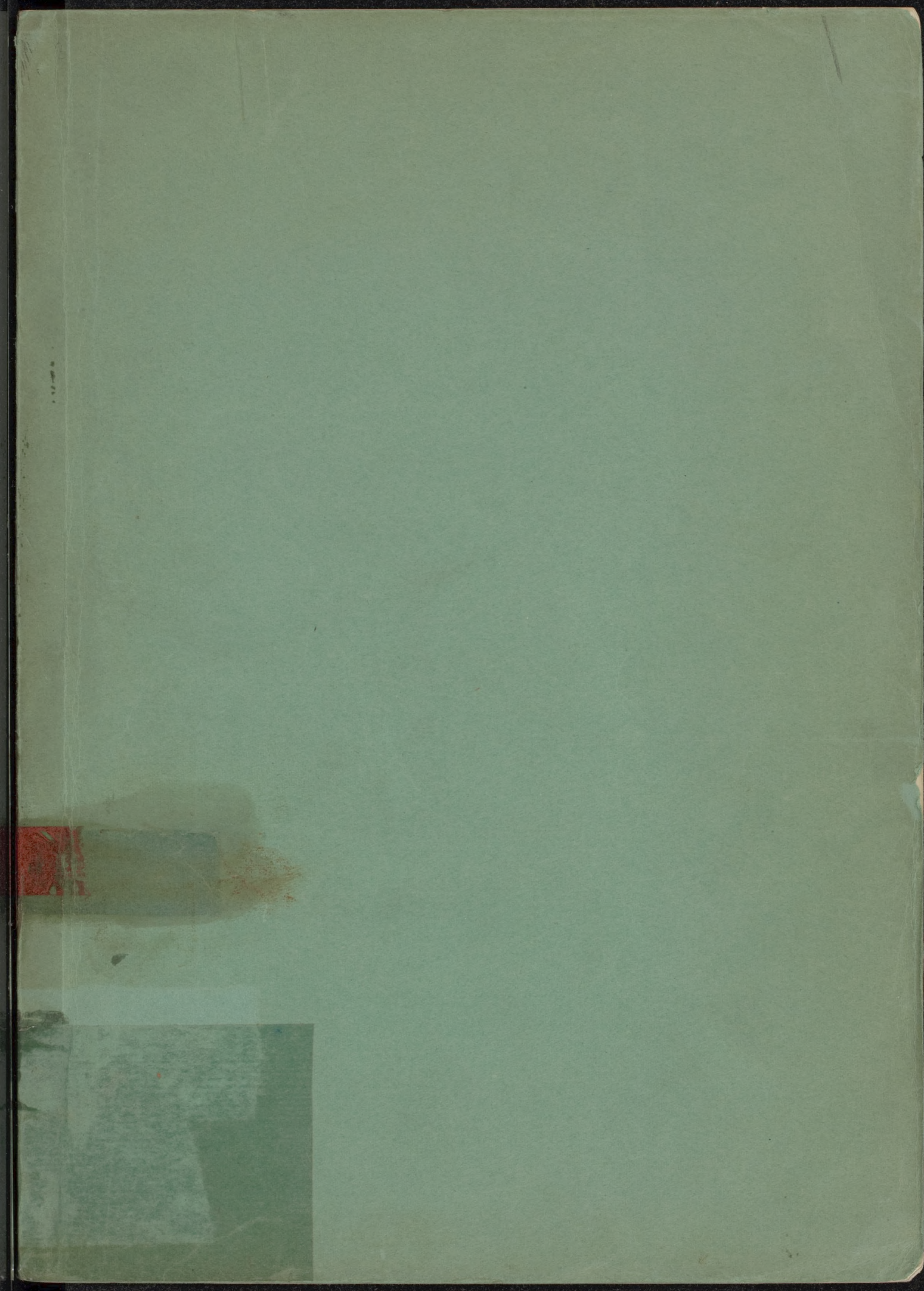

Van: Gouvernements-secretaris van Curacao

Aan: den heer Mr. B. de Gaay Fortman.

Joh.Verhulststraat 77boven.

Amsterdam.

een exemplaar van:

"Ontwerp-landsverordening tot indeeling van Curacao in bestuurs-ressorten en tot instelling van zelfstandig bestuur in die ressorten als gevorderd door de Curacaosche Staatsregeling.

("Eilanden-reglement").

Curacao,26 November 1945.

STATEN VAN CURACAO

Zittingsjaar - 1945 - 1946 -

...dsverordening tot indeeling van
...açao in bestuursressorten en tot
instelling van zelfstandig bestuur
in die ressorten.

AANBIEDING

No.1.

De Gouverneur van Curaçao biedt aan de Staten ter goedkeuring aan eene ontwerp-landsverordening tot indeeling van Curaçao in bestuursressorten en tot instelling van zelfstandig bestuur in die ressorten.

Willemstad, den

P. Kasteel

STATEN VAN CURACAO

Zittingsjaar - 1945 - 1946-

---

ndsverordening tot indeeling van
raçao in bestuursressorten en tot
stelling van zelfstandig bestuur
die ressorten.

ONTWERP

No.2.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Curaçao,

In overweging genomen hebbende, dat het ingevolge artikel 117 der Curaçaosche Staatsregeling noodig is, Curaçao in bestuursressorten te verdeelen en het voorts gewenscht is, in die ressorten zelfstandig bestuur in te stellen, als bedoeld in artikel 118 der Staatsregeling;

Heeft, den Raad van Bestuur gehoord, na verkregen goedkeuring der Staten, vastgesteld onderstaande landsverordening:

EERSTE AFDEELING.

Van de indeeling van Curaçao in bestuursressorten, de instelling van zelfstandig bestuur in die ressorten en de samenstelling en inrichting dier besturen.

Algemeene Bepalingen.

Artikel 1.

1. Curaçao wordt ingedeeld in zes bestuursressorten, te weten: de eilanden Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, St.Eustatius en St.Maarten (voor zoover het Nederlandsche gedeelte betreft) en de daarbij behoorende gebiedsdeelen.
2. De ressorten kunnen worden aangeduid als eilanden.

Artikel 2.

1. In elk der in artikel 1 bedoelde ressorten wordt een zelfstandig bestuur ingesteld, bestaande uit een Burgemeester, een College van Burgemeester en Wethouders en een Eilandraad.
2. De ressorten zijn rechtspersonen.

Titel I.

Van den Eilandraad.

- Par.1 -

§ 1. Van het aantal leden
van den Eilandraad.

. Artikel 3.

De Eilandraad, verder in deze landsverordening en in de daarop steunende besluiten van den Gouverneur Raad te noemen, bestaat:

voor het eiland	Aruba	uit	7 leden
" " "	Bonaire	"	5 leden
" " "	Curaçao	"	9 leden
" " "	Saba	"	5 leden
" " "	St.Eustatius	"	5 leden
" " "	St.Maarten	"	5 leden.

§ 2. Van de verkiezing van de
leden van den Raad.

Artikel 4.

1. De leden van den Raad, verder raadsleden te noemen, worden gekozen door de Nederlandsche onderdanen, die:
1o. op 1 Januari van het jaar, waarin de kiezerslijst wordt vastgesteld, gedurende tenminste twaalf maanden op het eiland gevestigd zijn;
2o. den vollen ouderdom van vijf en twintig jaren hebben volbracht vóór 1 Maart van het jaar, waarin de kiezerslijst wordt vastgesteld;
3o. in het volle genot zijn van de burgerlijke rechten.
4o. voldoen aan een van de volgende voorwaarden:
a. een ontwikkeling bezitten, welke overeenkomt met die, welke wordt verkregen bij het met goed gevolg doorloopen van zes leerjaren eener school voor lager onderwijs in het Staatsdeel gevestigd;
b. over het aan de vaststelling der kiezerslijst voorafgaande, voorlaatste belastingjaar in de inkomsten-belasting voorloopig zijn aangeslagen naar een jaarlijksch inkomen van tenminste f.900.-- en dezen aanslag vóór 1 December van het jaar, voorafgaande aan dat, waarin de kiezerslijst wordt vastgesteld, ten volle hebben voldaan;
c. op 1 Januari van het jaar, waarin de kiezerslijst wordt vastgesteld, eigenaar zijn van onroerende goederen gelegen op de Bovenwindsche Eilanden, welke goederen, indien zij zijn gelegen op Saba en St.Eustatius, een waarde moeten bezitten van tenminste f.300.-- en, indien zij gelegen zijn op Sint Maarten een waarde van ten minste f.500.--.

2. Het in het eerste lid, sub 4, onder c bepaalde geldt alleen voor de inwoners der Bovenwindsche Eilanden.

3. Voor de toepassing dezer landsverordening en de ter uitvoering daarvan vastgestelde wettelijke regelingen is op een eiland gevestigd, hij, die in het op dat eiland gehouden bevolkingsregister staat ingeschreven.

Artikel 5.

Van de uitoefening van het kiesrecht zijn uitgesloten:
a. zij, wien het kiesrecht ontzegd is bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak;
b. zij, die rechtens van hun vrijheid zijn beroofd;
c. zij, die krachtens onherroepelijke rechterlijke uitspraak wegens krankzinnigheid of zwakheid van vermogens de beschikking of het beheer over hun goederen hebben verloren, of van de ouderlijke macht of de voogdij over één of meer hunner kinderen ontzet zijn;
d. zij, die krachtens onherroepelijke rechterlijke uitspraak tot een gevangenisstraf van meer dan een jaar zijn veroordeeld, gedurende drie jaren, nadat hun straf is volbracht, en levenslang, wanneer voor de tweede maal zulk een straf is opgelegd;
e. zij, die bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak wegens bedelarij of landlooperij zijn veroordeeld, gedurende drie jaren, nadat hun straf is volbracht; gedurende zes jaren, indien de straf voor de tweede maal, en levenslang, indien de straf voor de derde maal is opgelegd;
f. zij, die bij onherroepelijke rechterlijke uitspraken binnen een tijdsverloop van drie jaren meer dan tweemaal zijn veroordeeld wegens een strafbaar feit, insluitende openbare dronkenschap, gedurende drie jaren, nadat de laatste uitspraak onherroepelijk is geworden;
g. zij, die staan ingeschreven in het bij art.34-bis van de Verordening van den 9den Juni 1921, houdende bepalingen ter bestrijding van besmettelijke ziekten (P.B. 1921 no.66), bedoelde register;

Artikel 6.

Alles wat verder het kiesrecht en de wijze van verkiezing betreft wordt bij landsverordening geregeld.

Artikel 7.

1. De Raad onderzoekt de geloofsbrieven der nieuw ingekomen leden en beslist de geschillen, welke aangaande die geloofsbrieven of de verkiezing zelve rijzen.
2. Van elke genomen beslissing wordt terstond kennis gegeven aan den Gouverneur en aan den gekozene.
3. De niet-toegelatene wordt met de redenen der beslissing bekend gemaakt.

- Artikel 8 -

Artikel 8.

Gedurende acht dagen, te rekenen van den dag, waarop de Raad heeft beslist, staat het vrij aan den niet-toegelatene, aan elk raadslid en aan den Burgemeester, tegen de beslissing van den Raad bezwaren bij den Gouverneur schriftelijk in te dienen.

Artikel 9.

1. De Gouverneur doet, na voorafgaand onderzoek door den Raad van Bestuur, binnen dertig dagen na den in het vorige artikel bepaalden tijd uitspraak, welke met redenen omkleed, terstond wordt medegedeeld aan den Raad en aan den niet-toegelatene.

2. Indien de Raad van Bestuur niet binnen zestien dagen na den in het vorige artikel bepaalden tijd zijn advies aan den Gouverneur heeft uitgebracht, doet de Gouverneur binnen veertien dagen na het uitbrengen van het advies uitspraak.

Artikel 10.

1. De Gouverneur kan, na voorafgaand onderzoek door den Raad van Bestuur, ambtshalve omtrent de beslissing van den Raad uitspraak doen.

2. Hij geeft van het voornemen hiertoe aan den Raad bericht binnen acht dagen, nadat hem de beslissing is medegedeeld.

3. Hij brengt binnen dertig dagen na dat bericht zijn uitspraak, met redenen omkleed, ter kennis van den Raad en van den niet-toegelatene.

4. Artikel 9, tweede lid, vindt ten deze overeenkomstige toepassing.

Artikel 11.

1. De raadsleden kunnen te allen tijde hun ontslag nemen. Het wordt door hen ingezonden aan den Raad.

2. Zij, die hun ontslag hebben ingezonden, blijven raadsleden, totdat de goedkeuring van de geloofsbrieven hunner opvolgers onherroepelijk zal zijn geworden of beslist is, dat geen opvolger kan worden benoemd.

§ 3. Van de vereischten voor het lidmaatschap van den Raad en van de hiermede onvereenigbare betrekkingen.

Artikel 12.

Raadsleden kunnen alleen zijn Nederlandsche onderdanen, op het eiland gevestigd, die voldoen aan de vereischten van kiesgerechtigdheid voor den Raad, geen met het lidmaatschap van den Raad onvereenigbare functie bekleeden, niet van de verkiesbaarheid ontzet zijn, noch van de uitoefening van het kiesrecht zijn uitgesloten krachtens het in artikel 5 bepaalde, met uitzondering van gerechtelijke vrijheidsberooving en veroordeeling tot een vrijheidsstraf anders dan wegens bedelarij of landlooperij of wegens een feit, waaruit van openbare dronkenschap blijkt, en niet oneervol of zonder den

- term -

term eervol uit den dienst van het Staatsdeel of van een der eilanden, zijn ontslagen.

Artikel 13.

1. Bij het aanvaarden hunner betrekking leggen de raadsleden, in de vergadering, in handen van den voorzitter, de(n) volgende(n) eed (belofte) af:

"Ik zweer (beloof) trouw aan den Koning; dat ik de Wet op de Staatsinrichting van Curaçao en de andere wettelijke regelingen in Curaçao steeds zal helpen onderhouden en het welzijn van het eiland........ naar mijn vermogen zal voorstaan en bevorderen.

Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig!" (Dat beloof ik!").

2. Zij worden hiertoe niet toegelaten, dan na, mede in de vergadering en in handen van den voorzitter, de(n) volgende(n) eed (verklaring en belofte) van zuivering te hebben afgelegd.

"Ik zweer(verklaar), dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welken naam of wat voorwendsel ook om tot lid van den Eilandraad te worden gekozen, aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer(verklaar en beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten van niemand hoegenaamd eenige beloften of geschenken heb aangenomen noch zal aannemen, middellijk of onmiddellijk. Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig!" ("Dat verklaar en beloof ik!").

Artikel 14.

1. Bloedverwantschap of zwagerschap tot en met den tweeden graad of huwelijk mag niet bestaan tusschen den Burgemeester en de raadsleden, noch tusschen de raadsleden onderling.

2. Hij, die na zijn verkiezing in den graad van zwagerschap geraakt of een huwelijk aangaat, als in het vorige lid bedoeld, behoeft vóór den afloop van zijn tijd van zitting niet af te treden.

3. De zwagerschap houdt op door de ontbinding of de nietigverklaring van het huwelijk, dat haar veroorzaakte.

Artikel 15.

Indien personen, elkander in den verboden graad van bloedverwantschap of zwagerschap bestaande of met elkander gehuwd, tegelijkertijd gekozen worden, wordt alleen toegelaten degene, die de meeste stemmen verkreeg, en, bij gelijk aantal stemmen, de oudste. Indien in laatstbedoeld geval ook de leeftijden gelijk zijn, beslist het lot.

Artikel 16.

1. Het lidmaatschap van den Raad is onvereenigbaar

- met -

met de functie van:
a. Gouverneur;
b. onder-voorzitter, lid of buitengewoon lid van den Raad van Bestuur;
c. lid of griffier van de Staten;
d. hoofdambtenaar of daarmede bij beschikking van den Gouverneur gelijkgesteld ambtenaar van het Staatsdeel;
e. Burgemeester of vervanger van den Burgemeester;
f. ambtenaar, hetzij militair of burger, op het eiland met de directe leiding der politie belast;
g. ambtenaar, vanwege het bestuur van het eiland aangesteld of daaraan ondergeschikt.

2. Het raadslid, dat met de tijdelijke waarneming van een der in het vorige lid genoemde functies wordt belast, oefent gedurende die waarneming de betrekking van raadslid niet uit.

3. De echtgenoot van de in dit artikel van het lidmaatschap uitgeslotenen kan evenmin raadslid zijn.

Artikel 17.

Het lidmaatschap van den Raad vervalt:
1o. door het opgeven der vestiging op het eiland of een afwezigheid van het eiland van langer dan acht maanden;
2o. door het ontstaan van omstandigheden, welke verkiesbaarheid uitsluiten.

Artikel 18.

1. Een raadslid, van wien na zijn toelating blijkt, dat hij een der in artikel 12 vermelde vereischten niet bezit, houdt op lid van den Raad te zijn. Hij geeft hiervan kennis aan den Raad, met vermelding der reden. Gelijke kennisgeving doet het raadslid, wiens lidmaatschap krachtens het in artikel 17 bepaalde is vervallen.

2. Indien de in het vorige lid voorgeschreven kennisgeving niet is gedaan en Burgemeester en Wethouders van oordeel zijn, dat een der aldaar bedoelde gevallen zich voordoet, waarschuwen zij den belanghebbende.

3. Het staat dezen vrij, zijn geval binnen veertien dagen aan de beslissing van den Gouverneur te onderwerpen. De Gouverneur beslist, na voorafgaand onderzoek door den Raad van Bestuur. Hij brengt zijn beslissing terstond ter kennis van den Raad en van den belanghebbende.

4. De Gouverneur kan ambtshalve, na voorafgaand onderzoek door den Raad van Bestuur,verklaren, dat zich een der in het eerste lid bedoelde gevallen voordoet. De laatste zinsnede van het vorige lid is hierbij van toepassing.

Artikel 19.

De raadsleden mogen noch middellijk, noch on-

middellijk, deelnemen aan onderhandsche aanbesteding. van werken of leverantien ten behoeve van het eiland, aan onderhandsche pacht van goederen of inkomsten van het eiland, of aan het koopen van betwiste vorderingen ten laste van het eiland.

Artikel 20.

1. Hij, die met artikel 19 in strijd handelt, kan in zijn betrekking worden geschorst door den Burgemeester,

2. Deze onderwerpt het geval onmiddellijk aan den Gouverneur, die den geschorste, na voorafgaand onderzoek door den Raad van Bestuur, van zijn lidmaatschap vervallen kan verklaren. Indien de Gouverneur daartoe geen aanleiding vindt, heft hij de schorsing op.

3. De Gouverneur brengt zijn beslissing terstond ter kennis van den Raad en van den belanghebbende.

4. De Gouverneur kan het raadslid, dat met artikel 19 in strijd handelt, ambtshalve, na voorafgaand onderzoek door den Raad van Bestuur, van zijn lidmaatschap vervallen verklaren. Het bepaalde in het vorige lid is hierbij van toepassing.

5. De van zijn lidmaatschap vervallen verklaarde is gedurende twee jaren, te rekenen van den dag der beslissing van den Gouverneur niet tot raadslid verkiesbaar.

§ 4. Van den tijd van zitting der raadsleden.

Artikel 21.

1. De raadsleden hebben zitting gedurende vier jaren.

2. Zij treden om de vier jaren op den eersten April tegelijk af.

3. De aftredenden zijn dadelijk herkiesbaar.

Artikel 22.

Degene, die ter vervulling van een tusschentijds opengevallen plaats gekozen is, treedt af op hetzelfde tijdstip als de andere leden.

§ 5. Van het houden en de orde der vergadering.

Artikel 23.

De Raad vergadert tenminste eens in de twee kalendermaanden en voorts zoo dikwijls de Burgemeester of Burgemeester en Wethouders het noodig oordeelen, of het op de eilanden Aruba en Curaçao door drie, op de andere eilanden door twee leden schriftelijk, met opgave van redenen, wordt gevraagd.

- Artikel 24 -

Artikel 24.

1. Met inachtneming van hetgeen hieromtrent in het reglement van orde voor de vergadering van den Raad is voorzien, bepaalt de Burgemeester dag en uur der vergadering.
2. Indien het vereischte getal leden de vergadering heeft gevraagd, belegt de Burgemeester haar binnen veertien dagen.
3. De Burgemeester roept de raadsleden schriftelijk tot de vergadering op. Hij zorgt, dat, tegelijk met deze oproeping, dag en uur van de vergadering ter openbare kennis worden gebracht.

Artikel 25.

1. De oproepingsbrieven worden, spoedeischende gevallen uitgezonderd, tenminste tweemaal vier en twintig uren vóór het houden der vergadering aan de raadsleden bezorgd. Zij vermelden, zooveel mogelijk, de zaken waarvoor de vergadering is belegd.
2. De Raad kan steeds, behoudens het bepaalde in het reglement van orde voor zijn vergadering en met uitzondering van een vergadering als bedoeld in het vierde lid van artikel 32, over andere zaken beraadslagen en besluiten.

Artikel 26.

1. De vergadering wordt in het openbaar gehouden.
2. De deuren worden gesloten, indien het op de eilanden Aruba en Curaçao door drie, op de andere eilanden door twee leden wordt gevorderd, of de voorzitter het noodig oordeelt.
3. De voorzitter beslist, of met gesloten deuren zal worden beraadslaagd.
4. Over de punten, in besloten vergadering behandeld, kan daarin ook een besluit worden genomen.
5. De voorzitter kan omtrent het in besloten vergadering behandelde en omtrent den inhoud van stukken, welke aan den Raad worden overgelegd geheimhouding opleggen. Zij wordt zoowel door degenen, die bij de behandeling tegenwoordig waren, als door hen, die op andere wijze van het behandelde en van de stukken kennis nemen, in acht genomen totdat de Burgemeester haar opheft. Voor den Burgemeester geldt de verplichting tot geheimhouding niet ten opzichte van den Gouverneur.
6. De Burgemeester kan omtrent den inhoud van stukken, als bedoeld in het vorige lid, voorloopige geheimhouding opleggen. Hij geeft hiervan terstond kennis aan den Raad.
7. De voorloopig opgelegde geheimhouding blijft van kracht totdat de Burgemeester haar opheft.

Artikel 27.

- Van -

Van de vergaderingen met gesloten deuren houdt de secretaris afzonderlijke notulen. Zij worden òf dadelijk òf in een volgende vergadering met gesloten deuren gelezen en aan goedkeuring onderworpen.

Artikel 28.

1. In een besloten vergadering kan niet beraadslaagd, noch een besluit genomen worden over:
a. de toelating van nieuw benoemde leden;
b. de begrooting en rekening;
c. het invoeren, wijzigen of afschaffen van belastingen;
d. het aanleggen en opheffen van inrichtingen van openbaar nut.
2. In een besloten vergadering kan geen besluit genomen worden over:
a. het doen van uitgaven op de begrooting niet voorkomende, of de daarop uitgetrokken posten te boven gaande;
b. het aanwijzen der middelen tot dekking van zoodanige uitgaven;
c. het uitleenen van gelden en het aangaan van rekening-courant overeenkomsten;
d. het geheel of gedeeltelijk vervreemden en het bezwaren van de eigendommen van het eiland;
e. het onderhands verhuren, verpachten of in gebruik geven van eigendommen van het eiland;
f. het onderhands aanbesteden van werken of leverantien.
3. Het voorschrift van dit artikel belet niet, dat te allen tijde, indien de handhaving der orde zulks mocht vorderen, de voorzitter van de bij artikel 44, tweede lid, bedoelde bevoegdheid kan gebruik maken.

Artikel 29.

De raadsleden stemmen naar eed en geweten, zonder last van of ruggespraak met de kiezers.

Artikel 30.

1. Zij onthouden zich van medestemmen over de zaken, benoemingen, schorsingen en ontslagen inbegrepen, welke hun, hun echtgenooten, of hun bloed- of aanverwanten, tot den derden graad ingesloten, persoonlijk aangaan, of waarin zij als gemachtigden zijn betrokken.
2. Een benoeming wordt geacht iemand persoonlijk aan te gaan, indien hij behoort tot die personen, tot welke de keuze door een voordracht of bij een herstemming is beperkt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing bij de beslissing over de toelating van de na periodieke aftreding nieuw inkomende raadsleden en de vaststelling van de rekening van het eiland.

Artikel 31.

1. De raadsleden zijn niet gerechtelijk vervolgbaar voor hetgeen zij in de vergaderingen hebben gezegd of aan haar schriftelijk hebben overgelegd, tenzij zij daarmede openbaar maken wat in besloten vergadering of onder geheimhouding is gezegd of overgelegd.
2. Het in het vorige lid bepaalde geldt mede voor den Burgemeester.

Artikel 32.

1. De vergadering van den Raad wordt niet gehouden, indien niet meer dan de helft van het getal zitting hebbende leden is opgekomen.
2. Indien het vereischte getal leden niet is opgekomen, wordt een nieuwe vergadering belegd, op de in artikel 25 voorgeschreven wijze. Evenwel behoeven er slechts vier en twintig uren tusschen de rondzending der oproepingsbrieven en het uur der vergadering te verloopen.
3. Indien ook dan het vereischte getal leden niet is opgekomen, geschiedt het beleggen der vergadering andermaal op dezelfde wijze.
4. Deze vergadering wordt gehouden, ongeacht het getal leden, dat is opgekomen. Is geen der leden opgekomen, dan beslist de Burgemeester op plaats en tijd, voor laatstbedoelde vergadering bepaald, over de in de oproepingsbrieven vermelde zaken.

Artikel 33.

1. Over alle zaken wordt mondeling en bij hoofdelijke oproeping gestemd, doch bij het doen van keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen, bij gesloten en ongeteekende briefjes.
2. Indien bij het nemen van een besluit over een zaak geen der leden stemming vraagt, dan wel aanteekening, dat hij wenscht te worden geacht te hebben tegengestemd, wordt het voorstel geacht te zijn aangenomen met algemeene stemmen.

Artikel 34.

1. Een stemming is nietig, indien niet meer dan de helft van het getal leden, dat zitting heeft en zich niet van medestemmen moet onthouden, aan de stemming heeft deelgenomen.
2. Bij het doen van keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen, worden leden, die blanco briefjes ingeleverd hebben, voor de toepassing van dit artikel geacht aan de stemming te hebben deelgenomen.
3. In een vergadering, als bedoeld in het vierde lid van artikel 32, is een stemming geldig, ongeacht het

- getal -

getal personen, dat aan de stemming heeft deelgenomen.

Artikel 35.

1. Voor het tot stand komen van een besluit bij stemming wordt de volstrekte meerderheid vereischt van de personen, die aan de stemming hebben deelgenomen.

2. Bij het doen van keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen worden leden, die blanco briefjes ingeleverd hebben, voor de toepassing van dit artikel geacht niet aan de stemming te hebben deelgenomen.

Artikel 36

1. Indien bij benoeming, voordracht of aanbeveling van personen de stemmen staken, vindt terstond herstemming plaats. Indien bij deze herstemming de stemmen staken, beslist terstond het lot.

2. Bij staking van stemmen in alle andere zaken wordt het nemen van een besluit tot de eerstvolgende vergadering uitgesteld. Indien in deze vergadering de stemmen wederom staken, wordt het voorstel geacht niet te zijn aangenomen.

3. Indien herstemming plaats vindt, kunnen de beraadslagingen worden heropend.

4. Indien bij een voorstel tot sluiting of verdaging van de beraadslagingen de stemmen staken, vindt terstond herstemming plaats; indien bij deze herstemming de stemmen eveneens staken wordt het voorstel geacht niet te zijn aangenomen.

Artikel 37.

De Raad stelt een Reglement van orde voor zijn vergadering vast. Het wordt aan den Gouverneur medegedeeld en bekendgemaakt op dezelfde wijze als keuren.

Artikel 38.

De raadsleden genieten, waar en voor zoover de Raad het bepaalt, voor het bijwonen van zijn vergaderingen of van vergaderingen van door den Raad benoemde commissiën een vergoeding, waarvan de Gouverneur, den Raad gehoord, het bedrag vaststelt.

Titel II.

Van den Burgemeester.

Artikel 39.

1. De Gouverneur benoemt den Burgemeester telkens voor zes jaren.

2. Hij kan hem te allen tijde van zijn ambt ontheffen.

Artikel 40.

1. Tot Burgemeester is alleen benoembaar hij, die

Nederlandsch onderdaan is,niet van de verkiesbaarheid is ontzet en den ouderdom van vijf en twintig jaar heeft vervuld.
2. Bij het bereiken van den zestig-jarigen leeftijd wordt de Burgemeester al dan niet overeenkomstig zijn daartoe gedaan verzoek,uit zijn ambt ontheven.

Artikel 41.

1. Het ambt van Burgemeester is onvereenigbaar met de betrekkingen,welke met het lidmaatschap van den Raad onvereenigbaar zijn.
2. Het is bovendien onvereenigbaar met het ambt van lid der rechterlijke macht,inbegrepen ambtenaar van het openbaar ministerie of ter griffie van eenig gerecht, uitgezonderd plaatsvervangend rechter.
3. De Burgemeester kan ook niet zijn practiseerend arts, notaris, praktizijn of zaakwaarnemer,noch ook mag hij handel drijven, nering doen of eenig beroep uitoefenen,zelfs al geschiedt dit op naam van de (n) echtgenoot (e) of door een tusschenpersoon.

Artikel 42.

Het burgemeesterschap ontheft van en is onvereenigbaar met dienst bij de schutterij of burgerwacht.

Artikel 43.

1. Alvorens zijn ambt te aanvaarden,legt de Burgemeester in handen van den Gouverneur of van de autoriteit of den persoon, door den Gouverneur hiertoe aangewezen, de (n) zelfde(n) eed (belofte) af, als in artikel 13, eerste lid, is voorgeschreven.
2. Hij wordt hiertoe niet toegelaten,dan na, mede in handen van den Gouverneur of van de autoriteit of den persoon,door den Gouverneur hiertoe aangewezen, de (n) volgende(n) eed (verklaring en belofte) van zuivering te hebben afgelegd:

"Ik zweer (verklaar),dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welken naam of wat voorwendsel ook om tot Burgemeester te worden benoemd, aan iemand ,wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd,noch zal geven.

Ik zweer (verklaar en beloof), dat ik,om iets hoegenaamd in dit ambt te doen of te laten van niemand hoegenaamd eenige beloften of geschenken heb aangenomen noch zal aannemen,middellijk of onmiddellijk.

Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig! ("Dat verklaar en beloof ik").

Artikel 44.

1. De Burgemeester is voorzitter van den Raad en heeft daarin, onverminderd het in artikel 32, vierde lid, bepaalde,een raadgevende stem.

2. Hij zorgt voor de handhaving der orde in die vergadering en is bevoegd, indien de orde op eenigerlei wijze door de toehoorders wordt verstoord, hen, die dit doen, of alle toehoorders te doen vertrekken.
3. Hij kan aan een raadslid, dat door zijn gedragingen den geregelden gang van zaken belemmert, voor den dag, waarop zich dat voordoet, den toegang tot de vergadering ontzeggen. Het raadslid moet alsdan de vergadering onmiddellijk verlaten. Bij weigerachtigheid doet de Burgemeester hem verwijderen.
4. Indien aan een raadslid de toegang tot de vergadering is ontzegd, wordt hij van de presentielijst afgevoerd.

Artikel 45.

1. De Burgemeester ontvangt en opent alle aan Burgemeester en Wethouders of aan den Raad gerichte stukken.
2. Hij brengt die terstond ter tafel in de vergadering, waar zij behooren.

Artikel 46.

1. Hij is in spoedeischende gevallen bevoegd, het gevorderd voorloopig onderzoek der stukken, alvorens ze ter tafel te brengen, te doen plaats hebben en geeft daarvan in de eerstkomende vergadering kennis.
2. Ten behoeve van dit onderzoek zijn alle aan het bestuur van het eiland ondergeschikte ambtenaren en besturen verplicht, hem de gevraagde inlichtingen te verstrekken.

Artikel 47.

Hij teekent alle stukken, welke van Burgemeester en Wethouders of van den Raad uitgaan.

Artikel 48.

1. Als voorzitter van het College van Burgemeester en Wethouders en van den Raad is hij met de feitelijke uitvoering van hun besluiten en van de keuren belast.
2. Het besluit, dat naar zijn oordeel, als strijdig met wettelijke regelingen of met het algemeen belang, door den Gouverneur kan worden geschorst of vernietigd, brengt hij niet ten uitvoer.
3. Hij geeft van dit gevoelen binnen tweemaal vier en twintig uren na het nemen van het besluit kennis aan het College, dat het nam en binnen een week, vergezeld van een uitvoerige opgave van redenen, aan den Gouverneur.
4. Hij is, indien binnen zestig dagen na de dagteekening zijner kennisgeving aan den Gouverneur geen schorsing of vernietiging door den Gouverneur is bevolen, tot uitvoering verplicht.

Artikel 49.

De Burgemeester vertegenwoordigt het eiland in alle rechtsgedingen.

Artikel 50.

1. Hij vertegenwoordigt het eiland bij alle buitengerechtelijke rechtshandelingen, welke voor hetzelve moeten worden gedaan.
2. Hij kan deze vertegenwoordiging opdragen aan een door hem aangewezen gemachtigde.

Artikel 51.

Hij zorgt, dat elk inwoner van het eiland, dit vragende, te zijnen bureele inzage kan nemen en afschrift maken van de besluiten en keuren van den Raad, voorzoover daaromtrent, volgens artikel 26, geen geheimhouding is opgelegd.

Artikel 52.

1. Hij geniet een jaarwedde, welke de Gouverneur bepaalt en op de Curaçaosche begrooting wordt gebracht.
2. Behalve die jaarwedde ontvangt hij ten laste van de Curaçaosche begrooting een vergoeding wegens representatiekosten en ten laste van de begrooting van het eiland een vergoeding voor kosten van vervoer op het eiland.
3. Kosten van dienstreizen van den Burgemeester naar het eiland Curaçao komen ten laste van de Curaçaosche begrooting.

Artikel 53.

Hij heeft zijn vaste woonplaats op het eiland.

Artikel 54.

Hij behoeft voorafgaand verlof van den Gouverneur om het eiland te verlaten.

Artikel 55.

1. Bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis van den Burgemeester, wordt hij vervangen door een persoon, door den Gouverneur daartoe buiten den Raad aangewezen.
2. De als vervanger aangewezen persoon legt in handen van den Gouverneur of van de autoriteit of den persoon, door den Gouverneur hiertoe aangewezen, de eeden (beloften en verklaring) af, in artikel 43 voorgeschreven, met dien verstande, dat in de(n) eed (verklaring) van zuivering instede van "Burgemeester" gelezen wordt "vervanger van den

Burgemeester".

Titel III.

Van de Wethouders.

Artikel 56.

De Raad kiest uit zijn midden twee Wethouders.

Artikel 57.

1. Zij worden door den Raad in de eerste vergadering van een zittingsperiode gekozen voor den geheelen duur hiervan.
2. De aftredenden zijn dadelijk herkiesbaar.

Artikel 58.

Hij, die ter vervulling eener buiten den gewonen tijd opengevallen plaats gekozen is, treedt af op het tijdstip, waarop degeen, in wiens plaats hij is verkozen, moest aftreden.

Artikel 59.

1. De verkiezing ter vervulling der plaatsen, welke door ontslag, overlijden, of om een andere reden openvallen, geschiedt binnen veertien dagen na dat openvallen.
2. Gaat dit laatste gepaard met het openvallen eener plaats in den Raad, dan beginnen de veertien dagen te loopen van den dag, waarop het ter vervulling van de opengevallen plaats gekozen lid van den Raad is toegelaten of van dien, waarop is beslist, dat in de in den Raad opengevallen plaats niet kan worden voorzien.

Artikel 60.

1. De tot Wethouder gekozene, die in de vergadering tegenwoordig is, verklaart binnen drie dagen na de vergadering schriftelijk of hij de verkiezing aanneemt.
2. De gekozene, die niet in de vergadering tegenwoordig is, doet de in het vorige lid bedoelde verklaring binnen acht dagen na verzending van het bericht zijner verkiezing. Is de gekozene van het eiland afwezig, dan wordt de termijn verdubbeld. In laatstbedoeld geval kan de verklaring telegrafisch geschieden.
3. De gekozene wordt, laat hij de in de beide vorige leden genoemde termijnen zonder de daarbedoelde verklaring voorbij gaan, geacht de verkiezing niet aan te nemen.

Artikel 61.

Indien een gekozene zijn benoeming niet aanneemt, geschiedt binnen acht dagen een nieuwe keuze.

Artikel 62.

Hij, wiens lidmaatschap van den Raad eindigt, houdt tevens op Wethouder te zijn.

Artikel 63.

1. De Wethouders kunnen te allen tijde hun ontslag nemen.
2. Zij zenden het in aan den Raad.
3. Zij blijven niettemin de betrekking waarnemen, totdat hun opvolgers die hebben aanvaard.

Artikel 64.

1. Onverminderd het in artikel 16 bepaalde, is de betrekking van Wethouder onvereenigbaar met het ambt van lid van de rechterlijke macht en ambtenaar van het openbaar ministerie of ter griffie van eenig gerecht, uitgezonderd plaatsvervangend rechter.
2. De Wethouder, die een dezer betrekkingen aanneemt, houdt op Wethouder te zijn.

Artikel 65.

De Wethouders mogen noch middellijk, noch onmiddellijk, deelnemen aan leveringen of aannemingen ten behoeve van het eiland.

Artikel 66.

1. De Raad kan den Wethouder, die zonder geldige reden zes achtereenvolgende vergaderingen van het College van Burgemeester en Wethouders niet bijwoont, met artikel 65 in strijd handelt, of weigert de in artikel 135 bedoelde inlichtingen te geven, van zijn betrekking vervallen verklaren.
2. Artikel 18, derde lid, is van toepassing.
3. Indien de Gouverneur van oordeel is, dat zich een der in het eerste lid bedoelde gevallen voordoet, kan hij den betrokkene, na voorafgaand onderzoek door den Raad van Bestuur, ambtshalve van zijn betrekking vervallen verklaren. Hij brengt zijn beslissing terstond ter kennis van den Raad en van den belanghebbende.

Artikel 67.

Bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis van een Wethouder wijst de Raad, zoodra noodig, een zijner andere leden ter vervanging aan.

Artikel 68.

1. De Burgemeester vormt met de Wethouders het College van Burgemeester en Wethouders. Hij is lid en voorzitter van dit College en bepaalt dag en uur zijner vergaderingen;
2. Op hem en de andere leden van het College zijn de artikelen 30 en 31 van toepassing.

Artikel 69.

1. Het College van Burgemeester en Wethouders mag niet beraadslagen of besluiten, zoo niet meer dan de helft zijner leden tegenwoordig is.
2. Alle besluiten worden bij volstrekte meerderheid van stemmen opgemaakt.
3. Artikel 36 vindt ten deze overeenkomstige toepassing.
4. Indien het bij het eerste lid vereischte getal leden niet is opgekomen, belegt de voorzitter een nieuwe vergadering. Tot deze vergadering worden de leden schriftelijk opgeroepen, per agenda, welke de te behandelen zaken vermeldt.
5. In deze vergadering nemen de tegenwoordige leden of het tegenwoordige lid over de in den oproepingsbrief vermelde zaken een besluit.

Artikel 70.

Het College van Burgemeester en Wethouders stelt een reglement van orde voor zijn vergadering vast. Het wordt aan den Raad medegedeeld.

Artikel 71.

1. De leden van het College van Burgemeester en Wethouders genieten als zoodanig geen wedde.
2. Met uitzondering van den Burgemeester en diens vervanger genieten zij echter, indien de Raad het bepaalt, voor het bijwonen der vergaderingen van Burgemeester en Wethouders een vergoeding, waarvan de Gouverneur, den Raad gehoord, het bedrag vaststelt.

Titel IV.

Van den Secretaris.

Artikel 72.

1. Burgemeester en Wethouders benoemen een secretaris buiten de leden van den Raad.
2. Zij schorsen en ontslaan hem.
3. Ontslag, anders dan overeenkomstig eigen verzoek, is steeds met redenen omkleed.

- Artikel 73 -

Artikel 73.

Tot secretaris is alleen benoembaar hij, die Nederlandsch onderdaan is, den ouderdom van een en twintig jaar heeft vervuld, niet van de verkiesbaarheid is ontzet of van de uitoefening van het kiesrecht uitgeslotenkrachtens het in artikel 5 bepaalde, noch ook oneervol of zonder den term eervol uit den dienst van het Staatsdeel of van een der eilanden is ontslagen.

Artikel 74.

1. Bloedverwantschap of zwagerschap tot en met den tweeden graad of huwelijk mag niet bestaan tusschen den secretaris eenerzijds en den Burgemeester, den ontvanger of de leden van den Raad anderzijds.
2. De zwagerschap houdt op door de ontbinding of de nietigverklaring van het huwelijk, dat haar veroorzaakte.

Artikel 75.

1. De secretaris mag geen der volgens artikel 41 met het ambt van Burgemeester onvereenigbare betrekkingen tegelijk met zijn ambt bekleeden, behoudens die in artikel 16, onder g , vermeld.
2. Hij kan echter op de eilanden Bonaire, Saba, St.Eustatius en St.Maarten tot notaris benoemd worden.

Artikel 76.

Op den secretaris is van toepassing hetgeen bij artikel 19 ten aanzien der leden van den Raad, bij artikel 53 ten aanzien van den Burgemeester en bij artikel 65 ten aanzien van de Wethouders is bepaald.

Artikel 77.

1. Alvorens zijn betrekking te aanvaarden, legt hij in de vergadering van den Raad, in handen van den voorzitter, de(n) volgende(n) eed (belofte) af:

"Ik zweer (beloof) trouw aan den Koning;

dat ik de Wet op de Staatsinrichting van Curaçao en de andere wettelijke regelingen in Curaçao steeds zal helpen onderhouden, en dat ik alle plichten, welke de Eilandenverordening en de door den Eilandraad van het eiland .... vastgestelde of vast te stellen instructie aan het ambt van secretaris hebben verbonden, eerlijk en vlijtig zal vervullen.

Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig!" ("Dat beloof ik!").

2. Hij wordt hiertoe niet toegelaten, dan na in de vergadering van den Raad, in handen van den voorzitter, gelijke(n) eed (verklaring en belofte) van zuivering te hebben afgelegd, als in artikel 43, tweede lid, voor den Burgemeester is voorgeschreven, met dien verstande, dat in plaats van "Burgemeester" wordt gelezen "Secretaris".

Artikel 78.

De secretaris is den Burgemeester, het College van Burgemeester en Wethouders en den Raad in alles, wat het hun opgedragen bestuur aangaat, behulpzaam.

Artikel 79.

Hij onderteekent mede alle stukken, welke van Burgemeester en Wethouders en van den Raad uitgaan.

Artikel 80.

De instructie van den secretaris wordt door den Raad vastgesteld. Zij behoeft de goedkeuring van den Gouverneur.

Artikel 81.

De secretaris geniet een jaarwedde, welke de Raad vaststelt.

Artikel 82.

Bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis van den secretaris wordt hij vervangen op de wijze, bij het reglement van orde voor de vergadering van den Raad te bepalen.

Titel V.

Van de Ontvanger.

Artikel 83.

1. Burgemeester en Wethouders benoemen een ontvanger buiten de leden van den Raad.
2. Zij schorsen en ontslaan hem.
3. Ontslag, anders dan overeenkomstig eigen verzoek, is steeds met redenen omkleed.
4. De secretaris kan tot ontvanger worden benoemd.

Artikel 84.

Op den ontvanger is van toepassing hetgeen bij artikel 19 ten aanzien der leden van den Raad, bij artikel 53 ten aanzien van den Burgemeester, bij artikel 65 ten aanzien van de Wethouders en bij de artikelen 73-75, 80 en 81 ten aanzien van den secre-

- taris -

taris is bepaald.

Artikel 85.

1. Alvorens zijn betrekking te aanvaarden, legt hij in de vergadering van den Raad, in handen van den voorzitter, de (n) volgende(n) eed (belofte) af:
"Ik zweer (beloof) trouw aan den Koning;
dat ik de Wet op de Staatsinrichting van Curaçao en de andere wettelijke regelingen in Curaçao steeds zal helpen onderhouden, en dat ik alle plichten, welke de Eilandenverordening en de door den Eilandraad van het eiland.............. vastgestelde of vast te stellen instructie aan het ambt van ontvanger hebben verbonden, eerlijk en vlijtig zal vervullen.
Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig!" ("Dat beloof ik!").

2. Hij wordt hiertoe niet toegelaten, dan na in de vergadering van den Raad, in handen van den voorzitter, gelijke(n) eed (verklaring en belofte) van zuivering te hebben afgelegd, als in artikel 43, tweede lid, voor den Burgemeester is voorgeschreven, met dien verstande, dat in plaats van "Burgemeester" wordt gelezen: "Ontvanger".

Artikel 86.

De ontvanger is belast met de invordering van alle inkomsten en ontvangsten van het eiland en zorgt, dat die behoorlijk geschiedt.

Artikel 87.

1. Hij doet alle betalingen uit de kas van het eiland.

2. Hij betaalt, behalve in het geval, vermeld in artikel 165, niet, dan op bevelschriften, welke hetgeen te betalen is en den post der begrooting, waaruit de betaling moet geschieden, vermelden, en op de wijze, in artikel 164 voorgeschreven, geteekend zijn.

Artikel 88.

Het bepaalde bij de twee voorgaande artikelen lijdt uitzondering, voor zoover de Raad, onder goedkeuring van den Gouverneur, ter zake van met name aangewezen inkomsten, ontvangsten en betalingen andere regelen stelt. De bepalingen van de artikelen 142 tot en met 144 zijn van toepassing.

Artikel 89.

1. Van de inkomsten, welke hij ontving en de uitgaven, welke hij deed ten behoeve van het eiland, houdt de ontvanger geregeld boek en doet hij jaarlijks rekening aan Burgemeester en Wethouders.

2. De boekhouding en de rekening worden ingericht

- volgens -

volgens voorschriften, vast te stellen bij besluit van den Gouverneur.

3. In de rekening of de daarbij behoorende bescheiden worden alle ontvangsten en uitgaven van het dienstjaar, waarover zij loopt, vermeld, met inbegrip van die, welke andere rekenplichtige ambtenaren deden.

Artikel 90.

1. De ontvanger geeft aan Burgemeester en Wethouders, zoo dikwijls zij dit vorderen, inzage in de boeken en kas.

2. Burgemeester en Wethouders kunnen het opnemen van de boeken en kas aan een lid van hun college of, met toestemming van den Raad, aaneen daartoe aangewezen deskundige opdragen.

3. De in dit artikel bedoelde opneming kan ook de in artikel 88 genoemde inkomsten, ontvangsten en betalingen omvatten.

Artikel 91.

1. Bij schorsing, ontslag of overlijden van den ontvanger sluiten Burgemeester en Wethouders zijn boeken, nemen zij zijn kas op en bewaren zij die boeken en kas, totdat in den dienst is voorzien.

2. Burgemeester en Wethouders maken van het bij dit sluiten en opnemen bevondene proces-verbaal op.

3. Zij kunnen met toestemming van den Raad dit sluiten en opnemen aan den ingevolge artikel 90, tweede lid, aangewezen deskundige opdragen, die alsdan het proces-verbaal opmaakt.

Artikel 92.

Bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis van den ontvanger wordt hij vervangen op de wijze, bij zijn instructie te bepalen.

TWEEDE AFDEELING.

Van de taak, de bevoegdheden en de verplichtingen der besturen van de eilanden.

Algemeene bepalingen.

Artikel 93.

De besturen der eilanden hebben het recht de ter uitoefening hunner bevoegdheid noodige inlichtingen, hetzij door een commissie uit hun midden te doen inwinnen, hetzij schriftelijk van alle aan hen ondergeschikte ambtenaren en besturen te vorderen.

- Artikel 94 -

Artikel 94.

De besturen der eilanden dienen den Gouverneur van bericht en raad over alle zaken hun gebied betreffende. Indien de Gouverneur het verlangt, worden de adviezen uitgebracht onder oplegging van verplichting tot geheimhouding.

Artikel 95.

1. Indien ter uitvoering van wettelijke regelingen, als bedoeld in artikel 3, 1o, 2o en 3o, van de Curaçaosche Staatsregeling, het bestuur van een eiland moet medewerken, doen Burgemeester en Wethouders zulks, voor zoover niet de medewerking bepaaldelijk van den Burgemeester of van den Raad wordt gevorderd.
2. Vorderen de in het vorige lid bedoelde wettelijke regelingen een bepaalde medewerking van den Raad en weigert deze die medewerking, dan voorzien Burgemeester en Wethouders daarin.

Artikel 96.

1. Tot de medewerking aan de uitvoering van wettelijke regelingen als in het vorige artikel bedoeld, behoort de bevoegdheid tot het op kosten der overtreders doen wegnemen, beletten, verrichten of in vorigen toestand herstellen van hetgeen in strijd met de bepalingen, tot uitvoering waarvan wordt medegewerkt, is of wordt gemaakt of gesteld, ondernomen, nagelaten, beschadigd of weggenomen.
2. Spoedeischende gevallen uitgezonderd, wordt van deze bevoegdheid geen gebruik gemaakt, dan nadat de belanghebbende schriftelijk is gewaarschuwd.

Artikel 97.

1. Om aan het vorige artikel uitvoering te kunnen geven, kan, onverminderd het te dien aanzien in andere wettelijke regelingen als bedoeld in artikel 3, 1o. 2o en 3o, van de Curaçaosche Staatsregeling bepaalde, het orgaan, waaraan de in artikel 95 bedoelde medewerking is opgedragen, aan bepaald aangewezen personen schriftelijk last verstrekken tot het binnentreden in een woning tegen den wil van den bewoner.
2. De last moet, buiten de gevallen van dringend of dreigend gevaar, de woning of woningen aanwijzen, van welke het binnentreden tegen den wil van den bewoner kan geschieden.

Artikel 98.

1. De last kan, uitgezonderd bij dringend of dreigend gevaar, niet anders worden uitgevoerd dan tusschen zonsop- en ondergang en in bijzijn van een ambtenaar, die het openbaar ministerie bij het ge-

- recht -

recht in eersten aanleg uitoefent.
2. Van het binnentreden der woning en van de redenen, welke daartoe geleid hebben, maakt hij, die krachtens het eerste lid van dit artikel daarbij tegenwoordig was of de handeling verrichtte, binnen tweemaal vier en twintig uren proces-verbaal op, van hetwelk hij afschrift zendt aan hem, wiens woning is binnengetreden.

Artikel 99.

1. Het orgaan, waaraan de in artikel 95 bedoelde medewerking is opgedragen, kan bij dwangbevel de ingevolge artikel 96 verschuldigde kosten invorderen.
2. Het dwangbevel wordt op kosten van den schuldenaar bij deurwaarders-exploit beteekend en ten uitvoergelegd op de wijze, bij het Curaçaosch Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ten aanzien van vonnissen en authentieke akten voorgeschreven.
3. Binnen dertig dagen na de dagteekening van het dwangbevel staat verzet daartegen open. Het verzet wordt beteekend aan den Burgemeester. Op straffe van nietigheid moet het geding tegen het eiland binnen acht dagen na deze beteekening aanhangig worden gemaakt.
4. Het verzet schorst de tenuitvoerlegging.

Artikel 100.

Indien Burgemeester en Wethouders of de Burgemeester niet of niet behoorlijk voor de hun bij artikel 95 opgedragen uitvoering zorgen, kan de Gouverneur ten koste der nalatigen in die uitvoering voorzien.

Titel I.

Van de regeling en het beheer van de huishouding van het eiland.

Algemeene bepalingen.

Artikel 101.

De huishouding van het eiland strekt zich uit tot alle onderwerpen, welke in het bijzonder des eilands zijn, met inachtneming van het bepaalde bij artikel 118, zevende lid, van de Curaçaosche Staatsregeling.

Artikel 102.

Aan den Raad behoort met betrekking tot de regeling en het beheer van de huishouding van het eiland alle bevoegdheid, welke niet bij deze of

- eenige -

eenige andere wettelijke regeling, als bedoeld in artikel 3, 1o., 2o en 3o, der Curaçaosche Staatsregeling, aan den Burgemeester of aan Burgemeester en Wethouders is opgedragen.

Artikel 103.

Aan den Raad behoort het maken van de keuren betreffende de huishouding van het eiland.

Artikel 104.

1. Hij kan in de keuren Burgemeester en Wethouders bevoegd verklaren, nadere regelen te stellen nopens bepaalde, daarin aangewezen onderwerpen.
2. De besluiten van Burgemeester en Wethouders, zoodanige nadere regelen bevattende, worden afgekondigd op dezelfde wijze als keuren.

Artikel 105.

De Raad regelt de bezoldigingen van alle ambtenaren en bedienden van het eiland; het uitleenen van gelden, het aangaan van rekeningcourant-overeenkomsten en hetgeen verder de geldmiddelen van het eiland aangaat.

Artikel 106.

De Raad besluit tot het koopen, ruilen of vervreemden, het bezwaren of verpanden van eigendommen van het eiland, het treffen van dadingen of het opdragen van een bestaand geschil aan de beslissing van scheidsmannen en het aanvaarden der aan het eiland gemaakte erfstellingen of legaten of gedane schenkingen.

Artikel 107.

Hij besluit omtrent het verhuren, verpahhten of op eenige andere wijze in gebruik geven der eigendommen van het eiland.

Artikel 108.

Hij besluit tot het verleenen der kwijtschelding, welke krachtens wettelijke regeling of overeenkomst of op gronden van billijkheid toekomt aan de huurders, pachters of gebruikers der eigendommen van het eiland en aan hen, die hebben aangenomen, ten behoeve van het eiland iets te doen of te leveren.

Artikel 109.

Hij beveelt het aanleggen of verbeteren van wegen, straten, pleinen en gebouwen.

- Artikel 110 -

Artikel 110.

1. De aanbesteding van werken en van leverantien ten behoeve van het eiland geschiedt in het openbaar, behoudens de gevallen, waarin de Raad oordeelt, dat om bijzondere redenen onderhandsche aanbesteding in het belang van het eiland is.
2. De aanbesteding van werken en van leverantien, een door den Gouverneur te bepalen bedrag vermoedelijk niet te boven gaande, kan onderhands geschieden.

Artikel 111.

1. De Raad beoordeelt en beslist of vanwege het eiland een rechtsgeding zal worden gevoerd.
2. Burgemeester en Wethouders besluiten, voor zoover de Raad niet anders bepaalt, tot het voeren van rechtsgedingen door het eiland betreffende het ontruimen van woningen, het invorderen van woninghuren en de ontbinding van overeenkomsten ter zake van de huur van woningen.

Artikel 112.

Op een daartoestrekkend verzoek van den Raad kan de Gouverneur, onder door hem te stellen bepalingen, werkzaamheden ten behoeve van het eiland doen verrichten door landsdienaren, diensten of instellingen van het Staatsdeel.

Eerste Hoofdstuk

Van het schorsen en vernietigen van de besluiten van Burgemeester en Wethouders en van den Raad, alsmede van keuren.

Artikel 113.

De besluiten van Burgemeester en Wethouders en van den Raad worden den Gouverneur, indien deze daartoe aanvraag doet, terstond medegedeeld.

Artikel 114.

1. De Gouverneur kan, den Raad van Bestuur gehoord, de besluiten van Burgemeester en Wethouders en van den Raad op grond van strijd met wettelijke regelingen of met het algemeen belang geheel of gedeeltelijk schorsen of vernietigen.
2. Hij kan de keuren op grond van strijd met wettelijke regelingen, als bedoeld in artikel 3, 1o, 2o en 3o, van de Curaçaosche Staatsregeling of met het algemeen belang geheel of gedeeltelijk schorsen en, na voorafgaand onderzoek door den Raad van Be-

stuur vernietigen.

3. De in het eerste en tweede lid bedoelde schorsing en vernietiging worden bevolen bij met redenen omkleede, in het publicatieblad te plaatsen beschikking.

Artikel 115.

1. De schorsing stuit onmiddellijk de werking der geschorste bepalingen.

2. Zij kan niet langer duren dan een jaar.

3. Bepalingen, welke geschorst zijn geweest, kunnen niet opnieuw worden geschorst.

Artikel 116.

1. Vernietiging wegens strijd met wettelijke regelingen brengt mede vernietiging van alle gevolgen der vernietigde bepalingen, voor zoover die nog voor vernietiging vatbaar zijn.

2. Bij vernietiging op grond van strijd met het algemeen belang kunnen de niet met dat belang strijdig geachte gevolgen in stand blijven.

Artikel 117.

Burgemeester en Wethouders of de Raad zorgen, ingeval van geheele of gedeeltelijke schorsing of vernietiging hunner besluiten of keuren, dat aan artikel 115, eerste lid, of artikel 116, wordt voldaan en dat opnieuw in hetgeen de geschorste of vernietigde bepalingen regelden, voor zooveel noodig is, wordt voorzien.

Tweede Hoofdstuk.

Van de keuren.

Artikel 118.

1. De keuren treden niet in hetgeen uit den aard van het onderwerp buiten de huishouding des eilands valt.

2. Bij twijfel of een geval als in het eerste lid bedoeld zich voordoet, verbindt de keur, totdat artikel 114 is toegepast.

Artikel 119.

1. De Raad kan op overtreding zijner keuren, voor zooveel daartegen niet bij een wettelijke regeling, als bedoeld in artikel 3, 1o, 2o en 3o, van de Curaçaosche Staatsregeling, is voorzien, hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste éénhonderd gulden stellen, alsmede verbeurdverklaring van de voorwerpen door middel van de overtreding verkregen of waarmede de overtreding is gepleegd, voor

- zoover -

zoover zij den veroordeelde toebehooren.
2. Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen jaar is verloopen, sedert een vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden of daarvoor vrijwillig de geldboete is betaald, kan de rechter hechtenis of geldboete tot het dubbel van het voor elk gestelde maximum uitspreken.

Artikel 120.

1. De bepalingen der eerste acht Titels van het eerste Boek van het Wetboek van Strafrecht voor Curaçao zijn ook toepasselijk op feiten, waarop bij keur straf is gesteld, tenzij bij een wettelijke regeling als bedoeld in artikel 3, 1o, 2o en 3o, van de Curaçaosche Staatsregeling anders is bepaald.
2. De feiten bij keur strafbaar gesteld, worden beschouwd als overtredingen.

Artikel 121.

1. De keuren worden binnen acht dagen, nadat de Raad haar vaststelde, in afschrift, door den secretaris te waarmerken, medegedeeld aan den Gouverneur.
2. De Gouverneur geeft den Raad bericht van ontvangst binnen dertig dagen, nadat hem het afschrift is geworden.

Artikel 122.

De keuren verbinden niet, dan nadat zij behoorlijk zijn afgekondigd.

Artikel 123.

De afkondiging geschiedt binnen veertien dagen na de dagteekening van het in artikel 121, tweede lid, bedoelde bericht, tenzij dit inhoudt, dat de Gouverneur de schorsing overweegt.

Artikel 124.

1. De keur, waarvan de schorsing is overwogen, wordt afgekondigd, zoodra de Gouverneur den Raad heeft bericht, dat voor schorsing geen redenen bestaan.
2. Deze verklaring wordt geacht gegeven te zijn, indien de Gouverneur binnen zestig dagen na de dagteekening van het in artikel 121, tweede lid, bedoelde bericht, geen andere beslissing heeft genomen.

Artikel 125.

1. In spoedeischende gevallen kan de Raad besluiten tot het doen afkondigen van een keur, onmiddellijk nadat vaststelling daarvan heeft plaats gehad.
2. Hiervan wordt bij de inzending van het afschrift aan den Gouverneur kennis gegeven.

Artikel 126.

De afkondiging der keuren geschiedt door aanplakking aan de deur van het gebouw, waarin de Raad zijn vergaderingen houdt. Deze afkondiging wordt zoo spoedig mogelijk gevolgd door plaatsing der keuren in het bijblad van de Curaçaosche Courant. Zoo mogelijk wordt van de plaats gehad hebbende afkondiging bovendien en wel zoo spoedig mogelijk bekendmaking gedaan in een of meer op het eiland verschijnende nieuwsbladen.

Artikel 127.

1. Het formulier van afkondiging luidt:
"Burgemeester en Wethouders van .... doen weten, dat de Eilandraad in zijn vergadering van...... heeft vastgesteld de volgende keur:
(titel der keur).
(inhoud der keur).
Zijnde deze keur aan den Gouverneur volgens zijn bericht van den .... in afschrift medegedeeld.
En is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort, den..............................".
2. In het geval, bedoeld bij artikel 125, worden de woorden "volgens zijn bericht van den" weggelaten en wordt tusschen de woorden "hiervan" en "afkondiging" ingevoegd: "vermits volgens het besluit van den Eilandraad van den ...., een spoedeischend geval aanwezig is, onmiddellijk".

Artikel 128.

De keuren treden, indien zij geen ander tijdstip daartoe aanwijzen, in werking met ingang van den achtsten dag na dien, waarop zij zijn afgekondigd.

Derde Hoofdstuk.

Van het dagelijksch bestuur
van het eiland.

§ 1. Van het dagelijksch bestuur.

Artikel 129.

Tot het dagelijksch bestuur van het eiland, aan Burgemeester en Wethouders opgedragen, behoort:
a. de nadere regeling der uitvoering van keuren of besluiten van den Raad;
b. het afkondigen der keuren en besluiten, waarvan de afkondiging door een wettelijke regeling of bij besluit van den Raad is voorgeschreven;
c. het dienen, overeenkomstig artikel 94 van bericht en raad, tenzij dit bepaaldelijk van den Raad verlangd wordt;
d. het beheeren der inkomsten en uitgaven van het

- eiland -

eiland, voor zoover dit niet bij of krachtens een wettelijke regeling, als bedoeld in artikel 3, 1o, 2o en 3o, van de Curaçaosche Staatsregeling, aan anderen is opgedragen;

e. het opnemen of doen opnemen der boeken en kas van den ontvanger;

f. het toezien op het beheer en onderhoud van alle werken en eigendommen des eilands;

g. de zorg, voor zoover van hen afhangt, voor de instandhouding, bruikbaarheid, vrijheid en veiligheid der publieke wegen, bruggen, veren, wateren, straten, plantsoenen, pleinen en andere plaatsen tot gemeenen dienst bestemd;

h. het vaststellen der plannen en voorwaarden van aanbesteding der werken en leverantien, ten behoeve van het eiland te doen, waarvan de Raad de vaststelling niet aan zich voorbehield;

i. het benoemen, schorsen en ontslaan van alle ambtenaren en bedienden des eilands, voor zoover de Raad dit niet aan zich voorbehield, of het bij wettelijke regeling aan anderen is opgedragen;

j. het nemen, alvorens het eiland tot het voeren van een rechtsgeding gemachtigd is, van alle conservatoire maatregelen, zoo in als buiten rechten, en het doen wat noodig is, ter voorkoming van verjaring en verlies van recht;

k. het behoorlijk voorbereiden van al hetgeen in den Raad ter overweging en beslissing moet worden gebracht;

l. het houden van een gedurig toezicht op al wat het eiland aangaat.

Artikel 130.

1. Tot de uitvoering der keuren behoort de bevoegdheid tot het op kosten van de overtreders doen wegnemen, beletten, verrichten of in vorigen toestand herstellen van hetgeen in strijd met die keuren is of wordt gemaakt of gesteld, ondernomen, nagelaten, beschadigd of weggenomen.

2. De artikelen 96, tweede lid, tot en met 99 vinden daarbij overeenkomstige toepassing.

Artikel 131.

De Raad kan Burgemeester en Wethouders machtigen de nadere regeling der uitvoering van een of meer bepalingen van een keur of besluit op te dragen aan door hem aan te wijzen ambtenaren van het eiland. Hij geeft daarvoor de noodige regelen en bepaalt daarin, op welke wijze van deze uitvoering beroep op Burgemeester en Wethouders openstaat.

Artikel 132.

1. Het opnemen van de boeken en de kas van den ontvanger geschiedt tenminste eenmaal in elk kalender-

- kwartaal -

kwartaal.

2. De Gouverneur kan te allen tijde opneming van boeken en kas van zijnentwege gelasten.

3. Van elke opneming wordt een proces-verbaal opgemaakt, dat aan den Gouverneur en aan den Raad wordt medegedeeld.

Artikel 133.

Ontslag aan ambtenaren anders dan overeenkomstig eigen verzoek, is steeds met redenen omkleed.

Artikel 134.

1. Burgemeester en Wethouders doen aan den Raad jaarlijks een beredeneerd verslag van den toestand van het eiland over het afgeloopen jaar.

2. Het verslag wordt uitgebracht vóór den lsten Maart van het kalenderjaar, volgende op de verslagperiode en wordt aan den Gouverneur medegedeeld.

3. Het wordt ingericht in den vorm, door den Gouverneur bij besluit te bepalen, op de secretarie van het eiland voor een ieder ter lezing nedergelegd en, hetzij in druk, hetzij in afschrift, tegen betaling der kosten algemeen verkrijgbaar gesteld.

Artikel 135.

De leden van het College van Burgemeester en Wethouders zijn, ieder afzonderlijk en tezamen, voor het door het College gevoerde bestuur van de huishouding van het eiland aan den Raad verantwoording schuldig en geven hem te dien aanzien alle verlangde inlichtingen.

§ 2. Van de handhaving der openbare orde.

Artikel 136.

De Burgemeester is plaatselijk Hoofd der Politie.

Artikel 137.

1. In geval van oproerige beweging, van samenscholing of andere stoornis der openbare orde of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan is de Burgemeester bevoegd, de hulp van de krijgsmacht te vorderen.

2. De Gouverneur stelt, voorzoover hij zulks noodig acht, daarmede in verband instructies vast en bepaalt mede tot welk gezag de vordering moet worden gericht.

3. De Burgemeester geeft van de vordering terstond kennis aan den Gouverneur.

Artikel 138.

1. In het in artikel 137 bedoelde geval is de Burgemeester, met inachtneming van het ter zake in de in het tweede lid van dat artikel bedoelde instructies bepaalde, bevoegd, alle bevelen, welke hij ter handhaving der orde noodig acht, te geven.
2. Hij laat tot maatregelen van geweld niet overgaan dan na het doen der vereischte waarschuwingen.

Artikel 139.

1. Is het in zoodanigen toestand noodig, algemeene voorschriften van politie voor de inwoners uit te vaardigen en onverwijld af te kondigen, dan is de Burgemeester daartoe bevoegd. Hij brengt die voorschriften terstond ter kennis van den Gouverneur en, zoo spoedig mogelijk, ter kennis van den Raad.
2. De Gouverneur kan de uitvoering van zoodanige voorschriften schorsen.
3. De voorschriften vervallen, zoo zij niet aan den Raad in diens eerstvolgende vergadering ter bekrachtiging worden aangeboden.
4. Bij twijfel, of de in het eerste lid bedoelde toestand aanwezig was, verbinden de daarbedoelde voorschriften, tot zij zijn geschorst, vervallen of ingetrokken,

Titel II.

Van de besluiten van Burgemeester en Wethouders en van den Raad, aan de goedkeuring van den Gouverneur te onderwerpen.

Artikel 140.

Aan de goedkeuring van den Gouverneur, den Raad van Bestuur gehoord, worden onderworpen de besluiten van Burgemeester en Wethouders betreffende:
a. benoeming van den secretaris en den ontvanger;
b. ontslag van den secretaris, den ontvanger en de andere ambtenaren van het eiland, anders dan overeenkomstig eigen verzoek;
c. opdracht tot het opnemen van boeken en kas van den ontvanger aan een deskundige.

Artikel 141.

Aan de goedkeuring van den Gouverneur, den Raad van Bestuur gehoord, worden onderworpen de besluiten van den Raad, betreffende:

a. het uitleenen van gelden en het aangaan van rekening-courant-overeenkomsten;
b. het waarborgen der renten en aflossingen van geldleeningen, door anderen aan te gaan;

c. het koopen, ruilen, vervreemden, bezwaren en verpanden van onroerend goed, van bewijzen van aandeel, schuldbrieven of andere vorderingen;
d. het aanvaarden der aan het eiland gemaakte erfstellingen of legaten of gedane schenkingen;
e. het onderhands verhuren, verpachten of in gebruik geven van eigendommen van het eiland;
f. het verleenen van kwijtschelding, als in artikel 108 bedoeld;
g. het onderhands aanbesteden van werken of leverantien, behoudens het naar aanleiding van artikel 110, tweede lid, bepaalde;
h. het treffen van dadingen of het opdragen van een bestaand geschil aan de beslissing van scheidsmannen;
i. het voeren van rechtsgedingen door het eiland, hetzij in eersten aanleg, hetzij in hooger beroep, met uitzondering van de besluiten, bedoeld in het tweede lid van artikel 111;
j. het berusten in een tegen het eiland ingestelde rechtsvordering;
k. de regeling van de bezoldigingen van de ambtenaren en bedienden van het eiland;
l. ontslag van ambtenaren, anders dan overeenkomstig eigen verzoek.

Artikel 142.

De Gouverneur beslist omtrent de in de beide vorige artikelen bedoelde besluiten binnen dertig dagen na dien, waarop zij hem hebben bereikt. Hij kan de beslissing bij met redenen omkleede beschikking verdagen.

Artikel 143.

De Gouverneur wordt geacht het besluit goed te keuren, waaromtrent hij binnen den in het vorig artikel gestelden termijn geen beslissing of geen bericht, de beslissing verdagende, aan het college, dat het besluit nam, heeft ingezonden.

Artikel 144.

De beschikking van den Gouverneur, waarbij de goedkeuring van een der in de artikelen 140 en 141 bedoelde besluiten geweigerd wordt, is altijd met redenen omkleed.

Titel III.

Van de begrooting van inkomsten en uitgaven van het eiland en de daarop betrekking hebbende rekening en verantwoording.

Eerste Hoofdstuk

- Van de begrooting. -

Artikel 145.

Van de begrooting

Artikel 145.

1. De begrooting der inkomsten en uitgaven van het eiland wordt, met de noodige toelichting en bescheiden, jaarlijks tenminste vijf maanden vóór den aanvang van het kalenderjaar, waarvoor zij moet dienen, door Burgemeester en Wethouders aan den Raad aangeboden,

2. Zij wordt, zoodra zij is aangeboden, op de secretarie van het eiland voor een ieder ter lezing nedergelegd en, hetzij in druk, hetzij in afschrift, tegen betaling der kosten algemeen verkrijgbaar gesteld.

3. Van de nederlegging en verkrijgbaarstelling geschiedt openbare kennisgeving. Tusschen het tijdstip van nederlegging en verkrijgbaarstelling en dat der behandeling der begrooting in den Raad moeten tenminste veertien dagen verloopen.

Artikel 146.

De begrooting der inkomsten vermeldt alle ontvangsten van het eiland van welken aard ook en voor zooveel mogelijk, het bedrag, waarop elke post in het bijzonder wordt geraamd.

Artikel 147.

1. Op de begrooting der inkomsten wordt een post gebracht, vermeldende het bedrag, dat voor het betrokken dienstjaar op de Curaçaosche begrooting ten behoeve van het eiland is uitgetrokken.

2. Bij de raming van dezen post op de Curaçaosche begrooting wordt rekening gehouden met:

1o. de in het vorig jaar door het eiland gedane uitgaven;

2o. de hoegrootheid der vermoedelijke eigen ontvangsten van het eiland in het betrokken dienstjaar;

3o. de hoegrootheid der vermoedelijke uitgaven van het eiland in het betrokken dienstjaar;

alles in verband met de algemeene middelen van het Staatsdeel.

Artikel 148.

Op de begrooting der uitgaven, welke alle uitgaven van het eiland, van welken aard ook, vermeldt, worden gebracht:

a. het presentiegeld der leden van den Raad en der Wethouders, indien en voorzoover toegekend;

b. de bezoldigingen van alle ambtenaren en bedienden des eilands;

c. de kosten van het aanleggen en bijhouden der kiezerslijsten en van het uitoefenen der aan de verkiezingen voor den Raad verbonden verrichtingen;

- d. -

d. de kosten van de zorg voor de wegen, bruggen, veren, wateren, straten, plantsoenen, pleinen en andere plaatsen tot gemeenen dienst bestemd, in den omvang, bij artikel 129, onder g, aangeduid, en van de andere werken en inrichtingen des eilands;
e. de kosten van het onderhoud der eigendommen van het eiland en de deswege verschuldigde lasten, in den omvang bij artikel 169 aangeduid;
f. de kosten der door het eiland gevoerde gedingen;
g. de kosten van een abonnement op het Publicatieblad en de Curaçaosche Courant;
h. een post voor onvoorziene uitgaven;
i. alle uitgaven, door bijzondere wettelijke regelingen, als bedoeld in artikel 3, 1o, 2o en 3o, der Curaçaosche Staatsregeling, aan het eiland opgelegd.

Artikel 149.

De begrooting der inkomsten en uitgaven wordt ingericht naar voorschriften, welke de Gouverneur bij besluit geeft.

Artikel 150.

1. De begrooting behoeft om te werken de goedkeuring van den Gouverneur.
2. Zij wordt hem, nadat de Raad haar heeft vastgesteld vóór den 1sten November van het jaar, voorafgaande aan dat, waarvoor zij moet dienen, voorgedragen.

Artikel 151.

1. De Gouverneur beslist over de begrooting uiterlijk veertien dagen vóór den aanvang van het jaar, waarvoor zij moet dienen, den Raad van Bestuur gehoord.
2. Hij kan de beslissing vóór dien tijd, den Raad van Bestuur gehoord, verdagen.

Artikel 152.

De Gouverneur verleent of onthoudt zijn goedkeuring aan de begrooting in haar geheel, gelijk de Raad haar heeft vastgesteld, behoudens het bepaalde bij artikel 154.

Artikel 153.

1. Indien de Gouverneur de begrooting niet heeft goedgekeurd vóór den aanvang van het jaar, waarvoor zij moet dienen, machtigt hij Burgemeester en Wethouders uit de posten der begrooting uitgaven te doen, voor zoover daartegen bij hem geen bedenking bestaat.
2. Hij machtigt hen daarbij tevens tot ontvangst van zoodanige inkomsten, als waartegen hij geen bedenking heeft.

Artikel 154.

1. Indien de Raad weigert, de uitgaven op de begrooting van uitgaven te brengen, welke een wettelijke regeling als bedoeld in artikel 3, 1o, 2o, en 3o, van de Curaçaosche Staatsregeling aan het eiland oplegt, doet de Gouverneur zulks, na voorafgaand onderzoek door den Raad van Bestuur.

2. Indien in dit geval de inkomsten van het eiland niet toereikend zijn en de Raad weigert nieuwe middelen tot dekking voor te dragen, vermindert de Gouverneur, den Raad van Bestuur gehoord, de overige, niet bij een wettelijke regeling als bedoeld in artikel 3, 1o, 2o en 3o, van de Curaçaosche Staatsregeling aan het eiland opgelegde uitgaven, bij een in het Publicatieblad te plaatsen beschikking in zoodanige reden, dat tusschen de inkomsten en uitgaven van het eiland evenwicht bestaat.

Artikel 155.

1. Buiten de begrooting kan geen uitgave geschieden, dan met afzonderlijke, voorafgaande machtiging van den Gouverneur, die daarover den Raad van Bestuur hoort.

2. In buitengewone gevallen echter van dringenden spoed kan de Raad tot het doen van zoodanige uitgave besluiten, mits hij zijn daartoe te nemen, met redenen te omkleeden besluit terstond aan den Gouverneur inzendt. De Raad wijst de middelen tot dekking van deze uitgaven aan.

3. Indien de Gouverneur aanvankelijk van oordeel is, dat een reeds gedane uitgave niet kan worden goedgekeurd, gaat aan zijn beslissing een onderzoek door den Raad van Bestuur vooraf.

4. De uitgave, waartoe door den Gouverneur machtiging is verleend of die door hem is goedgekeurd, wordt aan de begrooting toegevoegd.

5. Indien de Gouverneur weigert, een reeds gedane uitgave goed te keuren, zijn de raadsleden, die tot het besluit tot het doen der uitgave hebben medegewerkt, persoonlijk voor die uitgave aansprakelijk.

Artikel 156.

1. Af- en overschrijving op de posten der begrooting van uitgaven kan niet geschieden dan voor zoover daartoe bij de begrooting zelve, of bij een afzonderlijk door den Gouverneur, den Raad van Bestuur gehoord, goedgekeurd besluit van den Raad machtiging is verleend.

2. In de voorschriften, bedoeld in artikel 149, worden de gevallen geregeld, waarin een besluit van den Raad, waarbij machtiging tot af- en overschrijving op posten der begrooting wordt verleend, de goedkeuring van den Gouverneur niet behoeft.

Artikel 157.

De beslissingen van den Gouverneur, in de artikelen 151, 154, 155 en 156 bedoeld, zijn steeds met redenen omkleed.

Artikel 158.

Tot het bevelen der af- en overschrijvingen, waartoe bij de begrooting machtiging wordt verleend, behoeven Burgemeester en Wethouders in elk geval de toestemming van den Raad.

Tweede Hoofdstuk.

Van de rekening en verantwoording.

Artikel 159.

Van de inkomsten en uitgaven van het eiland doen Burgemeester en Wethouders over elk dienstjaar verantwoording aan den Raad, onder overlegging van de hun door den ontvanger volgens artikel 89 aangeboden rekening.

Artikel 160.

1. Deze rekening wordt, met alle daarbij behoorende bescheiden en met vermelding van hetgeen Burgemeester en Wethouders te hunner verantwoording dienstig achten, aan den Raad overgelegd binnen zeven maanden na afloop van het jaar, waarop zij betrekking heeft.
2. Zij wordt tegelijk op de secretarie van het eiland voor een ieder ter lezing nedergelegd en, hetzij in druk, hetzij in afschrift, tegen betaling der kosten algemeen verkrijgbaar gesteld.
3. Van de nederlegging en verkrijgbaarstelling geschiedt openbare kennisgeving.

Artikel 161.

1. De Raad onderzoekt de rekening zonder uitstel en stelt het bedrag der ontvangsten en uitgaven voorloopig vast bij een besluit, waarvan het ontwerp hem tegelijk met de rekening wordt aangeboden.
2. Burgemeester en Wethouders zijn bij de beraadslagingen daarover tegenwoordig, doch onthouden zich van medestemmen over het besluit.

Artikel 162.

1. Het besluit van den Raad wordt, met de rekening en de daarbij behoorende bescheiden, binnen dertig dagen na dagteekening aan den Gouverneur opgezonden.
2. De Gouverneur sluit de rekening vóór het einde van het jaar volgende op dat, waarop zij betrekking

- heeft -

heeft en stelt het bedrag der ontvangsten en uitgaven vast.

3. Hij gaat hiertoe niet over, dan nadat hem gebleken is, dat de rekening gedurende tenminste veertien dagen op de secretarie van het betrokken eiland ter lezing heeft gelegen.

Artikel 163.

1. De beslissing van den Gouverneur, houdende vaststelling der ontvangsten en uitgaven, strekt, voor zoover de daarin goedgekeurde ontvangsten en uitgaven betreft, aan den ontvanger en aan Burgemeester en Wethouders tot kwijting, behoudens later in rechten gebleken valschheid in bewijsstukken of andere onregelmatigheden.

2. Aan den ontvanger of aan het College van Burgemeester en Wethouders kan afzonderlijk kwijting worden verleend, zoo beider beheer voor geen gelijktijdige goedkeuring vatbaar wordt geoordeeld.

Artikel 164.

Behoudens het bepaalde bij artikel 88, bevelen Burgemeester en Wethouders het doen van uitgaven; de voorzitter en een der Wethouders teekenen de daartoe noodige bevelschriften.

Artikel 165.

1. Ingeval geen bevelschriften worden afgegeven tot betaling van uitgaven, het eiland bij wettelijke regeling als bedoeld in artikel 3, 1o, 2o en 3o, der Curaçaosche Staatsregeling opgelegd en op zijn begrooting gebracht, beveelt de Gouverneur, den Raad van Bestuur en den Raad gehoord, de betaling bij beschikking.

2. Deze beschikking geldt voor den ontvanger als bevelschrift.

Artikel 166.

1. Burgemeester en Wethouders worden wegens uitgaven, door hen bevolen, waardoor het eindcijfer der begrooting of de aangewezen begrootingspost wordt overschreden, of welke te kwader trouw zijn aangewezen op een post, waarmede die uitgaven niet overeenstemmen, tenzij blijkt, dat zij tot het bevelen der uitgaven niet hebben medegewerkt, persoonlijk aansprakelijk jegens het eiland, indien die uitgaven bij de in artikel 163 bedoelde beslissing niet onder de uitgaven van het eiland worden opgenomen.

2. Indien de Gouverneur aanvankelijk van oordeel is, dat een uitgave als in het vorige lid bedoeld, niet onder de uitgaven van het eiland kan worden opgenomen, gaat aan de bij artikel 163 bedoelde beslissing een onderzoek door den Raad van Bestuur vooraf.

3. De Gouverneur benoemt, indien daartoe volgens dit artikel termen zijn, den Raad gehoord, een persoon, met de rechtsvervolging tot schadevergoeding belast.

Titel IV.

Van de eigendommen, werken en inrichtingen van het eiland.

Artikel 167.

1. Burgemeester en Wethouders zorgen, dat een nauwkeurige staat wordt opgemaakt en bijgehouden van al hetgeen eigendom van het eiland is en niet ten dienste van het algemeen bestemd.
2, Deze staat met de daarin jaarlijks gebrachte veranderingen wordt den Gouverneur in afschrift toegezonden en tegen betaling der kosten algemeen verkrijgbaar gesteld.

Artikel 168.

1. Burgemeester en Wethouders zorgen voorts, dat een staat wordt opgemaakt en bijgehouden van de wegen, straten en andere ten dienste van het algemeen bestemde zaken.
2. Deze staat wordt ingericht naar voorschriften, welke de Gouverneur bij besluit geeft.

Artikel 169.

Behoudens bestaande wettige verplichtingen van anderen, is het onderhoud der in de twee voorgaande artikelen bedoelde zaken een last van het eiland.

Titel V.

Van de belastingen.

Artikel 170.

De Raad bepaalt bij keur het invoeren, wijzigen of afschaffen eener belasting, welke keur, in geval van invoering of wijziging, den aard, het bedrag en de grondslagen der belasting vermeldt.

Artikel 171.

De keur wordt binnen acht dagen, nadat zij is vastgesteld, voorgedragen aan den Gouverneur.

Artikel 172.

1. Indien de Gouverneur, den Raad van Bestuur gehoord, geen bezwaar heeft tegen het invoeren, wijzigen of afschaffen der belasting, deelt hij zijn

- beslissing -

beslissing binnen zestig dagen na den in het vorige artikel bedoelden termijn van acht dagen, aan het bestuur van het betrokken eiland mede.

2. Burgemeester en Wethouders kondigen de vastgestelde keur vervolgens af. De artikelen 126 en 127, behalve het tweede lid, en 128 zijn toepasselijk.

3. Indien de Gouverneur aanvankelijk bezwaar heeft tegen het invoeren, wijzigen of afschaffen der belasting, gaat aan zijn beslissing een onderzoek door den Raad van Bestuur vooraf.

Artikel 173.

1. De afgekondigde bepalingen betreffende belastingen, welke met wettelijke regelingen als bedoeld in artikel 3, 1o, 2o en 3o, van de Curaçaosche Staatsregeling of met het algemeen belang strijdig zijn, worden op dezelfde wijze, als waarop zij zijn gemaakt, ingetrokken.

2. Bij gebreke dier intrekking zijn de artikelen 114, tweede lid, tot en met 117 toepasselijk.

Artikel 174.

Bij afzonderlijke landsverordening worden regelen gesteld omtrent de belastingen, welke de besturen der eilanden bevoegd zijn ter bestrijding van de huishoudelijke uitgaven te heffen, zoomede omtrent de invordering dier belastingen.

Slot- en overgangsbepalingen.

Artikel 175.

1. Deze landsverordening kan worden aangehaald onder den titel van "Eilandenverordening".

2. Zij treedt vóor de verschillende eilanden in werking op een nader bij landsverordening te bepalen tijdstip.

Artikel 176.

Het Wetboek van Strafrecht voor Curaçao wordt aangevuld met een artikel 462a, dat geplaatst wordt in Titel III van het Derde Boek onder het hoofd "Overtredingen betreffende het openbaar gezag", vóór artikel 463, en dat als volgt luidt:

"Art.462a.

Hij, die een algemeen voorschrift van politie, krachtens artikel 139 van de Eilandenverordening in buitengewone omstandigheden door den Burgemeester uitgevaardigd en afgekondigd, overtreedt, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste duizend gulden".

Artikel 177.

1. Alle op het tijdstip van inwerkingtreding dezer landsverordening op een eiland verbindende wettelijke regelingen blijven van kracht, totdat zij door andere zijn vervangen.
2. Waar in de in het eerste lid bedoelde regelingen de Gezaghebber wordt genoemd, wordt daaronder verstaan de Burgemeester volgens deze landsverordening en waar daarin aan de Raden van Politie bevoegdheden worden gegeven of verplichtingen worden opgelegd, gaan deze over op Burgemeester en Wethouders, behalve de bevoegdheid tot het maken van keuren.
3. Notificatiën, publicatiën, en keuren voor het eiland Curaçao door vroeger wettig bestaande machten en lichamen in het leven geroepen, alsmede de bepalingen van een landsverordening, waarbij een keur voor het eiland Curaçao werd gewijzigd of aangevuld, kunnen bij keur van den Raad van Curaçao worden gewijzigd, aangevuld of ingetrokken.
4. Vergunningen, ontheffingen, vrijstellingen of dispensatiën, krachtens vóór de inwerkingtreding van deze landsverordening tot standgekomen keuren verleend, blijven van kracht, behoudens intrekking daarvan door het gezag, dat volgens deze landsverordening daartoe bevoegd is.

Artikel 178.

Geleidelijk zal worden bepaald, wanneer en hoe de bevoegdheden, welke de Gouverneur of de hoofden van een afdeeling van bestuur thans met betrekking tot het eiland Curaçao uitoefenen, op den Burgemeester, Burgemeester en Wethouders of den Raad overgaan.

Artikel 179.

Op het tijdstip van inwerkingtreding dezer landsverordening treden de zitting hebbende Landraden af en zijn de Raden van Politie ontbonden.

Artikel 180.

1. Alle op het tijdstip van inwerkingtreding dezer landsverordening fungeerende ambtenaren blijven in functie als landsdienaar in den zin van artikel 34 der Curaçaosche Staatsregeling en worden als zoodanig uit de Curaçaosche begrooting bezoldigd, totdat de bevoegde macht een nadere voorziening treft.
2. De Gouverneur kan daarbij bepalen, dat één of meer dezer landsdienaren, onder door hem, in overleg met Burgemeester en Wethouders te stellen bepalingen, tijdelijk werkzaamheden ten behoeve van het eiland zullen verrichten, indien anders, tengevolge van overdracht van bevoegdheden of van een deel der bestuurszorg aan dat eiland, één of meer hunner zouden moeten worden ontslagen of op wachtgeld gesteld.

Artikel 181.

1. De Burgemeester wijst zoo noodig de personen aan, die de werkzaamheden van den ingevolge deze landsverordening te benoemen secretaris en ontvanger zullen verrichten, totdat deze ambtenaren hun betrekking hebben aanvaard. Zijn de aangewezenen niet reeds ambtenaar, dan leggen zij in handen van den Burgemeester de(n) volgende(n) eed (belofte) af:

"Ik zweer (beloof) trouw aan de Koningin; dat ik de mij opgedragen taak met nauwgezetheid, getrouwheid en naar mijn best vermogen zal ten uitvoer brengen; dat ik aan niemand zal openbaren de zaken of handelingen van mijn ambt, welke geheim behooren te worden gehouden.

Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig ("Dat beloof ik!").

2. Aanwijzing als hierbedoeld van een landsdienaar in den zin van artikel 34 der Curaçaosche Staatsregeling kan slechts geschieden met toestemming van den Gouverneur en onder door dezen, in overleg met den Burgemeester, te stellen bepalingen.

Artikel 182.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van deze landsverordening vervalt de verordening van den 5den November 1915 (P.B. 1916, no.3), regelende de soort en de maat der straf te beloopen door overtreders van plaatselijke keuren, de wijze van afkondiging en den termijn van inwerkingtreding dier keuren.

Artikel 183.

1. Met ingang van door den Gouverneur te bepalen tijdstip of tijdstippen gaan de door hem bij besluit aangewezen op eenig eiland gelegen straten, stegen, wegen, pleinen, plantsoenen en bruggen, aan den Lande toebehoorende, in beheer van dat eiland over.

2. Voor wat den eigendom van deze en de overige aan den Lande toebehoorende onroerende goederen betreft, zal binnen drie jaar na de inwerkingtreding dezer landsverordening bij landsverordening worden beslist, welke dier goederen aan de eilanden overgaan en zullen daarbij de bepalingen worden vastgesteld, waaronder dit zal geschieden.

Gegeven te Willemstad, den

E I L A N D E N - V E R O R D E N I N G.

INHOUD.

- Tweede Hoofdstuk -

--

STATEN VAN CURACAO.

Zittingsjaar 1945 - 1946 -

[La]ndsverordening tot indeeling van Curacao [i]n Bestuursressorten en tot instelling van [ze]lfstandig bestuur in die ressorten.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

No.3.

Algemeene Beschouwingen.

Het ontwerp, hetwelk ondergeteekende de eer heeft, Uwen Staten hiernevens aan te bieden, vormt de inlossing der belofte, welke hij kort na zijn aankomst in dit Staatsdeel deed in de toezegging, aan decentralisatie van het gestuur, op den grondslag van de artikelen 117 en 118 der Curacaosche Staatsregeling, aandacht te zullen wijden.

Bij herhaling is ondergeteekende gebleken, dat de onderwerpelijke materie de bijzondere belangstelling van Uw College heeft; hij herhaalt hier, hetgeen hij meer dan eens deed uitkomen, dat de materie er eene is van zoodanig ingewikkelden aard en verstrekkende gevolgen, dat grondige bestudeering, niet alleen van tekst en opzet, maar mede en vooral van die gevolgen noodzakelijk geboden was. Dat de regeling niet eerder werd ingediend, vindt in die omstandigheid zijn oorzaak.

Grondslag van dit ontwerp vormt het werk van de door ondergeteekende bij beschikking van 5 December 1942 No.7530 ingestelde Commissie ter bestudeering van staatkundige aangelegenheden. Betuigde ondergeteekende der Commissie reeds eerder dank en waardeering voor haar omvangrijken en grondigen arbeid, op deze plaats herhaalt hij beide gaarne.

Het mag intusschen wel duidelijk heeten, dat de voorstellen der Commissie niet ongewijzigd in bijgevoegd ontwerp konden

- worden -

worden belichaamd. Overleg met daartoe aangewezen instanties en met den Heer Voorzitter der Commissie leidde tot onderscheidene wijzigingen en aanvullingen van haar voorstellen, waarvan sommige zelfs van principieelen aard.

De voor- en nadeelen, welke in theorie en praktijk aan autonomie en zelfbestuur plegen te worden toegeschreven, zijn te zeer bekend, dan dat ondergeteekende daarover te dezer plaatse breedvoerig zou behoeven uit te weiden. Zijn overtuiging is, dat plaatselijke belangen in den regel het best ter plaatse bezien en behartigd kunnen worden door hen, wien deze belangen onmiddellijk raken. In dien zin kan begrepen Thorbecke's famous adagium: "regeerende en tevens geregeerd". Levensvoorwaarden zijn daarbij echter: een goed functionneerend organisme, "public spirit", goede wil der betrokkenen en zin tot overleg bij de tot toezicht en medewerking geroepen instanties. Op dezen grondslag is het bijgevoegde ontwerp gebaseerd. Ondergeteekende vertrouwt, dat de schepping van gemeenschappen met organen, als daarbij ingesteld, bevrediging zal schenken, daar, waar de burgerij wegens gemis aan zeggenschap in eigen zaken onvoldaan mocht zijn, bezielend zal werken daar, waar door gebrek aan mogelijkheid van zelf-werkzaamheid, de belangstelling der ingezetenen in de openbare zaak verflauwd is en verlevendiging noodig heeft en ten slotte den burgerzin van de geheele bevolking van ons Staatsdeel zal prikkelen en op hooger peil brengen.

De geest der regeling is deze, dat elk eiland van het Staatsdeel een afzonderlijke gemeenschap zal vormen, toegerust met eigen bestuur, ter plaatse samengesteld, bevoegdheid hebbende tot verzorging van eigen, plaatselijke belangen. De van de overige eilanden van het Staatsdeel afwijkende positie, waarin het

eiland Curacao zich nu bevindt, zal daarmede worden opgeheven, Voor dit gebiedsdeel zullen dezelfde regelen aangaande de bestuursinrichting gelden als voor de andere. Volgens de bepalingen van het Regeeringsreglement behartigde de Koloniale Raad de aangelegenheden van het eiland Curacao; thans geschiedt dit door de Staten; keuren voor Curacao worden bij landsverordening gewijzigd en aangevuld. Deze taak zal overgaan op het eigen bestuur; overgangsbepalingen - zie artikel 177 - brengen de bestaande wetgeving van localen aard binnen het bereik van locaal bestuur.
Is het ontwerp in werking getreden, dan zullen de Staten hun onverdeelde aandacht kunnen schenken aan de belangen van de Generaliteit van het Staatsdeel; het College zal ontlast worden van de behartiging van velerlei belangen van plaatselijken aard. Deze verschuiving van behartiging van belangen zal, naar ondergeteekende het ziet, mede van gunstigen invloed kunnen zijn op de afdoening van zaken door de organen van het Centraal Gezag. Bevoegdheden, welke nu door den Gouverneur en, al naar gelang van hun aard, door de Hoofdambtenaren worden uitgeoefend, zullen, voor zoover het belangen betreft, behoorende tot die, opgedragen aan de plaatselijke besturen, overgaan, zij het geleidelijk, op den Burgemeester en andere plaatselijke organen. Daar tegenover staat, dat het Centraal Gezag, met name Gouverneur bijgestaan door den Raad van Bestuur, zich een nieuw arbeidsveld geopend zien door het toezicht, hetwelk op de handelingen dier organen zal behooren gehouden te worden. Dat immers de toe te kennen autonomie niet zonder beperkingen kan zijn, spreekt vanzelf; het Centraal Gezag zal - behalve en naast de bewaking van al die belangen, welke dit Staatsdeel aan het Koninkrijk binden -, hebben te waken voor een getrouwe naloving en uitvoering der

in het Staatsdeel geldende wettelijke regelingen eenerzijds, moeten kunnen ingrijpen, indien het algemeen plaatselijk belang of de belangen van het Staatsdeel of van den Staat door handelingen of besluiten der plaatselijke organen zouden worden opgeofferd aan vermeend of verkeerd ingezien plaatselijk belang in een gegeven geval. Alleen in dezen zin zal decentralisatie, als toepassing van het gezonde subsidiariteitsbeginsel op staatsrechtelijk terrein, noch - gelijk dit eens in de Republiek der Vereenigde Provinciën het geval was - de belangen der generaliteit aantasten, noch in tijden van spanning de Staatseenheid kunnen bedreigen, welke met name in het oog moet worden gehouden in ons, over vier werelddeelen verspreide Koninkrijk, dat immers niet het product is van een vooraf opgezet project maar het resultaat van langen historischen groei.

De vraag, of instelling van zelfstandig bestuur als bovenbedoeld onmiddellijk op alle eilanden van het Staatsdeel zal behooren te geschieden, is voor verschillende beantwoording vatbaar. Ondergeteekende is aanvankelijk van oordeel, dat het aanbeveling verdient, de onderwerpelijke regeling, die zulke verstrekkende gevolgen zal hebben, voorshands, mede bezien uit het oogpunt van aanwezigheid van geschikte krachten en in verband met de vraag of er op de Bovenwindsche Eilanden al dan niet belastingen moeten worden ingevoerd, alleen voor de Benedenwindsche Eilanden in werking te doen treden. Zooals gezegd, is dit oordeel een aanvankelijk; voor overleg ter zake verklaart ondergeteekende zich gaarne bereid. In dit verband zij nog verwezen naar artikel 175, 2de lid, en de artikelen 1 en 2, welke zoodanig geredigeerd zijn, dat het ontwerp voor de verschillende eilanden eventueel zonder bezwaar op verschillende tijdstippen in werking kan worden gesteld.

Het

Het woord "bestuur", in het voorgaande meer dan eens gebezigd, zou kunnen doen denken aan "uitvoerende macht", "administratie" gesteld tegenover "wetgevende" en "rechterlijke macht". In verband daarmede lijkt het dienstig, reeds hier de aandacht erop te vestigen, dat de term "zelfstandig bestuur", in de Staatsregeling bedoeld en hetwelk het bijgevoegde ontwerp beoogt in te stellen, niet alleen de uitvoerende, maar ook de regelende macht in plaatselijke aangelegenheden omvat en zelfs de bevoegdheid, ter bestrijding van huishoudelijke uitgaven, eigen belastingen te heffen, volgens regelen bij landsverordening te stellen. Bij de samenstelling van het ontwerp heeft de Commissie ter bestudeering van staatkundige aangelegenheden Thorbecke's nog altijd monumentale Nederlandsche Gemeentewet als leidraad genomen. Hoe hoog ondergeteekende den arbeid van wijlen den beroemden Zwollenaar ook waardeert, bedoelde wet kon niet blindelings gevolgd, daar de bijzondere omstandigheden, waarin dit Staatsdeel verkeert, de eigenaardige bezwaren, welke zijn insulaire toestand met zich brengt, niet over het hoofd konden gezien. Een en ander heeft het voordeel, dat de in Nederland opgedane ervaring kan worden verwerkt, doch anderzijds geen plaatselijke belangen zijn opgeofferd aan een verkeerd toegepast concordantie-beginsel, wanneer dit, op grond van historisch anders ontwikkelde toestanden, niet mocht worden gevolgd.

Artikel 1 van het ontwerp bedoelt uitvoering te geven aan de eerste zinsnede van artikel 117 van de Curacaosche Staatsregeling; het verdeelt Curacao in ressorten; artikel 2 stelt in die ressorten een zelfstandig bestuur in. De artikelen 3 en volgende regelen inrichting, taak en bevoegdheid dier besturen.

Hoewel de Curacaosche Staatsregeling van ressorten spreekt, dwingt zij den Curacaoschen wetgever niet dien term, die weinig gebruikelijk is, te bezigen. Het ontwerp gebruikt deze benaming al-

leen in de artikelen 1 en 2, daarbij aansluitende op de Staatsregeling, doch bepaalt in het 3de lid van artikel 1 onmiddellijk, dat de ressorten -zoowel in het ontwerp zelve als in andere wettelijke regelingen- zullen kunnen worden aangeduid als "eilanden". Dit is in overeenstemming met de bestaande wetgeving en gewoonte, al kan met name volgens artikel 1 der Staatsregeling en de Indische wetgeving ook het woord "gebiedsdeel" voor onderdeelen van elk Staatsdeel (in art.63 van de Grondwet als "gebied" aangeduid) worden gebezigd.
Kent de Gemeentewet een Raad, een College van Burgemeester en Wethouders, en een Burgemeester, voor onze eilanden worden organen met dezelfde benaming voorgesteld, al dekken de begrippen hier en ginds elkaar niet volkomen. Het bestuur van elk eiland is n.l. samengesteld uit een Eiland-Raad, een College van Burgemeester en Wethouders en een Burgemeester, Ieders taak en bevoegdheden en hun daaruit voortvloeiende onderlinge verhouding zijn uitvoerig omschreven.

De titel "Gezaghebber" is derhalve niet behouden. Voor zijn behoud zou kunnen pleiten, dat de benaming door de jaren heen op de eilanden burgerrecht heeft verkregen. Ampele overweging echter heeft ondergeteekende tot de conclusie gebracht, dat het aanbeveling verdient, den naam "Gezaghebber" te verwisselen met dien van "Burgemeester". In de eerste plaats zal deze verwisseling van betiteling accentueeren, dat het ontwerp een van het vroegere wezenlijk verschillend bestuursstelsel brengt, dat op de eilanden, waar de regeling werken zal, met den vroegeren toestand radicaal gebroken wordt. Voorts heeft bij de verandering een rol gespeeld de boven vermelde mogelijkheid, dat de nieuwe organisatie van het bestuur niet voor alle eilanden gelijktijdig zal worden doorgevoerd. Zou de titel "Gezaghebber" gehandhaafd blijven dan kreeg men den toestand, dat aan functies van alsdan geheel verschillende beteekenis en inhoud, dezelfde benaming zou gegeven worden. Dit achtte onder-

- geteekende -

geteekende ongewenscht. In de derde plaats neemt de nieuwe functionaris, den titel van Burgemeester dragende, in menig opzicht een gansch andere positie in dan de gezagsdrager, die thans met den naam "Gezaghebber" betiteld wordt. Een betere benaming dan die van Burgemeester heeft ondergeteekende niet kunnen vinden.

Niet ondienstig intusschen komt het voor, er reeds hier op te wijzen, dat tusschen den in het ontwerp geschapen functionaris en den Nederlandschen Burgemeester verschil van beteekenis bestaat. Eerstgenoemde is in tegenstelling tot den laatste, de "trait d'union" tusschen het Centraal Bestuur en het plaatselijke; in Nederland is de Burgemeester vóór alles bestuursorgaan, hier is hij ambtenaar van het Centraal Gezag, zonder dat hij daarbij uit het oog mag verliezen, dat hij de ambtenaar is, die als plaatselijk bestuursorgaan mede en niet in de laatste plaats, de locale belangen zal moeten voorstaan. Aldus vereenigt hij twee hoedanigheden in zich; dienovereenkomstig is zijn inkomen gebracht ten laste van de begrooting van het Staatsdeel.

Naar het voorbeeld van de Gemeentewet wordt voorgesteld, den Burgemeester niet voor onbepaalden tijd te benoemen, doch telkens voor zes jaren. Na ommekomst dier ambtsperiode zal beoordeeld kunnen worden, of herbenoeming voor een nieuwen termijn van zes jaren kan volgen, waarbij nog wordt aangeteekend, dat te allen tijde ontheffing uit het ambt kan geschieden. Een maximum leeftijdsgrens kwam gewenscht voor, al zal men over de grens zelve van meening kunnen verschillen. Evenals de Burgemeester wordt ook zijn vervanger door den Gouverneur benoemd.

De benaming "Landraad", thans gedragen door de functionarissen, die den Gezaghebber op de eilanden buiten Curacao in het bestuur bijstaan, is evenmin niet behouden. Voor zoover ondergeteekende weet, bestaat het woord niet in de Nederlandsche taal. Bovendien komt het minder elegant voor dit woord te gebruiken voor de aanduiding van een enkel persoon, gelijk dit in vroegere Pruisische administratieve eenheden ("Kreis")

geschiedde met het hoofd der administratie, nu het woord "Eilandraad" wordt gebezigd voor de aanduiding van een college, gelijkend op den kantonnalen raad in Zwitserland, die daar "Landrat" heet. Ten slotte heeft in de beslissing, de onderwerpelijke benaming niet te behouden, mede een rol gespeeld het boven in het licht gestelde motief· de grondige wijziging van bestuursstelsel ook in de titulatuur duidelijk te doen uitkomen. Ondergeteekende wil niet verhalen, dat de keuze van den titel "Wethouder" niet dan met eenige aarzeling en na lang zoeken naar een voor Curacao meer geeigende benaming is gedaan; de onmogelijkheid evenwel, in laatstbedoelde poging te slagen, heeft ten slotte den doorslag gegeven. Hierbij zij er aan herinnerd, dat, evenmin als de functie van Burgemeester in het ontwerp die van den Nederlandschen Burgemeester dekt, de betrekkingen van Wethouder hier en ginds geheel identiek zijn, en derhalve voor de vaststelling van ieders bevoegdheid de Gemeentewet en de daarop verschenen jurisprudentie niet zonder voorbehoud mogen worden gehanteerd.

De Wethouders worden door en uit den Eilandraad gekozen; zij vormen -twee in getal- met den Burgemeester het College van Burgemeester en Wethouders, hetwelk in hoofdzaak is belast met de dagelijksche leiding en afdoening van zaken: met het dagelijksch bestuur.

De Wethouders zullen geen bezoldiging genieten; hun kan echter bij besluit van den Raad presentiegeld worden toegekend (art. 71). Mocht later blijken, dat bezoldiging wenschelijk is, dan zal een daartoe strekkende wijziging gemakkelijk kunnen worden aangebracht. Het tegenovergestelde zou tot meer moeilijkheden aanleiding geven.

De samenstelling van den Eilandraad is niet voor alle eilanden dezelfde; gedacht is het aantal leden te moeten doen verschillen al naar gelang van het zielental van elk eiland; eensdeels moest daarbij met een bruikbaar minimum worden rekening gehouden en is geoordeeld, dit

- op -

op vijf te moeten stellen voor Bonaire en de Bovenwindsche Eilanden, anderdeels behoort het maximum aantal leden kleiner te zijn dan het ledental van de Staten, welk laatstgenoomd college de bevolking van het geheele Staatsdeel vertegenwoordigt, op grond van welke motieven voor Curacao een Raad van 9 leden wordt voorgesteld en voor Aruba van 7 (art.3).

In navolging van de Staatsregeling zijn inzake de verkiezing der leden van de Eilandraden slechts de hoofdpunten in nevensgaand ontwerp opgenomen, n.l. wie mogen kiezen, wie gekozen kunnen worden en wie van de uitoefening van het kiesrecht en van de verkiesbaarheid zijn uitgesloten, alsmede eenige bepalingen omtrent het onderzoek der geloofsbrieven van de gekozenen. (art.4 tot en met 10 en 12). Alles wat verder het kiesrecht en de wijze van verkiezing betreft, wordt bij landsverordening geregeld. Het tegenwoordige kiesreglement zal in verband daarmede moeten worden aangevúld en gewijzigd. Ondergeteekende heeft gemeend aan een geheel nieuw reglement, berustende overigens op dezelfde grondslagen als het thans geldende, de voorkeur te moeten geven boven een uitvoerige wijzigings- en aanvullingsverordening. Het betreffende ontwerp wordt Uw College tegelijk met dit aangeboden.

In artikel 4 van het bijgaande ontwerp-landsverordening zijn de eischen voor het bezit van het actief kiesrecht in hoofdzaak gelijk gehouden aan die, nu geldende voor het kiesrecht voor de Staten van Curacao. (zie art.1 Kiesreglement). Slechts op een tweetal belangrijke afwijkingen wil ondergeteekende hier de aandacht vestigen. In tegenstelling tot artikel 69 van de Staatsregeling ontbreekt in den aanhef van artikel 4 van het ontwerp vóór "Nederlandsche onderdanen" het woord "mannelijke". Dit beteekent, dat aan de verkiezing voor de Eilandraden ook vrouwen zullen kunnen deelnemen. Hoe langer hoe meer nemen de vrouwen, overal

ter wereld en ook in dit Staatsdeel deel aan arbeid op allerlei gebied. Ondergeteekende ziet geen redenen, haar uit te sluiten van deelneming in de verkiezing voor de plaatselijke vertegenwoordigende organen. Beantwoordt de uitkomst aan de verwachtingen, dan is het vertrouwen gewettigd, dat de vrouw binnen niet al te langen tijd ook haar bijdrage zal kunnen leveren in de samenstelling van het vertegenwoordigend college voor het Staatsdeel.

Schrijft artikel 69 der Staatsregeling in alinea 1 onder sub 1o. voor, dat de onderdaan, wil hij kiezer zijn, sedert 1 Januari van het jaar, waarin de kiezerslijst wordt vastgesteld, in Curacao gevestigd moet zijn -gevestigd in den zin van de verordening van 1906 P.B. No.10-. in de overeenkomstige bepaling van artikel 4 vordert bijgaand ontwerp, dat men op genoemd tijdstip gedurende tenminste twaalf maanden op het betreffende eiland gevestigd moet zijn geweest. Deze eisch vindt zijn oorzaak in de overweging, dat het gewenscht is, dat de kiezers gedurende eenigen tijd ter plaatse woonachtig zijn geweest, teneinde van nabij en door eigen belevenis de locale noeden en behoeften te leeren kennen. Bij de vaststelling van de eischen voor het passief kiesrecht kon in verband daarmede worden volstaan met bezit van de vereischten voor kiesgerechtigdheid voor te schrijven (art.12). Door het derde lid van artikel 4 is aan het begrip "gevestigd zijn" een gemakkelijk aan de feiten te toetsen omschrijving gegeven.

Uitoefening van openbare bedieningen brengt mede, dat de betrokkene van het bekleeden van bepaalde ambten of betrekkingen wordt uitgesloten en zich van bepaalde handelingen moet onthouden. Zoowel voor den Burgemeester, als voor de Wethouders en de raadsleden zijn dan ook zekere incompatibiliteiten opgenomen(artt. 16, 19, 41, 64 en 65).

- Waarborg -

Waarborg voor behoorlijke behandeling van de aangelegenheden van grootere of kleinere gemeenschappen is gelegen in de openbaarheid der beraadslagingen. Met het voorbehoud door Schaepman in 1901 in zijn "Chronica" gemaakt, huldigt ondergeteekende den stelregel: de publieke zaak moet publiek worden behandeld; de burgerij heeft recht te weten, wat er omgaat; openbaarheid is tegelijkertijd prikkel en controle. In het belang der gemeenschap evenwel kan het noodig zijn, dat van den eisch der openbaarheid wordt afgeweken en al dan niet tijdelijk geheimhouding wordt opgelegd, Voldoende rem tegen ongewenschte geheimzinnigheid vormt het verbod, over bepaalde onderwerpen in besloten vergadering te beraadslagen en/of te besluiten. (artt.26 t/m 28).

Ter uitvoering van zijn taak zal het plaatselijk bestuur uiteraard over de noodige ambtenaren en bedienden moeten kunnen beschikken. Het heeft de bevoegdheid die aan te stellen. Het ontwerp noemt een tweetal verplichte ambtenaren t.w.: de secretaris en de ontvanger, die beiden door Burgemeester en Wethouders worden benoemd, buiten den Raad. (artt.72 en 83). Op het voetspoor o.a. van de benoeming van den griffier door de Staten heeft ondergeteekende gemeend, de benoeming van deze ambtenaren te moeten opdragen aan Burgemeester en Wethouders, die immers vrijwel dagelijks met hen moeten samenwerken en voor de uitoefening van hun functie op hun voortdurende hulp en bijstand zijn aangewezen. De Secretaris is den Raad, Burgemeester en Wethouders en den Burgemeester in alles wat het hun opgedragen bestuur aangaat behulpzaam; de ontvanger is in het algemeen belast met de invordering van alle inkomsten en uitgaven des eilands, met het doen van de betalingen, die gedaan behooren te worden en het voeren van de daarmede samenhangende boekhouding. In de bedoeling van het ontwerp zal ook het overige per-

soneel van het eiland door Burgemeester en Wethouders worden benoemd, hoewel de mogelijkheid is geopend, dat de Raad de benoeming aan zich voorbehoudt. (art.129, letter i.). Ondergeteekende oordeelde de mogelijkheid van voorbehoud te moeten maken, omdat hij het niet denkbeeldig achtte, dat de Raad de benoeming in een speciale functie zelf zou kunnen wenschen te doen. Het ware uiteraard onpractisch, indien de Raad de benoeming van al het personeel buiten den secretaris en den ontvanger aan zich voorbehield. Ontslag van den secretaris, den ontvanger en het overige personeel anders dan overeenkomstig eigen verzoek is steeds met redenen omkleed (artt. 72, 83 en 133). In dit voorschrift, gekoppeld aan de krachtens artikel 140, letter b, en artikel 141, letter l, op ontslag anders dan overeenkomstig eigen verzoek vereischte goedkeuring van den Gouverneur, ligt een waarborg, dat daarbij slechts zakelijke motieven den doorslag zullen geven. Zij vormen de kern van de regeling der rechtspositie van het personeel des eilands

De mogelijkheid laat zich denken, dat aan landsdienaren in den zin van artikel 34 der Staatsregeling, die geen volle dagtaak hebben - ondergeteekende heeft hier in het bijzonder het oog gericht op de kleinere eilanden- werkzaamheden ten behoeve van het betrokken eiland zouden kunnen worden opgedragen. Artikel 112 van het ontwerp voorziet in deze mogelijkheid.

De taak, de bevoegdheden en de verplichtingen der zelfstandige besturen worden in de tweede afdeeling van het ontwerp na eenige algemeene bepalingen, nader uitgewerkt in een vijftal titels: Van de regeling en het beheer van de huishouding van het eiland; Van de besluiten van Burgemeester en Wethouders en van den Raad, aan de goedkeuring van den Gouver-

-neur-

neur te onderwerpen; Van de begrooting van inkomsten en uitgaven van het eiland en de daarop betrekking hebbende rekening en verantwoording; Van de eigendommen, werken en inrichtingen van het eiland en Van de belastingen.

Een hoeksteen in dit complex vormt artikel 101, hetwelk strekt ter uitvoering van artikel 118, eerste alinea, tweede volzin, der Curacaosche Staatsregeling, luidende: "De onderwerpen, waarover de huishouding van deze ressorten en andere gemeenschappen zich uitstrekt, worden bij landsverordening aangewezen." Op den voet hiervan nu bepaalt genoemd artikel 101, dat de huishouding van het eiland zich uitstrekt tot alle onderwerpen, welke in het bijzonder des eilands zijn, met inachtneming van het bepaalde bij artikel 118, zevende lid, van de Curacaosche Staatsregeling. Dit laatste behoefde hier eigenlijk niet uitdrukkelijk verklaard te worden, doch het scheen raadzaam er nog eens aan te herinneren, dat, tenzij daartoe vrijheid is gegeven, keuren geen bepalingen mogen inhouden omtrent punten, waarin voorzien is bij wettelijke regelingen als bedoeld in artikel 3, onder 1o, 2o en 3o, van de Curacaosche Staatsregeling.

Met artikel 101 staat in verband artikel 118:

"1. De keuren treden niet in hetgeen uit den aard van het onderwerp buiten de huishouding des eilands valt.

2. Bij twijfel of een geval als in het eerste lid bedoeld zich voordoet, verbindt de keur, totdat artikel 114 is toegepast."

Welk terrein bestrijkt nu de plaatselijke wetgever?

Het ware ondoenlijk te trachten deze vraag met een uitputtende lijst van onderwerpen te beantwoorden; ook in een opsomming van onderwerpen, waarvan het voor de hand ligt, dat zij

[illegible] vitsameld, [illegible]

ling [illegible]. [illegible] voel nieuw [illegible]

[illegible] 101, [illegible] de huishouding van [illegible]

[illegible]

Van de [illegible]. Dit [illegible]

[illegible]

Het artikel 101 [illegible]

1. [illegible]

2. Bij [illegible]

verandert, [illegible] artikel [illegible]

[illegible]

Het wezen [illegible]

[illegible]

tot de sfeer van den plaatselijken wetgever behooren, ziet ondergeteekende geen nut. In het algemeen is het wetgevend orgaan des eilands bevoegd tot regeling van onderwerpen, waarin de hoogere wetgever niet reeds een voorziening trof of die deze wetgever niet aan zich voorbehield, een en ander uiteraard voor zoover de materie redelijkerwijze geacht kan worden tot de plaatselijke belangensfeer te behooren. Of zulks het geval is, staat in eerste instantie ter beoordeeling van den Raad.

Voorloopig zal de plaatselijke wetgever vermoedelijk niet vele onderwerpen aantreffen, die althans niet ten deele door een hoogeren wetgever zijn geregeld. Het ligt evenwel in de bedoeling, de bestaande wettelijke regelingen geleidelijk aan een onderzoek te onderwerpen, teneinde na te gaan, welke daarin behandelde onderwerpen, als zijnde van plaatselijken aard, aan de besturen der eilanden ter regeling behooren te worden overgelaten en voorts in hoeverre de uitvoering daarvan in zelfbestuur op de locale organen behoort te worden overgedragen. Ondergeteekende stelt zich voor, terzake voor zoover noodig te zijner tijd in overleg te treden met de betrokken organen. Niets verhindert deze ook, te gelegener tijd de noodige voorstellen te doen. De plaatselijke besturen zullen alle onderwerpen, de huishouding van het eiland rakende, onder het oog kunnen zien en hun belangen bij het Centraal Bestuur voorstaan.

Aan den Raad behoort met betrekking tot de regeling en het beheer van de huishouding van het eiland alle bevoegdheid, welke niet bij de onderwerpelijke of eenige andere wettelijke

-regeling-

regeling als bedoeld in artikel 3, lo, 2o en 3o, der Curacaosche Staatsregeling aan den Burgemeester of aan Burgemeester en Wethouders is opgedragen. (art.102). Aan hem behoort het maken van de keuren betreffende de huishouding van het eiland (art.103). Hij regelt de bezoldigingen van alle ambtenaren en bedienden van het eiland enz. (artt. 105 e.v.).

De besluiten van den Raad - en van Burgemeester en Wethouders - kunnen op grond van strijd met wettelijke regelingen of met het algemeen belang door den Gouverneur geheel of gedeeltelijk worden geschorst of vernietigd. 's Raads keuren zijn aan eenzelfde toezicht onderworpen. (art.114).

De begrippen "keur" en "besluit" behooren streng te worden onderscheiden. Is een "keur" een algemeen werkend voorschrift met voor de burgers bindende kracht, een "besluit" van den Raad of van Burgemeester en Wethouders strekt ter uitvoering van zoodanige algemeen werkende regelen, dan wel behelst de voorziening in een op zichzelf staand voorhanden geval.

Reeds opgemerkt werd, dat het dagelijksch bestuur in handen van Burgemeester en Wethouders is. Welke bevoegdheden het College aan deze opdracht ontleent, omschrijft art.129.

De feitelijke uitvoering van keuren en besluiten is in haar geheel opgedragen aan den Burgemeester (art.48); de nadere regeling dier uitvoering behoort bij Burgemeester en Wethouders (art.129, letter a). Beide functies vullen elkaar aan. Indien de keuren of besluiten van den Raad een gedetailleerde uitvoeringsregeling behoeven, behoort het stellen dier regelen tot de bevoegdheid van Burgemeester en Wethouders, waarna de daadwerkelijke uitvoering voor rekening van den Burgemeester komt. Mocht geen regeling ter uitvoering noodig zijn, dan geschiedt de mechanische

- uitvoering -

uitvoering onmiddellijk door den Burgemeester.
Men spreekt in dit verband van "exécution délibérative" en "exécution active".

Den Burgemeester is, evenals in Nederland, de handhaving der openbare orde opgedragen. Hij is plaatselijk hoofd van politie, Hij kan in geval van oproerige beweging, van samenscholing of andere stoornis der openbare orde of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan de hulp van de krijgsmacht vorderen, alle bevelen, welke hij ter handhaving der orde noodig acht, geven, en zoo noodig algemeene voorschriften van politie voor de inwoners uitvaardigen en onverwijld afkondigen (artt.136 e.v.).

Kunnen, zooals opgemerkt, de besluiten van den Raad en van Burgemeester en Wethouders door vernietiging worden getroffen, een repressief toezicht derhalve, de artikelen 140 en 141 noemen een aantal besluiten, welke, vóór dat daaraan eenige uitvoering kan worden gegeven, de goedkeuring van den Gouverneur behooren te hebben verkregen. Voor wat de hier bedoelde raadsbesluiten betreft, zijn het in het algemeen dezulke, welke het vermogen van het eiland raken of kunnen raken. Geen besluit moet uitvoering kunnen erlangen, indien daardoor de instandhouding van dat vermogen in gevaar zou kunnen worden gebracht. Alvorens te beslissen, hoort de Gouverneur den Raad van Bestuur, een voorschrift, in de uitoefening van 's Gouverneurs toezicht op de handelingen der plaatselijke besturen vrijwel als algemeenen regel gesteld.

De begrooting der inkomsten en uitgaven van het eiland wordt door Burgemeester en Wethouders ontworpen en met de noodige toelichting en bescheiden tenminste vijf maanden vóór den aanvang van het kalenderjaar, waarvoor zij moet dienen, den Raad aangeboden.(art.145). Zij bevat alle inkomsten en uitgaven des eilands.

- Onder -

[illegible]

[illegible] wordt [illegible]

[illegible] ago [illegible]

[illegible] wo of va[illegible] ns [illegible]

[illegible] d[illegible] gemeent van [illegible]

voren, welk[illegible] ter beslissing der [illegible]

[illegible]

danken, reeds opgemerkt, de [illegible]

[illegible] voor [illegible]

[illegible] verleent [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] in het algemeen [illegible]

[illegible] ook [illegible]

[illegible]

in [illegible] gesteld. [illegible]

[illegible], een vers[illegible]

ning van [illegible]

bestuur vrijwel als [illegible]

[illegible]

[illegible] - [illegible]

Onder de inkomsten wordt mede een post opgebracht, vermeldende het bedrag, dat op de Curacaosche begrooting voor het betrokken dienstjaar t.b.v. het eiland is uitgetrokken. (art.147). Bij de raming van den onderwerpelijken post zal worden rekening gehouden met: 1o. de in het vorig jaar door het eiland gedane uitgaven; 2o. de hoegrootheid der vermoedelijke eigen ontvangsten van het eiland in het betrokken dienstjaar; 3o. de hoegrootheid der vermoedelijke uitgaven van het eiland in dat dienstjaar, alles in verband met de algemeene middelen van het Staatsdeel. Ondergeteekende stelt zich de practische werking dezer regeling zoo voor, dat de Gouverneur in overleg met Burgemeester en Wethouders en den Raad het bedrag, hetwelk naar het zich laat aanzien voor het komende jaar, naast de eventueele eigen middelen des eilands, ter beschikking zal behooren te worden gesteld, op de ontwerp-Curacaosche begrooting raamt. Burgemeester en Wethouders en de Raad zullen daartoe dienen over te leggen voorloopige plannen op grond waarvan conclusies kunnen worden getrokken inzake de ter bestrijding hunner vermoedelijke uitgaven benoodigde bedragen. Ondergeteekende ontveinst zich niet, dat het voorgestelde systeem moeilijkheden in zich verborgen kan houden; het werd echter niet dan na ampele overweging en voorloopig althans als de beste oplossing opgenomen. Reeds nu spreekt hij in verband met een en ander als zijn verwachting uit, dat, is tusschen den Gouverneur en het plaatselijk bestuur overeenstemming omtrent het op de Curacaosche begrooting t.b.v. het eiland uit te trekken bedrag verkregen, de Staten zich in de beoordeeling dier bijdrage gaarne de noodige zelfbeperking zullen opleggen, opdat de eigen zeggenschap der plaatselijke besturen geen ijdele klank zou worden. Verwezen wordt voorts naar de toelichting op artikel 147.

De begrooting der inkomsten en uitgaven wordt ingericht naar voorschriften, welke de Gouverneur bij besluit zal geven. (art.149). Uniformiteit in de begrootingsinrichting en daarop aansluitend, inrichting van de boekhouding en de rekening (art.89), is een eerste vereischte voor doeltreffende controle op de handelingen der plaatselijke besturen.

De begrooting behoeft om te werken de goedkeuring van den Gouverneur, die, alvorens te beslissen, den Raad van Bestuur hoort. Zijn beslissingen zijn steeds met redenen omkleed. De Gouverneur verleent of onthoudt zijn goedkeuring aan de begrooting in haar geheel, gelijk zij door den Eilandraad is vastgesteld (art.152). Een afwijkende regeling is vastgesteld voor het geval, dat de Raad weigert uitgaven op de begrooting te brengen, welke het eiland bij wettelijke regeling zijn opgelegd; alsdan plaatst de Gouverneur deze op de begrooting met vermindering, indien de inkomsten niet toereikend zijn en de Raad weigert nieuwe middelen tot dekking voor te dragen, van de overige niet bij wettelijke regeling opgelegde uitgaven in zoodanige reden, dat tusschen inkomsten en uitgaven wederom evenwicht ontstaat. (art.154). Is de goedkeuring op de begrooting niet verleend kunnen worden vóór den aanvang van het jaar, waarvoor zij moet dienen, dan geldt de regeling van artikel 153.

Behoudens gevallen van dringenden spoed kan buiten de begrooting geen uitgave geschieden dan met afzonderlijke, voorafgaande goedkeuring van den Gouverneur (art.155).

Af- en overschrijving op de posten der begrooting van uitgaven kan voorts niet geschieden dan voor zoover daartoe bij de begrooting zelve of bij een afzonderlijk, door den Gouverneur goedgekeurd, besluit van den Raad machtiging is verleend

In de voorschriften, volgens welke de begrooting der inkomsten en uitgaven moet worden ingericht, worden de gevallen geregeld, waarin een besluit van den Raad, houdende machtiging tot af- en overschrijving op posten der begrooting, de goedkeuring van den Gouverneur niet behoeft (art.156). Tot het bevelen der af- en overschrijvingen, waartoe bij de begrooting machtiging werd verleend, behoeven Burgemeester en Wethouders in elk geval de toestemming van den Raad (art.158).

Als sluitstuk op de begrooting dient de rekening, in te richten volgens door den Gouverneur te geven voorschriften. Aan de hand dier rekening stelt de Raad het bedrag der ontvangsten en uitgaven voorloopig vast. (art.161). De rekening met de daarbij behoorende bescheiden wordt vervolgens den Gouverneur aangeboden, die ze definitief sluit en het bedrag der ontvangsten en uitgaven vaststelt. Hij bepaalt in hoeverre artikel 166 toepassing zal behooren te vinden, krachtens welk artikel Burgemeester en Wethouders persoonlijk aansprakelijk worden wegens uitgaven door hen bevolen, waardoor het eindcijfer der begrooting of de aangewezen begrootingspost wordt overschreden, of welke te kwader trouw zijn aangewezen op een post, waarmede die uitgaven niet overeenstemmen, tenzij blijkt dat zij tot het bevelen dier uitgaven niet hebben medegewerkt

Het vijfde lid van artikel 118 der Curacaosche Staatsregeling legt vast, dat de in te stellen zelfstandige besturen bevoegd zijn, ter bestrijding van de huishoudelijke uitgaven der gemeenschap eigen belastingen te heffen en leeningen aan te gaan, volgens regelen, bij landsverordening gesteld.

Gemeend wordt, dat het geven van bevoegdheid tot het aangaan van geldleeningen aan de plaatselijke besturen voorshands niet noodig is. Ondergeteekende heeft dienaangaande in dit ontwerp

- dan -

dan ook geen bepalingen in die richting opgenomen.

Met betrekking tot de heffing van belastingen echter ligt de zaak anders. Wil de aan de eilanden te schenken autonomie werkelijk beteekenis kunnen krijgen, dan mag de bevoegdheid tot het heffen van eigen belastingen aan de besturen niet worden onthouden en het verdient aanbeveling een en ander in beginsel reeds nu vast te leggen. Artikel 170 bepaalt derhalve, dat de Raad bij keur belastingen kan invoeren, wijzigen of afschaffen, welke keur dan in geval van invoering of wijziging, den aard, het bedrag en de grondslagen dier belasting dient te vermelden. De artikelen 171 t/m 173 geven vervolgens voorschriften omtrent het toezicht, waaraan de belastingkeuren zijn onderworpen. De aanwijzing van belastingen, welke de plaatselijke besturen zullen vermogen te heffen, zal ingevolge artikel 174 bij afzonderlijke landsverordening geschieden, welke verordening mede voorschriften zal inhouden omtrent de invordering dier belastingen. Ondergeteekende heeft gemeend aan deze procedure de voorkeur te mogen geven boven uitvoerige omlijning van het plaatselijk belastinggebied in dit ontwerp zelve, daar immers naar zijn oordeel, ook al bezitten de plaatselijke besturen de daartoe noodige bevoegdheid, tot daadwerkelijke heffing van eigen belastingen voorshands wel niet zal worden overgegaan, en het daarom geen bezwaar ontmoet de onderwerpelijke materie afzonderlijk te regelen, waardoor de mogelijkheid wordt geopend een en ander, zooals noodzakelijk, grondig te bestudeeren. Ondergeteekende heeft intusschen een voorontwerp van landsverordening ter uitvoering van artikel 174 gereed.

Een reeks van slot- en overgangsbepalingen regelt den overgang van den tegenwoordigen naar den nieuwen toestand.

Ondergeteekende heeft gemeend uit practische overwegingen de verordening een korten naam te moeten geven; aanhaling

met de benaming, vermeld in het opschrift, kwam te landademig voor. Na langdurig beraad is de keuze gevallen op "Eilandenverordening". Deze naam geeft, naar het voorkomt, voldoende weer, hetgeen de verordening regelt. Terloops merkt hij op, dat indien betere namen gevonden kunnen worden, hij naamwisseling gaarne zal overwegen.

Voorgesteld wordt, het tijdstip van inwerkingtreding der Eilandenverordening bij landsverordening, dus met medewerking van de Staten, te bepalen. Reeds werd in het licht gesteld, dat het niet onmogelijk voorkomt, dat het zal blijken wenschelijk te zijn, de verordening voor de verschillende eilanden op verschillende tijdstippen in werking te doen treden. Artikel 175 houdt daarmede rekening. Bij de inwerkingtreding zullen, naar nu te voorzien is, onderscheidene bijzondere voorzieningen moeten worden getroffen; ondergeteekende denkt b.v. aan aanvang en duur van de eerste zittingsperiode van den Raad, aan voorzieningen met betrekking tot de eerste verkiezingen voor den Raad, de eerste begrooting enz. Naar hem voorkomt, zullen al de bedoelde bepalingen vervat kunnen worden in één zoogenaamde "Invoeringsverordening", die dan tegelijkertijd het tijdstip van inwerkingtreding kan vaststellen en waarin tevens zullen kunnen worden neergelegd wijzigingen van de Eilandenverordening, die eventueel nog mochten wenschelijk blijken.

Artikel 176 van het ontwerp voegt een nieuw artikel toe aan het Wetboek van Strafrecht, straf bedreigende tegen overtreding van een algemeen voorschrift van politie, krachtens artikel 139 door den Burgemeester uitgevaardigd.

Artikel 177 handhaaft de bestaande wetgeving, totdat zij door andere regelingen, overeenkomstig de Eilandenver-

ordening, is vervangen; waar in die wetgeving de Gezaghebber wordt genoemd, wordt daaronder verstaan de Burgemeester volgens de onderwerpelijke verordening en waar daarin aan de Raden van Politie bevoegdheden worden gegeven of verplichtingen worden opgelegd, gaan deze over op Burgemeester en Wethouders, behalve de bevoegdheid tot het maken van keuren, die krachtens de verordening zelve den Raad competeert. Met betrekking tot de op het eiland Curacao bestaande keuren en landsverordeningen tot wijziging van keuren behelst lid 3 van artikel 177 een speciale bepaling.
Belangrijk is voorts het vierde lid van dat artikel.

Voor Curacao in het bijzonder geldt ook artikel 178, voorschrijvende dat geleidelijk zal worden bepaald, wanneer en hoe de bevoegdheden, welke de Gouverneur of de hoofden van een afdeeling van bestuur thans met betrekking tot het eiland Curacao uitoefenen, op den Burgemeester, Burgemeester en Wethouders of den Raad overgaan.

Op het tijdstip van inwerkingtreding der Eilandenverordening treden de zitting hebbende Landraden af en zijn de Raden van Politie ontbonden. Overmits de verkiezingen voor den Eilandraad eerst ná de inwerkingtreding der verordening zullen kunnen plaats hebben, impliceert deze bepaling, dat de eilanden buiten Curacao eenigen tijd zonder Landraden zullen zijn; ondergeteekende acht dit bezwaar niet van zoodanige beteekenis, dat op grond daarvan een andere, wellicht ingewikkelde, oplossing zou behooren te worden gezocht. De benoeming van den Burgemeester kan op zoodanig tijdstip plaats hebben, dat hij bij de inwerkingtreding van het ontwerp zijn ambt kan aanvaarden.

De artikelen 180 en 181 geven voorschriften nopens de personeelsvoorziening op de eilanden gedurende de over-

- gangsperiode -

gangsperiode. Alle op het tijdstip van inwerkingtreding van het ontwerp op de eilanden fungeerende ambtenaren blijven in dienst als landsdienaar in den zin van artikel 34 der Staatsregeling, totdat de bevoegde macht een nadere voorziening treft. Uiteraard zal overleg tusschen Gouverneur en plaatselijk bestuur hier niet kunnen worden ontbeerd.

De verordening van den 5den November 1915 (P.B. 1916 No.3), regelende de soort en de maat der straf te beloopen door overtreders van plaatselijke keuren, de wijze van afkondiging en den termijn van inwerkingtreding dier keuren, vervalt op het tijdstip van inwerkingtreding der Eilandenverordening, aangezien de bedoelde materie hierin geregeld is. (art.182).

Een autonome gemeenschap, welke geen zeggenschap zou hebben over wegen, straten, pleinen, plantsoenen, bruggen, enz., laat zich bezwaarlijk denken. De materie nu van overgang dier eigendommen en inrichtingen, welke thans het Gouvernement toebehooren, is zeer moeilijk; ondergeteekende heeft dit vraagstuk, dat waarlijk meer dan de brug te Willemstad omvat, van alle zijden bestudeerd en de onderscheidene aspecten en moeilijkheden, die zich voordoen - men denke aan water-- en luchtvaarthavens alsmede aan militaire terreinen, bepaalde bedrijven, inrichtingen van onderwijs en gebouwen voor rechtspleging - hebben hem, teneinde de totstandkoming van het ontwerp niet te vertragen, tenslotte doen besluiten een middenweg te kiezen, Met ingang van door den Gouverneur te bepalen tijdstippen zullen de door hem bij besluit aangewezen op eenig eiland gelegen straten, stegen, wegen, pleinen, plantsoenen en bruggen, aan den Lande toebehoorende, in beheer van het eiland overgaan.

Van dat tijdstip af dus zal het onderhoud, de verbetering, enz.

- dier -

dier wegen c.a. publieke eigendommen tot de bevoegdheidssfeer van het plaatselijk bestuur komen te behooren. Voor wat den eigendom van deze en de overige aan den Lande toebehoorende onroerende goederen - als huizen, kantoren, gronden enz.- aangaat, zal vervolgens bij landsverordening nader worden beslist, welke daarvan aan de eilanden overgaan en zullen daarbij de bepalingen worden gesteld, waaronder dit zal geschieden. Deze opzet opent de mogelijkheid na de inwerkingtreding der verordening de onderwerpelijke materie grondig te bezien, in overleg met de Staten en de plaatselijke besturen; eventueel zou het onderzoek kunnen worden opgedragen aan een commissie, waarin zoowel het Centraal Bestuur als het plaatselijke vertegenwoordigd zijn. Teneinde te voorkomen, dat de zaak op de lange baan wordt geschoven, stelt ondergeteekende voor, dat de onderwerpelijke landsverordening binnen drie jaren na de inwerkingtreding der Eilandenverordening tot stand zal komen.

Tenslotte vestigt ondergeteekende hier nog de aandacht op het navolgende: In onderscheidene artikelen - zie 114, eerste lid, 140, 141, 151, 155, eerste lid, 156, 165 en 172, eerste lid - schrijft het ontwerp voor, dat de Gouverneur, alvorens met betrekking tot bepaalde aan zijn toezicht onderworpen handelingen of besluiten van den Raad en van Burgemeester en Wethouders een beslissing te nemen, den Raad van Bestuur zal hooren. Dit College treedt hier dan op in zijn normale functie van adviesraad voor den Gouverneur, ingevolge opdracht krachtens het bij artikel 63, onder 5o, der Staatsregeling bepaalde.

In andere artikelen van het ontwerp evenwel wordt niet voorgeschreven, dat de Gouverneur den Raad van Bestuur zal "hooren", doch dat aan zijn beslissing een "onderzoek" door dien Raad zal voorafgaan; zie de artikelen 9, 10, 18, 20, 66, 155, derde lid en 166. Hier worden gevallen aangewezen, als bedoeld in het

tegelijk met het onderwerpelijke den Staten aangeboden ontwerp "Landsverordening, houdende opdracht aan den Raad van Bestuur van een voorafgaand onderzoek van gevallen, waarin de Gouverneur krachtens landsverordening een beslissing moet nemen" en de redactie der genoemde artikelen sluit bij die van dit ontwerp aan. Het zijn gevallen, waarin, gelijk in de Memorie van Toelichting daarop gezegd, persoonlijke belangen van bepaalde personen in het geding zijn, waarin de Gouverneur geroepen is uitspraak te doen en waarin het derhalve noodzakelijk is, dat den belanghebbenden zelf gelegenheid gegeven wordt hun zaak omstandig, in het openbaar, te verdedigen. Laatstbedoeld ontwerp - naar den tekst waarvan en bijbehoorende Toelichting wordt verwezen - opent daartoe de mogelijkheid.

Met het oog op de draagwijdte der beslissing en gevolgen is, hoewel persoonlijke belangen daarbij niet op den voorgrond treden, een voorafgaand onderzoek door den Raad van Bestuur mede in de gevallen, bedoeld in de artikelen 114, tweede lid, 154 en 172, derde lid, voorgeschreven.

Bijaldien deze werkzaamheden veel meer tijd van den Raad van Bestuur gingen eischen, zou het niet onmogelijk zijn, dat het College in de toekomst een verandering zou moeten ondergaan in dezen zin, dat van deszelfs leden niet meer, gelijk nu, al deze werkzaamheden om niet kunnen worden gevorderd, maar zijn karakter meer op dat van den Raad van State of den Raad van Indie zou gelijken. In verband ook met opgekomen wenschen om de directe verantwoordelijkheid van den Landvoogd te ontlasten, zou kunnen worden overwogen, of juist niet dit traditioneele College, practisch immers bijna geheel uit in dit Staatsdeel geboren en getogen leden bestaande, meer rechtstreeks mede verantwoordelijkheid zou kunnen dragen, een tendens, welke ondergeteekende heeft trachten te accentueeren door den Raad te hooren in meer gevallen - b.v. bij benoemingen en ontslagen - dan vroeger het geval was.

Artikelen.

Ad art.1. Dit artikel bevat, zooals reeds in de Algemeene Beschouwingen opgemerkt, de indeeling van het Staatsdeel Curacao in bestuursressorten volgens den eersten zin van artikel 117 der Staatsregeling. Het maakt elk gebiedsdeel tot een afzonderlijke gemeenschap. De bij een eiland behoorende gebiedsdeelen, bedoeld in artikel 1 der Staatsregeling, maken van die gemeenschap deel uit: Klein-Curacao van het eiland Curacao, Klein-Bonaire van het eiland Bonaire.

De bedoeling van het tweede lid werd reeds in de Algemeene Beschouwingen in het licht gesteld.

Ad art.2. Artikel 2 opent de reeks van artikelen, die de in-

- richting -

richting en later de bevoegdheden der op de eilanden ingesteld wordende zelfstandige besturen regelen. De bijzondere opzet van de artikelen 1 en 2, in verband met artikel 175, tweede lid, werd reeds in de Algemeene Beschouwingen aangestipt. Eveneens werd daar aangegeven de beteekenis van het woord "bestuur" in den term "zelfstandig bestuur".

Ad art.3. Met betrekking tot de bepaling van het aantal leden van den Eilandraad verwijst ondergeteekende naar de Algemeene Beschouwingen.

Ad art.4. Gelijk reeds aangegeven, is dit artikel uitgewerkt overeenkomstig artikel 1 van het huidige kiesreglement met dit verschil, dat door weglating van het woord "mannelijke" voor "Nederlandsche onderdanen" in den aanhef van het artikel het actief vrouwenkiesrecht wordt ingevoerd, terwijl in tegenstelling met de eischen voor het bezit van het actief kiesrecht voor de Staten, vestiging op het eiland van ten minste twaalf maanden wordt gevorderd.

De eisch van belasting-betaling, als voorwaarde voor het bezit van het actief kiesrecht, is geredigeerd in overeenstemming met de desbetreffende bepaling van het kiesreglement, zooals deze werd vastgesteld bij landsverordening van 25 November 1944 (P.B.No.195).

Een derde verschil, waarop ondergeteekende reeds kortelijks wees, is de beteekenis van het begrip "gevestigd zijn". De Staatsregeling en het huidige kiesreglement bezigen dit begrip met betrekking tot het kiesrecht voor de Staten in den zin van de verordening van 1906 (P.B.No.10). Artikel 4 koppelt in lid 3 voor de toepassing dezer landsverordening en de ter uitvoering daarvan vastgestelde wettelijke regelingen het begrip "gevestigd zijn" vast aan een duidelijker en onmiddellijk

-waarneembaar-

waarneembaar feit, t.w. ingeschreven staan in het Bevolkingsregister. Ondergeteekende is van oordeel, dat dit criterium voorkeur verdient boven het eerstbedoelde.

Ad art.5. Behoudens de bepaling onder letter g , stemt artikel 5 overeen met artikel 70 van de Curacaosche Staatsregeling en artikel 3 van het huidige kiesreglement. Met verwijzing naar artikel 6 wordt hierbij opgemerkt, dat ondergeteekende in het algemeen er prijs op stelt, het kiesrecht en de wijze van verkiezing van Staten en Eilandraden zooveel mogelijk op uniformen voet te regelen. Het ontwerp-kiesreglement, waarvan hij in de Algemeene Beschouwingen gewaagde en hetwelk den Staten afzonderlijk wordt aangeboden, is op dit beginsel gebaseerd.

Ad artt. 7, 8, 9 en 10. Evenals de Staten zullen de Eilandraden zelf de geloofsbrieven der nieuw inkomende leden onderzoeken en de geschillen beslissen, die naar aanleiding daarvan mochten rijzen. Vervolgens worden hier voorschriften gegeven met betrekking tot beroep van de beslissing van den Raad op den Gouverneur. De Raad van Bestuur wordt daarbij ingeschakeld in den zin, als bedoeld in de Ontwerp-landsverordening, houdende opdracht aan den Raad van Bestuur van een voorafgaand onderzoek van gevallen, waarin de Gouverneur krachtens landsverordening een beslissing moet nemen, welk ontwerp den Staten tegelijk met dit werd aangeboden en terzake waarvan ondergeteekende moge verwijzen naar het slot van de Algemeene Beschouwingen en de bij het ontwerp behoorende memorie van toelichting.

Ad art.11. Hoewel de raadsleden verkozen worden voor een tijdperk van vier jaren, zijn zij bevoegd, tuschentijds ontslag te nemen. Om echter onvoltalligheid van den Raad zooveel mogelijk te vermijden, bepaalt het tweede lid van art.11, dat zij, die hun ontslag hebben ingezonden raadslid blijven, totdat de goedkeuring

-van-

van de geloofsbrieven hunner opvolgers onherroepelijk zal zijn geworden of beslist is, dat geen opvolger kan worden benoemd.

Ad art.12. Bij de regeling van het passief kiesrecht voor de Raad is zooveel mogelijk aansluiting gezocht bij de artt. 71 en 72 der Staatsregeling en bij artikel 14 van het kiesreglement. Nieuw is het slot van het artikel krachtens hetwelk hij, die oneervol of zonder den term "eervol" uit den dienst van het Staatsdeel of van een der eilanden werd ontslagen van de verkiesbaarheid voor den Eilandraad is uitgesloten. De bepaling is gebaseerd op de overweging, dat naar het oordeel van ondergeteekende zoodanig persoon niet waardig kan worden gekeurd later de gemeenschap als lid van den Eilandraad te dienen.

Het voldoen aan de vereischten voor verkiesbaarheid en het bestaan van beletselen voor toelating als raadslid behoort niet beoordeeld naar den toestand op het tijdstip der verkiezing, doch op dat der toelating van den betrokkene.

Ad art.13. Evenals voor andere personen, die openbare bedieningen uitoefenen en in publiekrechtelijke colleges zitting hebben, is voor de raadsleden een eed of belofte voorgeschreven. De eed van trouw, zoowel als de zuiveringseed, komen in hoofdzaak overeen met de voor de leden der Staten in artikel 76 der Staatsregeling voorgeschreven eeden.

Ad art.14. De bepaling van het eerste lid van dit artikel vloeit voort uit het streven, zoogenaamde "familieregeering" tegen te gaan. Op die bepaling is een uitzondering van beperkten duur gemaakt voor het geval de beschreven verhouding tijdens de zittingsperiode ontstaat, als wanneer voor den duur daarvan die overigens ongewenschte toestand geduld wordt.

De bepaling van het derde lid vormt een uitzondering op den gewonen regel van het burgerlijk recht, dat de zwagerschap niet ophoudt na de ontbinding des huwelijks.

Ad art. 15. Een regeling is hier getroffen voor het geval personen, die niet tezamen in den Raad mogen zitten, voor dezelfde periode gekozen zijn. Het grootste aantal stemmen, de hoogste leeftijd en, als ook deze criteria niet tot een beslissing leiden, het lot, geven den doorslag. De regeling is ontleend aan artikel 73 der Staatsregeling.

Ad art.16. In dit artikel, opgesteld naar het voorbeeld van artikel 25 der Gemeentewet, zijn de functies vermeld, waarmede het lidmaatschap van den Raad onvereenigbaar is. Het bekleeden van een dezer betrekkingen sluit verkiesbaarheid uit, tenzij de betrokkene haar vóór de beslissing over zijn toelating als raadslid neerlegt; aanneming van een dier betrekkingen doet een omstandigheid ontstaan, welke verkiesbaarheid uitsluit en overeenkomstig artikel 17 het raadslidmaatschap van den betrokkene doet vervallen.

De onvereenigbaarheid van het raadslidmaatschap met de genoemde betrekkingen behoeft voor verschillende daarvan nauwelijks toelichting; zeker is zulks het geval m.b.t. het ambt van Gouverneur en dat van zijn eerste adviseurs, den ondervoorzitter en de leden van den Raad van Bestuur. Ondergeteekende acht het voorts in deze kleine gemeenschap principieel juist, de functie van lid der Staten onvereenigbaar te verklaren met het lidmaatschap van den Eilandraad, teneinde te voorkomen, dat dezelfde personen in beide colleges zouden zitting hebben, hetwelk hij noch in het belang van het Staatsdeel, noch in dat der gebiedsdeelen acht.

Aan de omschrijving onder letter d wordt de voorkeur ge-

-geven-

geven boven de door de Commissie ter bestudeering van staatkundige aangelegenheden in artikel 14 onder letters d en e van haar ontwerp voorgestelde omschrijving, welke den Gouvernements-Secretaris en het hoofd van een afdeeling van bestuur van het raadslidmaatschap uitsloot. Deze voorkeur is hierop gegrond, dat "hoofd van een afdeeling van bestuur" -weliswaar in de Staatsregeling gebruikt - een niet voor allen vaststaand en gelijkluidend geinterpreteerd begrip is; de twijfel of b.v. de Gouvernements-Secretaris daaronder is begrepen, deed de Commissie zelf dezen functionaris afzonderlijk noemen. Wie als hoofdambtenaar dienen te worden aangemerkt, staat vast; gelijkstelling van een ambtenaar met dien rang geschiedt bij beschikking, wordt derhalve eveneens uitdrukkelijk geconstateerd.

In tegenstelling met de Gemeentewet verklaart het ontwerp het burgemeesterschap onvereenigbaar met het raadslidmaatschap. De Gemeentewet n.l. laat voor den Burgemeester de mogelijkheid open, lid van den Raad te zijn. Ondergeteekende is van oordeel, dat in den opzet van dit ontwerp de Burgemeester geen lid van den Raad behoort te zijn, evenmin als de tot zijn vervanging aangewezen persoon.

"Ambtenaar, hetzij militair of burger, op het eiland met de directe leiding der politie belast", staat voor "hoofd-commissaris en commissaris van politie" in de Gemeentewet. De bedoeling is, naar het voorkomt, duidelijk. Deze ambtenaren zijn nu althans geen ambtenaar, vanwege het bestuur van het eiland aangesteld of daaraan ondergeschikt (artikel 16, lid g) en hun betrekking is deswege derhalve niet onvereenigbaar met het lidmaatschap van den Raad. Nu echter de Burgemeester plaatselijk hoofd van politie is (art.136), acht ondergeteekende het noodig, de betrekking hier bedoeld -de bekleeders waarvan in de uitoefening van hun dienst onmiddellijk aan den Burgemeester ondergeschikt zijn- met het lid-

-maatschap-

maatschap van den Raad onvereenigbaar te verklaren.

Met het lidmaatschap van den Gemeenteraad is krachtens de gemeentewet onvereenigbaar de betrekking van onderwijzer bij het lager of middelbaar onderwijs en van krijgsman in werkelijken dienst. Voor de uitsluiting van deze personen hier worden geen voldoende termen aanwezig geacht.

Het tweede lid van artikel 16 bepaalt dat het raadslid, met de tijdelijke waarneming van een der genoemde functies belast, gedurende die waarneming de betrekking van raadslid niet uitoefent. Ondergeteekende heeft gemeend deze bepaling te moeten opnemen o.m. om moeilijkheden te vermijden, indien bij verlof of anderszins van een ambtenaar, die een onvereenigbare functie bekleedt, in de waarneming dier betrekking moet worden voorzien en daarvoor een ambtenaar-raadslid in aanmerking zou komen. De waarnemer zal dan zijn raadslidmaatschap niet behoeven op te geven.

Ad art.17. Vergelijk ten deze artikel 78, derde lid, der Curacaosche Staatsregeling. Zonder eenige daartoe strekkende verklaring, hetzij van den Eilandraad, hetzij van een andere autoriteit, houdt een lid van den Raad van rechtswege op dit te zijn, zoodra te zijnen aanzien een der hierbedoelde feiten of omstandigheden zich voordoet.

Ad art.18. Bij artikel 12 werd opgemerkt, dat het al dan niet voldoen aan de vereischten voor het passief kiesrecht behoorde te worden beoordeeld naar den toestand op het tijdstip van beslissing over de toelating. Nu is het denkbaar -hoewel het zeer zeker tot de groote uitzonderingen zal behooren- dat na de toelating van een raadslid blijkt, dat hij een der in evenbedoeld artikel 12 vermelde vereischten niet bezit. Artikel 18 regelt in het eerste lid de gevolgen daarvan en vervolgens de procedure, eventueel in zoodanig geval te volgen, een procedure mede

-van-

van toepassing, in de in artikel 17 bedoelde gevallen. De Gouverneur heeft bevoegdheid ambtshalve in te grijpen, indien de omstandigheden zulks mochten vorderen.

Ad art.19. De bedoeling der hier gegeven regelen is te voorkomen, dat raadsleden hun positie zouden misbruiken ten eigen voordeele. Hun is verboden, middellijk of onmiddellijk deel te nemen aan onderhandsche aanbesteding van werken of leverantien, t.b.v. het eiland, aan onderhandsche pacht van goederen of inkomsten van het eiland, alsmede aan het koopen van betwiste vorderingen ten laste van het eiland. Met betrekking tot de beide eerste verboden moet de nadruk worden gelegd op het woord onderhandsche; niet verboden is het den raadsleden mede te dingen bij een openbare aanbesteding van leveringen of werken, noch ook aan het eiland te leveren of voor hetzelve werken uit te voeren. Verder meent ondergeteekende niet te mogen gaan, daar anders kooplieden en aannemers, die zich in den Raad wellicht zeer verdienstelijk zouden kunnen maken, genoodzaakt zouden kunnen zijn voor het raadslidmaatschap te bedanken. Een en ander kon vooral op de kleinere eilanden de keuze van geschikte candidaten wellicht te zeer beperken. Men zie intusschen artikel 30.

Onder pacht wordt in dit artikel ook verstaan de overeenkomst van huur en verhuur; met leveringen worden bedoeld leverantien van roerende zaken, niet de levering ten gevolge van verkoop van onroerend goed.

Niet overgenomen is de bepaling van de Gemeentewet, dat de leden van den Raad niet als advocaat of procureur werkzaam mogen zijn in rechtsgedingen, waarin de gemeente betrokken is. De ondergeteekende is van oordeel, dat het gevaar in deze te duchten, n.l. het behartigen van particuliere

-belangen-

belangen als lid van den Raad, niet opweegt tegen het feit, dat juist onder de personen, die de met advocaat en procureur overeenkomstige beroepen uitoefenen, krachten kunnen zijn, die een zeer goed figuur zouden maken als lid van den Eilandraad, maar die zich een verkiezing als zoodanig niet zouden willen laten welgevallen, omdat zij alsdan zaken, waarin het eiland betrokken is, niet zouden mogen aanvaarden. Rechtstreeksche verkiezingen, gepaard aan openbaarheid, kunnen geacht worden voor het gesignaleerde gevaar een voldoende tegenwicht te vormen.

Ad art.20. Hier wordt de sanctie gesteld op overtreding van artikel 19 en voorts de procedure geregeld, alsdan te volgen. De uiteindelijke beslissing, na voorloopige schorsing van den betrokkene door den Burgemeester, berust bij den Gouverneur, aan wiens beslissing, evenals in andere soortgelijke gevallen, -zie b.v. artt.9, 18, 66- een onderzoek van den Raad van Bestuur voorafgaat, die daß de regelen in acht neemt van de verordening hiervoor -zie het slot der Algemeene Beschouwingen en de toelichting op de artt. 7 t/m 10- genoemd, zoodat de betrokkene ruimschoots gelegenheid krijgt zijn belangen in het openbaar te verdedigen. Het vierde lid van artikel 20 geeft den Gouverneur wederom gelegenheid ambtshalve in te grijpen.

Duidelijk komt uit, dat schorsing en verlies van raadslidmaatschap, op grond van (vermeende) overtreding van artikel 19, niet imperatief, doch facultatief zijn gesteld. De toelichting, op het overeenkomstige artikel 28 der Gemeentewet gegeven, kan ook hier tot richtlijn strekken: "Elk geval kan op zich zelf worden beschouwd, met goede trouw en onopzettelijk verzuim kan rekening worden gehouden en verlies van het raadslidmaatschap zal slechts behoeven te volgen, als een stellige daad is gepleegd, waarbij het raadslid het gewicht van zijn lidmaatschap in de

-schaal-

schaal heeft geworpen om een levering te doen toevallen aan een leverancier of onderneming, bij wiens of welken zaken hij geinteresseerd is."

Vervallenverklaring van het raadslidmaatschap zou weinig effect sorteeren, indien de daardoor getroffene terstond in den Raad kon terugkeeren; een wachttijd is noodzakelijk. Daarin voorziet het vijfde lid. De voorziening is de ten gevolge der vervallenverklaring ontstane vacature wordt in het kiesreglement geregeld.

Ad art.21. Door het tijdstip van aftreden te bepalen op 1 April zal de aftreding van Eilandraden en Staten zelden op denzelfden dag vallen. De zittingsperiode is gesteld op vier jaren. Zij kan daardoor vrijwel samenloopen met die der Staten, hetgeen eensdeels het voordeel geeft van ongeveer gelijktijdige vernieuwing van alle vertegenwoordigende lichamen, anderdeels de mogelijkheid opent, dat de administratie voor beide verkiezingen tegelijkertijd de kiezerslijst kan gereedmaken en ook andere werkzaamheden voor beide verkiezingen parallel zullen kunnen loopen, hetwelk uit een oogpunt van arbeidsbesparing niet mag worden onderschat. Bij de zoogenaamde "Invoeringsverordening", waarvan hiervoor sprake was, zal in verband met een en ander de eerste zittingsperiode der Raden nader moeten worden bepaald.

Ad art.22. Evenals in het derde lid van artikel 74 der Curacaosche Staatsregeling ten aanzien van de Staten is bepaald, treedt ook hier hij, die de plaats inneemt, die aanvankelijk voor een ander bestemd was, af op het tijdstip waarop zijn voorganger zou zijn afgetreden, d.w.z. tegelijk met de overige leden.

Ad art.23. Voor een behoorlijke afdoening van zaken is het

-noodzakelijk-

noodzakelijk, dat de Raad geregeld vergadert. Daarom is een minimum aantal vergaderingen per jaar voorgeschreven, t.w. eens per twee kalendermaanden. Uitdrukkelijk wordt er echter op gewezen, dat het hier een minimum aantal betreft; niets belet den Raad, het kan zelfs wenschelijk zijn, meer te vergaderen, indien het aantal of de aard der te behandelen zaken daartoe aanleiding geeft.

Ad artt.24 en 25. Bij het bepalen van dag en uur van de vergaderingen van den Raad, het zorgen voor oproepingen en bekendmakingen, komt naar voren, dat de Burgemeester voorzitter van den Raad, tevens uitvoerend orgaan is. Waar tijdsverloop schade berokkent, behoeft de termijn van 48 uren tusschen de verzending der oproepingen en het houden der vergadering niet in acht genomen te worden. (art.25, eerste lid). De Raad is in beginsel bevoegd onderwerpen te behanden, niet op de convocatiebiljetten vermeld; bij reglement van orde evenwel kunnen daaromtrent beperkende bepalingen in het leven worden geroepen. (art.25 tweede lid).

Ad artt. 26, 27 en 28. Deze artikelen handelen over besloten vergaderingen, de daarvan te houden notulen en de onderwerpen, waarover daarin niet kan worden beraadslaagd en/of een beslissing genomen. Uit den aard der vergadering met gesloten deuren vloeit voort, dat geheimhouding kan worden opgelegd, zelfs reeds wat de schriftelijke stukken betreft, vooraf en wel door den Burgemeester. De geheimhouding is mede bindend voor den Burgemeester, behoudens ten opzichte van den Gouverneur, een uitzondering die noodzakelijk is, omdat de Burgemeester als ambtenaar van het Centraal Gezag den Gouverneur te allen tijde omtrent de zaken van zijn eiland moet kunnen inlichten. De geheimhouding voorts geldt niet alleen voor hen, die ter vergadering aanwezig

-waren-

waren, doch ook voor hen, die op andere wijze van het behandelde en de stukken -b.v. door lezing of door middel van de notulen- kennis bekomen. Zij wordt in acht genomen, totdat de Burgemeester, die haar krachtens het vijfde of zesde lid oplegde, haar opheft. De geheimhouding, door den secretaris in acht te nemen, kan in diens instructie worden geregeld. De beslissing, of in het geheim zal worden vergaderd, berust bij den voorzitter (art.26, derde lid). Indien het evenwel op de eilanden Aruba en Curacao door drie, op de andere eilanden door twee leden wordt gevorderd, worden de deuren gesloten, teneinde de omstandigheden of zaken te kunnen noemen, waaromtrent beraadslaging in geheime vergadering gewenscht wordt geacht. (art.26, tweede lid).

Artikel 28 noemt de onderwerpen, waaromtrent niet in geheime vergadering mag worden beraadslaagd en beslist en de onderwerpen, die wel in geheime vergadering kunnen worden behandeld, doch waaromtrent in het openbaar behoort te worden beslist. Het betreft hier zaken van zoodanig gewicht, dat zij der burgerij niet verborgen mogen worden gehouden. Aangeteekend zij intusschen, dat indien de voorzitter krachtens artikel 44, lid 2, ter handhaving der orde in de vergadering, alle toebehoorders meent te moeten doen verwijderen, de voorschriften van artikel 28 hem daartoe niet in den weg staan; zie het derde lid.

Ad art.29. De raadsleden krijgen geen imperatief mandaat, doch stemmen naar eed en geweten, volgens eigen eerlijke overtuiging.

Ad art.30. Persoonlijk of familiebelang mag in de raadzaal geen rol spelen; artikel 30 beoogt zulks te voorkomen. Zie ook art.19.

Ad art.31. Hier is vastgelegd de zoogenaamde parlementaire

-onschendbaarheid-

onschendbaarheid; de raadsleden zijn niet gerechtelijk vervolgbaar voor hetgeen zij in de vergaderingen hebben gezegd of aan haar schriftelijk hebben overgelegd. Schending van opgelegde geheimhouding dekt het artikel echter niet. Het reglement van orde voor de vergadering van den Raad en de voorzitter, die in die vergaderingen de orde handhaaft, zullen er voor moeten waken, dat de leden, in verkeerd begrip van de beteekenis hunner onschendbaarheid, de grenzen van het toelaatbare niet overschrijden.

Ad art.32. Op den voorgrond staat, dat voor het houden eener raadsvergadering meer dan de helft van het aantal leden moet zijn opgekomen. Indien evenwel de vergadering reeds twee malen om deze reden is uitgesteld moeten worden, wordt de derde vergadering gehouden, onverschillig hoeveel leden er dan verschijnen. Is geen der leden opgekomen, dan heeft de Burgemeester bij uitzondering het recht de agenda af te doen. Ondergeteekende is van oordeel, dat deze -hij erkent het- buitengewone bevoegdheid van den Burgemeester niet kan worden gemist, willen de zaken bij de halsstarrige weigering der leden van den Raad om ter vergadering te verschijnen, niet stagneeren. Verwezen zij ten slotte naar het tweede lid van artikel 25.

Ad artt. 33, 34, 35,en 36. Deze artikelen regelen de wijze van stemming: mondeling, schriftelijk of zonder hoofdelijke stemming.

Aangezien artikel 33, eerste lid, spreekt van "keuzen, voordrachten of aanbevelingen", moet een stemming over ontslag mondeling geschieden.

Het eerste lid van artikel 34 bepaalt, hoeveel leden aan de stemming moet deelnemen, wil deze geldig zijn en het eerste lid van artikel 35 eischt voor het totstandkomen van een besluit de volstrekt meerderheid van de leden, die aan de stemming

-deelnamen-

deelnemen, Wie bij het doen van keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen een blanco briefje inlevert, heeft aan de stemming deelgenomen (art.34, lid 2), doch zijn blanco briefje kan niet meetellen bij de vaststelling van de volstrekte meerderheid (art.35, lid 2). Vanzelfsprekend moet een bijzondere regeling worden getroffen voor een vergadering, die doorgaat, ongeacht het aantal aanwezige leden (art.32, lid 4). De stemming is dan geldig, ongeacht het aantal personen , dat daaraan deelneemt.

Bij staking van stemmen wordt onderscheiden tusschen het geval, waarin het gaat over benoeming, voordracht of aanbeveling van personen en andere gevallen. In het eerste geval heeft terstond een herstemming plaats; indien ook dan de stemmen staken beslist onmiddellijk het lot. In tegenstelling tot de stemming over andere zaken - zie hierna- wordt de beslissing hier derhalve nimmer uitgesteld tot een volgende vergadering, teneinde ongewenschte manipulaties tusschen beide vergaderingen in te voorkomen. Indien in andere gevallen dan het hierboven bedoelde de stemmen staken, wordt het nemen van een besluit tot de eerstvolgende vergadering uitgesteld; staken dan de stemmen andermaal, dan wordt het voorstel geacht niet te zijn aangenomen; slechts met betrekking tot staken van stemmen over een voorstel tot sluiting of verdaging der beraadslagingen behelst artikel 36, vierde lid, een van het vorenstaande afwijkende regeling.

Ad art.37. Opdat het reglement van orde, hetwelk de Raad voor zijn vergadering vaststelt, voldoende bekendheid kan verwerven, is voorgeschreven, dat het moet worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als keuren; zie daarvoor artikel 126. Het reglement wordt den Gouverneur medegedeeld.

Ad art.38. De Raad bepaalt, of zijn leden presentiegeld zullen genieten; de Gouverneur stelt vervolgens het bedrag daarvan vast, den Raad gehoord. Deze opzet is gekozen, opdat de Gouverneur, die

- de -

de begrooting van het eiland moet goedkeuren, de vergoedingen op basis van evenredigheid voor elk eiland zal kunnen regelen, waardoor schrille tegenstellingen of excessen kunnen worden voorkomen. Het spreekt wel vanzelf, dat de Raad den Gouverneur met betrekking tot de toe te kennen bedragen suggesties kan doen.

Ad artt. 39, 40, 41, 42 en 43. De Burgemeester is ambtenaar van het Centraal Gezag en wordt derhalve door den Gouverneur krachtens artikel 34 der Staatsregeling benoemd, geschorst en ontslagen. Benoeming telkens voor den duur van zes jaren opent, gelijk reeds in de Algemeene Beschouwingen opgemerkt, de mogelijkheid, na het verstrijken van dien termijn te overwegen, of de betrokkene voor herbenoeming, wederom voor zes jaren, in aanmerking komt. Tusschentijds kan de Gouverneur den Burgemeester te allen tijde, al dan niet op eigen verzoek, uit zijn ambt ontheffen, hetgeen intusschen niet noodzakelijker wijze met ontslag uit 's Lands dienst gepaard behoeft te gaan.

Eischen worden gesteld, waaraan de Burgemeester zal moeten voldoen, ook wat zijn leeftijd betreft. Moet hij een degelijke opleiding hebben genoten en voldoende ervaring bezitten in verband met de verantwoordelijke taak die hem wacht, hij behoort een man te zijn in de volle kracht des levens, geestelijk en lichamelijk geschikt, met voldoende arbeidskracht om inspannend werk te kunnen verrichten. De opsomming der eischen laat toe, dat ook vrouwen tot het burgemeestersambt worden benoemd, zooals de redactie der artikelen betreffende den secretaris en den ontvanger -zie hierna- ook die betrekkingen voor de vrouw openstelt.

Dat de Burgemeester niet allerlei nevenbetrekkingen behoort te bekleeden, behoeft wel geen betoog. Artikel 41 bevat de daartoe noodige verboden. Alvorens den eed af te leggen, zal

-de-

de benoemde Burgemeester eventueel de met zijn ambt onvereenigbare betrekkingen moeten neerleggen.

De Gouverneur kan een autoriteit of persoon aanwijzen, om den Burgemeester den eed af te nemen, zoodat deze zich niet uitsluitend daartoe een zee- of luchtreis zal hebben te getroosten; als persoon, in wiens handen de eed zal worden afgelegd, kan bijvoorbeeld de tijdelijke of aftredende voorzitter van den Eilandraad worden aangewezen, in welk geval de beëediging in een plechtige vergadering van den Raad kan plaats hebben.

Ad art.44. Alhoewel geen lid van den Raad, is de Burgemeester daarvan voorzitter, neemt hij aan de beraadslagingen deel, kan hij voorstellen doen en heeft hij een raadgevende stem. Als voorzitter heeft hij de leiding der vergadering, handhaaft hij de orde, doet hij de toehoorders, die de orde verstoren vertrekken en neemt hij maatregelen tegen een lid, hetwelk door zijn gedrag den geregelden gang van zaken mocht belemmeren. Het reglement van orde zal daartoe de noodige regelen dienen te stellen.

Ad artt. 45 en 46. Als voorzitter van den Raad en van het College van Burgemeester en Wethouders opent de Burgemeester alle aan die organen gerichte stukken, doet hij in spoedeischende gevallen het vereischte onderzoek en brengt hij de stukken ter tafel, waar zij behooren. De Raad kan niet bepalen, dat de stukken in de vergadering geopend of bij een andere autoriteit of commissie bezorgd zullen worden, dan wel na opening door den Burgemeester aan een commissie ter hand zullen worden gesteld.

Ad art.47. De teekeningsbevoegdheid omvat alle stukken, de Raad of het College van Burgemeester en Wethouders kunnen den Burgemeester die bevoegdheid geheel, noch gedeeltelijk ontnemen. Mits het origineel behoorlijk geteekend is, verbiedt dit artikel in-

-tusschen-

niet, dat de secretaris stukken voor afschrift of uittreksel teekent.

Voor de teekening van bevelschriften tot betaling uit de kas van het eiland wordt verwezen naar artikel 164.

Ad art.48. Dit artikel komt overeen met artikel 76 der Gemeentewet. Opgemerkt wordt echter, dat deze wet de begrippen "besluit" in engeren zin en "besluit" in ruimen zin, waaronder dan ook "verordeningen" vallen, niet streng gescheiden houdt. In bijgaand ontwerp daarentegen wordt het woord "besluit" slechts in engen zin gebezigd. Wordt de ruime beteekenis bedoeld, dan spreekt het ontwerp van "besluiten en keuren". Verwezen wordt naar het terzake medegedeelde in de Algemeene Beschouwingen.

De Burgemeester is belast met de uitvoering van besluiten en keuren. Hoe de hem opgedragen uitvoering zich verhoudt tot die, het College van Burgemeester en Wethouders competeerende, (art.129 letter a) werd reeds in de Algemeene Beschouwingen belicht.

Mocht de Burgemeester van oordeel zijn, dat een besluit strijdt met wettelijke regeling of algemeen belang-besluit hier derhalve op te vatten in engen zin; met betrekking tot de keuren geldt een afzonderlijke procedure- dan brengt hij dit niet ten uitvoer, geeft daarvan bericht aan het college, dat het nam en zendt een uitvoerige uiteenzetting van zijn zienswijze aan den Gouverneur. Volgt binnen zestig dagen geen schorsing of vernietiging, dan gaat de Burgemeester, aangezien niet zijn opvatting beslissend is, tot uitvoering over.

Ad artt.49 en 50. Het eiland zelf is partij in zijn processen, zoowel eischend als verwerend en moet derhalve zelf dagvaarden of gedagvaard worden, doch de Burgemeester is degene, die voor het eiland optreedt en handelt. Dit sluit niet uit, dat een rechtskundige de stukken teekent en ter terechtzitting verschijnt. Ook in buitengerechtelijke rechts-

handelingen

handelingen, als het aangaan van overeenkomsten enz, vertegenwoordigt de Burgemeester het eiland; hier laat artikel 50 evenwel toe, dat hij die vertegenwoordiging aan een ander opdraagt.

Ad art.51. Krachtens dit artikel heeft elk inwoner van het eiland het recht, inzage en afschrift te nemen van de besluiten en keuren van den Raad, mits niet van geheimen aard.

Ad art.52. Waarom de jaarwedde van den Burgemeester op de begrooting van het Staatsdeel wordt gebracht, is reeds toegelicht in de Algemeene Beschouwingen. Dat de Gouverneur zijn jaarwedde bepaalt, volgt uit artikel 36 der Staatsregeling. In het tweede lid is scheiding gemaakt tusschen datgene, wat geacht moet worden ten laste van het Centraal Bestuur te moeten komen en wat ten laste van de plaatselijke kas. Dienstreizen van den Burgemeester naar het eiland Curacao mogen worden verondersteld in verband te staan zoowel met zijn functies als ambtenaar van het Centraal Gezag, als met zijn taak als plaatselijk bestuursorgaan, weshalve gemeend wordt, dat de kosten daarvan ten laste der algemeene begrooting kunnen worden gebracht.

Ad artt.53 en 54. Gemeend wordt, dat de positie van den Burgemeester, zooals dit ontwerp die regelt, ook in zooverre verschillend is van die van den Burgemeester eener Nederlandsche gemeente, dat het wenschelijk is, dat de Gouverneur te allen tijde weet, wie daar op zeker tijdstip de functie van Burgemeester uitoefent. Derhalve is zonder voorbehoud bepaald, dat de Burgemeester, die zijn vaste woonplaats op het betrokken eiland behoort te hebben, voorafgaand verlof van den Gouverneur behoeft om het eiland te verlaten.

Ad art.55. Daar de Burgemeester ambtenaar van het Centraal Gezag is, behoort zijn vervanger door den Gouverneur te worden aangewezen en wel, evenals de Burgemeester zelve, buiten den Raad.

-Het-

Het is aan den Gouverneur overgelaten, de aanwijzing te doen, telkens wanneer vervanging noodig is, dan wel voor onbepaalden tijd, vooraf.

Vervanging van den Burgemeester kan intusschen alleen dán rechtsgeldig geschieden, indien een of meer der in artikel 55, eerste lid, genoemde omstandigheden: ongesteldheid, afwezigheid en ontstentenis, zich voordoen. De vervanger legt den eed af in handen van den Gouverneur of van de autoriteit of den persoon, door den Gouverneur hiertoe aangewezen. (Zie hierboven met betrekking tot de beëediging van den Burgemeester). Of hem vergoeding voor zijn diensten behoort te worden toegekend, staat ter beoordeeling van den Gouverneur; deze vergoeding komt alsdan ten laste der begrooting van het Staatsdeel.

Ad artt.56-63. Artikel 56 leidt den derden Tiel "Van de Wethouders" van de Eerste Afdeeling in. Het begrip "Wethouder" en de beweegredenen, die tot het kiezen van deze benaming hebben geleid, werden bereids in de Algemeene Beschouwingen kortelijks in het licht gesteld. Het aantal Wethouders is voor elk eiland gesteld op twee; gemeend wordt, dat dit voldoende is.

Terstond bij den aanvang van de nieuwe zittingsperiode van den Raad worden de Wethouders gekozen, en, behoudens tusschentijdsche aftreding, oefenen zij hun functie gedurende vier jaren uit.

Indien de tot Wethouder gekozene zich niet binnen de in artikel 60 vermelde termijnen verklaart, wordt hij geacht de verkiezing niet aan te nemen. Ontslag nemen als Wethouder gaat niet noodwendig samen met uittreden uit den Eilandraad. Is dit laatste wel het geval, dan moet de vacature in den Raad aangevuld, dan

-wel-

dan wel beslist zijn, dat geen opvolger kan worden benoemd, voordat tot verkiezing van een nieuwen Wethouder kan worden overgegaan. De aftredende wethouder moet de bediening blijven waarnemen, totdat zijn opvolger die heeft aanvaard. Daardoor wordt er voor gezorgd, dat het College van Burgemeester en Wethouders zoo mogelijk steeds voltallig is.

Ad artt.64-66. Kwam het gewenscht voor te bepalen, dat de Burgemeester geen practiseerend arts, notaris, praktizijn of zaakwaarnemer mag zijn (art.41), deze betrekkingen met die van Wethouder onvereenigbaar te verklaren, zou naar de meening van ondergeteekende te ver gaan. Wel acht hij het gewenscht, dat de Wethouders, in tegenstelling tot de andere leden van den Raad niet middellijk of onmiddellijk deelnemen aan leveringen of aannemingen t.b.v. het eiland. (Art.65; vergelijk art.19).

Indien de Wethouder een der met zijn functie onvereenigbare betrekkingen aanneemt, houdt hij van rechtwege op Wethouder te zijn. Overtreedt hij artikel 65, d.w.z. neemt hij deel aan leveringen of aannemingen t.b.v. het eiland, dan kan de Raad hem van zijn betrekking vervallen verklaren. Eenzelfde mogelijkheid bestaat, indien hij weigert de bij artikel 135 bedoelde inlichtingen te geven. In beide gevallen staat den betrokkene beroep open op den Gouverneur, die beslist na voorafgaand onderzoek door den Raad van Bestuur. De Gouverneur kan ook ambtshalve ingrijpen. Verwezen wordt ook naar de toelichting op artikel 20.

Ad art.67. Aanwijzing van een vervanger vooraf, d.w.z. zonder of vóór dat zich een der in dit artikel genoemde gevallen voordoet, is niet de bedoeling. De plaatsvervanger mag uitsluitend in een der drie vermelde gevallen optreden.

Ad art.68. De Burgemeester is geen lid van den Raad, doch wel van het College van Burgemeester en Wethouders; van beide colle-

-ges-

gees is hij voorzitter. Hij bepaalt dag en uur, waarop Burgemeester en Wethouders zullen vergaderen; dit college noch de Raad kan deze bevoegdheid aan anderen toekennen.

De verplichting tot geheimhouding en zich van medestemmen onthouden in bepaalde zaken geldt ook hier; van den anderen kant genieten de leden van het college, als zoodanig optredende, onschendbaarheid.

Ad art.69. Wil het College van Burgemeester en Wethouders kunnen vergaderen, dan moet meer dan de helft zijner leden tegenwoordig zijn. Bij het ontbreken van dat quorum belegt de voorzitter een tweede vergadering, waartoe hij de leden schriftelijk oproept, per agenda, die de te behandelen zaken vermeldt. De verdaagde vergadering wordt daarop gehouden, ongeacht het aantal tegenwoordige leden; zoonoodig beslist de Burgemeester, die lid van het college is, alleen. Bij staken van stemmen wordt artikel 36 toegepast.

Ad art.70. Het reglement van orde voor de vergadering van Burgemeester en Wethouders wordt den Raad medegedeeld, doch behoeft, om van kracht te zijn, geen goedkeuring van dat college.

Ad art.71. In de Algemeene Beschouwingen is reeds toegelicht, dat aan het stelsel van presentiegelden voorkeur wordt gegeven boven toelegging eener vaste bezoldiging. De Eilandraad bepaalt of de Wethouders als lid van het College van Burgemeester en Wethouders voor de bijwoning van de vergaderingen van dat college presentiegeld zullen genieten; de Burgemeester, die een jaarwedde geniet, kan daarin nimmer deelen. De Gouverneur bepaalt wederom het bedrag der vacatie. Vergelijk artikel 38.

Ad artt. 72-82. Artikel 72 opent den Titel, handelende over den secretaris. In de Algemeene Beschouwingen werd reeds in het licht gesteld, waarom een benoeming van dezen functionaris door Burge-

- meester -

meester en Wethouders de voorkeur wordt gegeven. De bepalingen, vervat in artikel 72, lid 3, juncto artikel 140, letter b, werden daarmede toegelicht. Voorts wordt verwezen naar artikel 140, letter a, de bedoeling waarvan hierna zal worden uiteengezet.

De secretaris is de eerste ambtenaar des eilands. Hij is het hoofd van de Secretarie; hij ontwerpt de notulen van de vergaderingen van den Raad en van het College van Burgemeester en Wethouders; hij teekent met den Burgemeester alle van beide colleges uitgaande stukken; hij waarborgt door zijn handteekening den inhoud van afschriften van en uittreksels uit officieele stukken. Hij is de drie organen, waaruit het bestuur des eilands bestaat, in de uitvoering van haar taak behulpzaam en gedraagt zich verder naar de instructie, onder goedkeuring van den Gouverneur door den Raad vast te stellen

De artikelen 74, 75 en 76 regelen achtereenvolgens de voor den secretaris verboden bloedverwantschap en zwagerschap, de met zijn ambt onvereenigbare betrekkingen en de voor hem verboden handelingen. De reden, waarom het noodig werd geacht te bepalen, dat de secretaris op de eilanden Bonaire, Saba, St.Eustatius en St.Maarten tot notaris kan worden benoemd, ligt voor de hand.

Daar de secretaris ambtenaar is, door het bestuur van het eiland aangesteld en daaraan ondergeschikt, komt de bevoegdheid tot vaststelling zijner jaarwedde toe aan den Raad. De betreffende regeling is in artikel 141, letter k, aan de goedkeuring van den Gouverneur onderworpen.

Ad artt.83-92. Het bij de artikelen 72-82 m.b.t. de benoeming van den secretaris vermelde, gelt mede t.a.v. den ontvanger. De secretaris kan tot ontvanger worden benoemd. Deze mogelijkheid berust op de overweging, dat op de kleinere eilanden voor deze functiona-

-rissen-

rissen wellicht geen volle dagtaak is weggelegd, en een combinatie van beide functies in één persoon dan mogelijk aanbeveling zal verdienen. Niet uitgesloten is voorts, dat op de kleinere eilanden de betrekking van eiland-ontvanger kan worden vervuld door den Gouvernements-ontvanger; daartoe zal dan artikel 112 toepassing moeten vinden.

De ontvanger is belast met het invorderen van alle inkomsten en ontvangsten van het eiland en met het doen van alle uitgaven; dit laatste behoudens uitzonderingsgevallen, op bevelschriften van Burgemeester en Wethouders, geteekend door hun Voorzitter en een der Wethouders (art.164). Het hiervoren gestelde lijdt uitzondering, voor zoover de Raad, onder goedkeuring van den Gouverneur, terzake van met name aangewezen inkomsten, ontvangsten en betalingen andere regelen stelt. Deze bepaling opent de mogelijkheid om voor de inning van bepaalde gelden enz., afwijkende regelen te geven en een en ander op te dragen aan andere ambtenaren dan denontvanger.

De boekhouding en rekening van den ontvanger worden ingericht volgens voorschriften, vast te stellen bij besluit van den Gouverneur. Jaarlijks doet de Ontvanger rekening aan Burgemeester en Wethouders, die te allen tijde inzage van boeken en kas kunnen vorderen en de opneming daarvan aan een hunner of met toestemming van den Raad en onder goedkeuring van den Gouverneur (art.140, letter c), aan een deskundige kunnen opdragen. In de boekhoudvoorschriften zullen mede regelen kunnen worden gegeven omtrent verstrekking door den ontvanger aan Burgemeester en Wethouders van voor de controle benoodigde periodieke gegevens.

Teneinde op dat oogenblik den juisten toestand vast te leggen, worden bij schorsing, ontslag of overlijden van den ontvanger zijn boeken door Burgemeester en Wethouders gesloten, de

-kas-

kas opgenomen en boeken en kas bewaard, totdat in den dienst is voorzien.

De Raad stelt voor den ontvanger een instructie vast, waarin o.m. de vervanging in geval van ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis wordt geregeld.

Ad art.94. Hier wordt den besturen der eilanden de verplichting opgelegd, den Gouverneur van bericht en raad te dienen over alle zaken, hun eiland betreffende. Bij artikel 129, letter c, wordt deze verplichting overgebracht op Burgemeester en Wethouders, tenzij bericht en raad bepaaldelijk van den Raad verlangd wordt. Indien de Gouverneur het verlangt, worden de adviezen uitgebracht onder oplegging van verplichting tot geheimhouding, voorschrift, hetwelk zijn ontstaan dankt aan de overweging, dat in gevallen, waarin de Gouverneur den eilandbesturen advies zou wenschen te vragen over zaken, waaromtrent in 's Lands belang voorloopig geheimhouding behoort te worden bewaard, deze verzekerd behoort te zijn. Aangeteekend zij, dat het den Gouverneur vrij staat inlichtingen te vragen aan den Burgemeester, in zaken, waarin hij van oordeel is, dat die inlichtingen het best van dezen ambtenaar van het Centraal Gezag kunnen worden verkregen.

Ad art.95. Hier wordt de grondslag gelegd voor de uitoefening van het zoogenaamde zelfbestuur; de bevoegdheid en den plicht tot medewerking door de besturen der eilanden aan uitvoering van wettelijke regelingen, afkomstig van hoogeren wetgever. Artikel 100 vormt op de bepalingen van artikel 95 het sluitstuk.

Ad artt.96-99. Deze artikelen houden bepalingen in, waarbij bijzondere bevoegdheden worden gegeven, om de in artikel 95 bedoelde medewerking aan de uitvoering van wettelijke regelingen, als bedoeld in artikel 3, 1o, 2o en 3o der Curacaosche Staatsregeling, naar behooren te kunnen verleenen; het recht tot het doen wegne-

-men-

men enz, van hetgeen in strijd met wettelijke bepalingen is of wordt gemaakt enz. en het recht tot het binnentreden van woningen tegen den wil van den bewoner. Ter voorkoming van willekeur wordt uitoefening dier bevoegdheden aan voorwaarden gebonden.

Ad art.101. Het beginsel van dit artikel werd reeds in de Algemeene Beschouwingen besproken. Bij hetgeen daar werd opgemerkt, wordt nog verwezen naar de overgangsbepalingen, met name artikel 177.

De stelling zou geponeerd kunnen worden, dat de ambtenaren en bedienden, thans werkzaam in verband met de behartiging van belangen, binnen de bij artikel 101 getrokken grenzen liggende, terstond bij de inwerkingtreding van het ontwerp in dienst van het eiland zullen motten overgaan, door benoeming als zoodanig, en dat hun bezoldiging derhalve onmiddellijk ten laste van het eiland zal moeten komen. Het behoeft geen betoog, dat deze gang van zaken een toestand van verwarring zou veroorzaken; speciaal hierom dan ook is in artikel 180 bepaald, dat alle op het tijdstip van inwerkingtreding der landsverordening fungeerende ambtenaren in dienst blijven als landsdienaar in den zin van artikel 34 der Curacaosche Staatsregeling, totdat de bevoegde macht een nadere voorziening treft. De overgang der bedoelde landsdienaren zal geregeld moeten worden in overleg tusschen Gouverneur en plaatselijk bestuur, maar ook in overeenstemming met de wenschen van den betrokken ambtenaar. Met het oog op de mogelijk hieruit voortvloeiende gevolgen werd artikel 180, tweede lid, geredigeerd.

In artikel 180 ligt mede, ook in verband met artikel 177, opgesloten, dat de fungeerende hoofdambtenaren, voorzoover zij met betrekking tot de eilanden functies uitoefenen, als zoodanig aanblijven, totdat zoonoodig door toepassing van meergenoemd artikel 180 en wijziging van de betreffende wettelijke regelingen

-op-

op den voet van de artikelen 177 en 178 in de waarneming dier functies op andere wijze wordt voorzien. In dit verband verdient ook artikel 112 van het ontwerp bijzondere aandacht; krachtens dit artikel kunnen op een daartoe strekkend verzoek van den Raad door den Gouverneur, onder door hem te stellen bepalingen, werkzaamheden t.b.v. het eiland worden verricht door landsdienaren, zoowel als diensten en instellingen van het Staatsdeel. Gedacht zou hier b.v. kunnen worden aan het Departement van Openbare Werken. Het spreekt intusschen vanzelf, dat deze mogelijkheid niet dan na uitvoerig overleg, met beleid en omzichtigheid behoort te worden gehanteerd.

Ad artt.102 en 103. M.b.t. de regeling en het beheer van de huishouding van het eiland geeft eerstgenoemd artikel den Raad bevoegdheid, voor zoover deze niet bij de Eilandenverordening zelve of eenige andere wettelijke regeling als bedoeld in artikel 3, 1o, 2o en 3o, der Curacaosche Staatsregeling aan den Burgemeester of aan Burgemeester en Wethouders is opgedragen. Bij uitsluiting behoort aan den Raad de bevoegdheid tot het maken van keuren (art. 103).

Ad art.104. In de keuren, welke de Raad krachtens het voorgaande artikel maakt, kan hij Burgemeester en Wethouders bevoegd verklaren nadere regelen te stellen nopens bepaalde daarin aangewezen onderwerpen; het betreft hier delegatie van wetgeving, die zonder deze uitdrukkelijke bepaling niet geoorloofd zou zijn. Om de gedachte te bepalen, zou bij keur aan Burgemeester en Wethouders kunnen worden overgelaten bij besluit de openbare wegen of gedeelten daarvan aan te wijzen, waarop gedurende mede in dat besluit te bepalen dagen en uren, in de keur aangewezen handelingen niet mogen worden verricht.

Ad art.105. Worden de bezoldigingen van de landsdienaren van Curacao, als-

-cao, als-

cao, als bedoeld in artikel 34 der Staatsregeling door den Gouverneur vastgesteld, de regeling der bezoldiging van de ambtenaren des eilands is een bevoegdheid, welke den Raad competeert. De betreffende regeling, alsmede het uitleenen van gelden en het aangaan van rekening-courant-overeenkomsten, in het onderwerpelijke artikel mede tot de bevoegdheid van den Raad gebracht, worden in artikel 141 aan de goedkeuring van den Gouverneur onderworpen. Hetgeen verder de geldmiddelen van het eiland aangaat -zie het slot van het artikel- valt uiteraard, evenals de regeling der bezoldigingen van ambtenaren en bedienden, binnen de perken van de begrooting. Als handeling, behoorende tot "hetgeen verder de geldmiddelen van het eiland aangaat", onderwerpt genoemd artikel 141 nog speciaal aan de goedkeuring van den Gouverneur het waarborgen der renten en aflossingen van geldleeningen, door anderen aan te gaan. (art.141 letter b.).

Ad art.106. Zie artikel 141, letters c, d en h.

Ad art.107. Zie artikel 141, letter e.

Ad art.108. Verwezen wordt naar artikel 141, letter f.

Ad art.109. Ondergeteekende verwijst ten deze naar artikel 181 en het terzake in de Algemeene Beschouwingen opgemerkte, alsmede naar artikel 112, in de toelichting op artikel 101 in het kort besproken.

Ad art.110. Zie artikel 141, letter g. Het kwam onnoodig voor imperatief te bepalen, dat elke aanbesteding, hoe klein bedrag daarbij ook in het geding zou komen, in het openbaar zou behooren te geschieden. In aansluiting op het eerste lid, krachtens hetwelk onderhandsche aanbesteding reeds mogelijk is, indien dit om bijzondere redenen in het belang van het eiland is te achten, opent het tweede lid van artikel 110 dan ook de mogelijkheid, kleine aanbestedingen, d.w.z. dezulke, die een door den Gouverneur,

-uiteraard-

uiteraard in overleg met den Raad, te bepalen bedrag vermoedelijk niet te boven zullen gaan, onderhands te doen geschieden.

Ad art.111. Zie artikel 141, letters i en j.

Ad art.112. Verwezen moge worden naar het aangaande de bedoeling van dit artikel opgemerkte in de Algemeene Beschouwingen en aan het slot van de toelichting op artikel 101.

Ad art.113. Zooals reeds in de Algemeene Beschouwingen medegedeeld, worden besluiten eenerzijds en keuren anderzijds streng uit elkander gehouden. In dit artikel gaat het over besluiten in engeren zin, niet over de keuren; deze laatste moeten den Gouverneur steeds worden medegedeeld (art.121). Voor te schrijven, dat ook alle besluiten, in den zin als hier bedoeld, den Gouverneur moeten worden toegezonden kwam ondergeteekende onnoodig en omslachtig voor. Slechts indien de Gouverneur daartoe aanvraag doet, wordt een besluit hem medegedeeld.

Ad art.114. Wordt in de artikelen 140 en 141 preventieve controle voorgeschreven t.a.v. bepaalde besluiten van Burgemeester en Wethouders en van den Raad,dit artikel en de daarop volgende regelen de repressieve controle op de besluiten van den Raad en van Burgemeester en Wethouders, zoomede op keuren. In eerstgenoemde artikelen wordt niet bepaald, door welk criterium de Gouverneur zich bij zijn beslissing moet laten leiden, al zal dit wel steeds het "algemeen belang" zijn. Bij de toepassing van artikel 114 zal hij zich steeds op strijd met wettelijke regelingen of met het algemeen belang moeten beroepen het algemeen belang zoowel van den Staat, het Staatsdeel als van het betrokken eiland.

Bij de redactie van artikel 114 e.v. is artikel 48 van de Curacaosche Staatsregeling van invloed geweest; krachtens dit artikel kunnen de landsverordeningen op grond van strijd met de Grondwet, met de wet of met het algemeen belang, geheel of gedeelte-

-lijk-

lijk door den Koning worden geschorst en bij de Wet vernietigd. In het systeem van artikel 114 schorst of vernietigt de Gouverneur de besluiten van den Raad en van Burgemeester en Wethouders, den Raad van Bestuur gehoord; hij schorst de keuren op eigen aanvankelijk oordeel, doch vernietigt deze niet, dan na voorafgaand onderzoek door den Raad van Bestuur, hetwelk waarborgt, dat de Raad zijn belangen in een onpartijdig en openbaar onderzoek kan voorstaan, en vernietiging niet plaats heeft, dan wanneer inderdaad strijd met wettelijke regeling of algemeen belang aanwezig moet worden geacht. Aangeteekend zij hierbij, dat aan de vernietiging andere motieven ten grondslag kunnen liggen, dan waarop de Gouverneur de schorsing uitsprak.

Schorsing en vernietiging worden bevolen bij met redenen omkleede, in het Publicatieblad te plaatsen beschikking. Gedeeltelijke schorsing of vernietiging heeft op de geldigheid der in de beschikking niet genoemde bepalingen geen invloed. Schorsing stuit onmiddellijk de werking der geschorste bepalingen; zij kan, teneinde te voorkomen dat zij in feitelijke vernietiging zou ontaarden, niet langer duren dan één jaar, terwijl bepalingen die geschorst zijn geweest, niet opnieuw geschorst kunnen worden. Verwezen wordt voorts naar de artikelen 116 en 117.

Ad art.118. In het algemeen mag de rechterlijke macht de keur toetsen aan de wettelijke regelingen, in Curacao geldende en haar, zoo zij daarmede in strijd wordt geacht, onverbindend verklaren. Toetsing aan het eerste lid van artikel 118 is echter niet toegelaten; het tweede lid van dit artikel wijst bij uitsluiting den Gouverneur aan om te beslissen over de vraag, of de keur treedt in een onderwerp, hetwelk buiten de huishouding des eilands valt. Zoolang nu artikel 114 niet is toegepast, is de keur voor de rech-

-terlijke-

terlijke macht onschendbaar en moeten uitvoerende macht en de ingezetenen des eilands haar naleven.

Ad art.119. Bij dit en de volgende artikelen wordt verwezen naar artikel 182.

Ad art.123. Zie artikel 114, tweede lid.

Ad art.126. Geschiedt de eigenlijke afkondiging van keuren door aanplakking aan de deur van het gebouw, waarin de Raad zijn vergaderingen houdt, het is gewenscht, dat de afgekondigde keuren in een afgeronde verzameling te vinden zijn. Ondergeteekende is van oordeel, dat het publicatieblad gereserveerd behoort te blijven voor de afkondigingen, welke het Staatsdeel heeft te doen, evenals het Staatsblad in Nederland alleen bestemd is voor publicaties van Rijkswege. Het kwam hem aangewezen voor een regeling te treffen, volgens welke opneming van keuren enz. zal geschieden in een "Bijblad" van de Curacaosche Courant, zooals ook nu statuten en reglementen als bijlage van die courant verschijnen. Dit bijblad kan verdeeld worden in verschillende reeksen, voor elk eiland een, b.v. A-reeks voor Aruba, B-reeks voor Bonaire, C-reeks voor Curacao enz. De opneming daarin zal geschieden door de zorg van den secretaris van het eiland. Teneinde evenwel aan de plaats gehad hebbende afkondiging de grootst mogelijke bekendheid te geven, is bovendien voorgeschreven, dat daarvan zoo spoedig mogelijk nog mededeeling zal worden gedaan in een of meer op het eiland verschijnende nieuwsbladen.

Ad art.129. Het dagelijksch bestuur van het eiland is, zooals reeds opgemerkt in de Algemeene Beschouwingen, gelegd in handen van een tweetal leden van den Eilandraad en den Burgemeester, die tezamen het College van Burgemeester en Wethouders vormen, onder voorzitterschap van laatstgenoemde. Aangegeven moet worden, wat Burgemeester en Wethouders ter uitoefening van het dagelijksch be-

-stuur-

stuur te verrichten hebben, waartoe zij bevoegd zijn. Hetgeen daaronder moet worden verstaan, werd anders licht een twistappel. Gemeend wordt, dat door de bepalingen van het derde Hoofdstuk van dezen Titel, de grenzen duidelijk worden aangegeven.

Letter a. Het geldt hier de detailleerende organische uitvoering, "exécution déliberative" in tegenstelling tot de mechanische uitvoering, die bij den Burgemeester berust.

Letter b. De afkondiging van keuren is volledig geregeld; zie artt. 122 e.v. Behoudens het in artikel 104, tweede lid, bepaalde, zijn omtrent afkondiging van besluiten geen nadere regelen gegeven. In zooverre het noodig wordt geacht deze te stellen, kan dit geschieden bij het voorschrijven der afkondiging.

Letter c. Verwezen wordt naar het in de toelichting op artikel 94 opgemerkte.

Letter d. Burgemeester en Wethouders beheeren als regel de inkomsten en uitgaven van het eiland. Vanzelfsprekend geschiedt dit binnen de lijnen door den Eilandraad op grond van artikel 105 en bij de begrooting uitgestippeld.

Het beheer van Burgemeester en Wethouders is administratief. Het geldelijk beheer is in Titel V van de Eerste Afdeeling den ontvanger opgedragen. In dien Titel zijn mede de middelen aangegeven, waardoor Burgemeester en Wethouders het administratief beheer kunnen uitoefenen. Vergelijk de toelichting op de betreffende artikelen. De bepalingen omtrent rekening en verantwoording, gesteld in het Tweede Hoofdstuk van den derden Titel van de Tweede Afdeeling sluiten bij een en ander aan.

Letter e. Deze bepaling vormt in feite een onderdeel van de vorige letter. Zie ook artikel 132.

Letter f. Het woord "toezien" moet niet in den beperkenden zin van een bloot, lijdelijk toezien worden opgevat; daaronder moet in

-ruimeren-

ruimeren zin worden begrepen de verplichting om te zorgen, dat de eigendommen van het eiland behoorlijk worden onderhouden. Zie ook de toelichting op letter l.

Letter g. "Zorg", in den zin als hier gebezigd, is uiteraard verder reikend dan het "toezien", in de vorige letter bedoeld. Daaronder zijn begrepen het recht en de verplichting, zelfstandig te handelen, zoodra zulks naar het oordeel van Burgemeester en Wethouders voor de instandhouding enz. der publieke wegen enz. noodig is. Vergelijk ook wederom de toelichting bij letter l. Voorts wordt ten deze nog verwezen naar de overgangsregelen van artikel 181 en de daarop reeds in de Algemeene Beschouwingen gegeven toelichting.

Letter i. Zooals reeds in de Algemeene Beschouwingen opgemerkt, berust de bevoegdheid tot benoeming, schorsing en ontslag van alle ambtenaren en bediendden des eilands bij Burgemeester en Wethouders, tenzij de Raad e.e.a. aan zich voorbehield of het bij wettelijke regeling aan anderen is opgedragen. Den Raad alle ambtenaren te doen benoemen kwam te omslachtig voor. Indien hij daartoe termen aanwezig acht, geeft het ontwerp hem gelegenheid de benoeming van bepaalde ambtenaren aan zich te houden, met uitzondering van den secretaris en den ontvanger, die krachtens de artikelen 72 en 83 imperatief door Burgemeester en Wethouders worden benoemd.

Letter l. Hier wordt Burgemeester en Wethouders opgedragen, aanhoudend te waken voor de belangen van het eiland, gestadig en voortdurend het oog gericht te houden op hetgeen voorziening, verbetering of verandering eischt. Uit het beredeneerd verslag van den toestand van het eiland, krachtens artikel 134 door Burgemeester en Wethouders jaarlijks vóór den 1sten Maart aan den Raad uit te brengen, zal kunnen blijken, in hoeverre het College wakend en speurend is geweest in den omvang en met de aanhoudendheid,

-door-

door de bepaling van deze letter verlangd. Zijn waakzaamheid zal mogelijk meer nog dan door het verslag, aan den dag kunnen komen door de mate, waarin zij gebruik maken van het recht van initiatief, het college in letter k van dit artikel toegekend, en hetwelk nauw verband houdt met zijn plicht, onder letter l omschreven.

Ad art.130. Gelijk in de artikelen 96-99 speciale middelen werden gegeven, om de in artikel 95 bedoelde medewerking van het bestuur des eilands aan de uitvoering van wettelijke regelingen, als bedoeld in artikel 3, 1o. 2o. en 3o, der Curacaosche Staatsregeling(het zelfbestuur) behoorlijk te kunnen verleenen, worden hier bijzondere bevoegdheden toegekend om uitvoering te kunnen geven aan de producten van eigen regelingsbevoegdheid: de keuren. Op grond van het systeem, waarbij aan Burgemeester en Wethouders de "exécution déliberative" is opgedragen en aan den Burgemeester de "exécution active" dienen de woorden "doen wegnemen" zóó te worden opgevat, dat Burgemeester en Wethouders beslissen tot het nemen der hier bedoelde stappen en de Burgemeester die beslissing dan uitvoert. (Zie art.48).

Ad art.131. Hier wordt den Eilandraad bevoegdheid gegeven, Burgemeester en Wethouders te machtigen, de nadere regeling der uitvoering van besluiten van den Raad en van keuren, naar door den Raad te stellen regelen, op te dragen aan door hem aan te wijzen ambtenaren van het eiland. Er zal dan echter gelegenheid tot beroep op Burgemeester en Wethouders, wien de materie in beginsel competeert, moeten openstaan.

Ad art.132. Zie de letters d en e van artikel 129 en de artikelen 89-91. Ook de Gouverneur zal te allen tijde opneming van boeken en kas van den ontvanger kunnen doen geschieden. Deze bevoegdheid komt, nu de Gouverneur de begrooting goedkeurt en later ook de rekening en daarbij de inkomsten en uitgaven vaststelt en in het algemeen

-toezicht-

toezicht houdt op de handelingen der eilandbesturen, die de instandhouding van het vermogen van het eiland kunnen raken -vergelijk artikel 141- onmisbaar voor.

Ad art.133. Op dit artikel, met het verlengstuk daarvan, gelegen in artikel 140, uitgangspunt vormende voor de rechtspositie der ambtenaren, werd reeds in de Algemeene Beschouwingen de aandacht gevestigd.

Ad art.134. Waar in artikel 21 is bepaald, dat de leden van den Raad om de vier jaren met den lsten April tegelijk aftreden, is in dit artikel de datum, waarop het beredeneerd verslag van den toestand van het eiland over het afgeloopen jaar moet zijn uitgebracht, gesteld op 1 Maart, zoodat de Raad, die gedurende het verslagjaar fungeerde, daarvan in elk geval nog kan kennis nemen en daaruit eventueel conclusies trekken. Uit het verslag zullen mede gegevens kunnen worden geput voor de samenstelling van het Verslag van Bestuur en Staat van Curacao, door den Gouverneur jaarlijks aan het Opperbestuur uit te brengen; het wil voorkomen, dat in dat verslag t.z.t. een belangrijke ruimte aan de werkzaamheid en de ontwikkeling der autonome gemeenschappen zal moeten worden ingeruimd. Nu het verslag van den toestand des eilands vóór 1 Maart wordt uitgebracht, wordt mede de mogelijkheid geopend, dat de Gouverneur ter inlichting van de Staten daaruit gegevens kan putten voor de samenstelling zijner rede, te houden bij de opening van de zitting van dat College.

Ad art.135. Blijkens de woorden "ieder afzonderlijk en tezamen" is de hier bedoelde verantwoordelijkheid zoowel individueel als collectief. De verantwoordelijkheid van Burgemeester en Wethouders aan den Raad strekt zich alleen uit over het door het College gevoerde beheer van de huishouding van het eiland, niet ook over de medewerking aan de uitvoering van wettelijke regelingen van hooge-

-ren wetgever-

ren wetgever verleend.

De verantwoordelijkheid bestaat tegenover den Raad als college, niet jegens zijn individueele leden. Op den grondslag van dit beginsel zal uitwerking van het onderwerpelijke artikel in het reglement van orde mogelijk gewenscht blijken.

De inhoud van den verantwoordingsplicht bestaat uit het geven van alle inlichtingen, die de Raad terzake van het onderwerp, waarover verantwoording gevraagd wordt, verlangt.

Wat de gevolgen betreft, die de verantwoording met zich brengt, dient te worden onderscheiden tusschen de administratieve en de rechtsgevolgen. Deze laatste spruiten voort uit de verantwoordelijkheid voor het geldelijk beheer; zij zijn tot dit beheer beperkt en worden geregeld in artikel 164. De administratieve gevolgen zijn, evenmin als de politieke gevolgen der ministerieele verantwoordelijkheid, voor regeling vatbaar. Laat men derhalve de verantwoordelijkheid voor de geldmiddelen terzijde, dan heeft zij een zuiver zedelijk karakter. De Raad kan zich bij de verstrekte inlichtingen neerleggen of daarin aanleiding vinden tot het uitspreken van een goed- of afkeurend votum, van een meer of minder dringend verlangen. De verantwoording kan leiden tot goedkeuren of tot blaam; schenkt gerustheid of, naar gelang het weerstandsvermogen grooter of geringer is, het besef, dat heengaan plicht is. Zij kan zich oplossen: voor den Burgemeester in een klacht bij den Gouverneur, die kan leiden tot berisping, schorsing of ontheffing uit het ambt; voor de Wethouders in niet herkiezing als hun zittingsperiode verstreken is. Een groote rol speelt daarbij voorts de openbare meening.

Tenslotte wordt in het eerste lid van artikel 66 de Wethouder, die weigert, de in artikel 135 bedoelde inlichtingen te geven, met vervallen-verklaring van zijn betrekking bedreigd.

-Ad art 136.-

Ad art.136.Zie de toelichting op artikel 137.

Ad art.137.Als autoriteit, die op het eiland de orde moet handhaven, is de Burgemeester aangewezen. Niet de Raad, noch Burgemeester en Wethouders. Hier moet bij uitzondering een instantie aanwezig zijn, bij machte geheel op eigen verantwoordelijkheid, snel en prompt te handelen. De zelfstandige positie van den Burgemeester brengt met zich, dat de Raad hem terzake van zijn beleid niet ter verantwoording kan roepen.Een en ander neemt intusschen niet weg, dat in de raadsvergadering, al dan niet op voorstel van Burgemeester en Wethouders (vergelijk art.129, letters k en l) aangelegenheden, de openbare orde (de politie) rakende, zullen kunnen worden besproken, en dat een tactvol Burgemeester daarbij wellicht aanleiding kan vinden, den Raad, hetzij in openbare, hetzij in geheime vergadering, de gewenschte inlichtingen te verschaffen. Hij evenwel blijft de verantwoordelijke persoon: verantwoordelijk tegenover den Gouverneur als ambtenaar van het Centraal Gezag; in dit opzicht ook verantwoordelijk tegenover den Procureur-Generaal, die volgens artikel 134 der Curacaosche Staatsregeling hoofd is van de politie in geheel het Staatsdeel.

De middelen, die de Burgemeester kan aanwenden, teneinde de hem hier opgedragen taak behoorlijk te volbrengen, kunnen onderscheiden in gewone en buitengewone. Van de eerste maakt hij gebruik in zijn hoedanigheid van plaatselijk hoofd van politie. Een en ander strookt, voor wat de eilanden Aruba, Bonaire, Saba, St.Eustatius en St.Maarten betreft, met het Koninklijk Besluit van 5 Januari 1932 no.49 (P.B.No.18), houdende reorganisatie van de politie in Curacao. Voor het eiland Curacao is dit niet zoo. Volgens evengemelde regeling is hier in het eerste of stadsdistrict de commandant der militaire politie-troepen plaatselijk hoofd der politie

-en-

en in de overige districten de districtmeester. Met betrekking tot den overgang wordt hier verwezen naar artikel 180.

De buitengewone middelen, die ter beschikking van den Burgemeester staan, als wegens het abnormale van de omstandigheden de gewone middelen niet toereikende zijn om de handhaving der openbare orde te verzekeren, zijn opgenomen in het onderwerpelijke en in de artikelen 138 en 139.

Artikel 137 spreekt van "oproerige beweging", "samenscholing", "of andere stoornis der openbare orde". De wet onderscheidt hier derhalve drie verschillende toestanden. Weliswaar houdt de practijk deze vormen niet streng uiteen en is de grens tusschen den eenen vorm en den anderen ook niet nauwkeurig te trekken, wettelijk worden drie vormen van stoornis der openbare orde genoemd. Voor gebruikmaking door den Burgemeester van de hem hier gegeven buitengewone bevoegdheden is intusschen voldoende, dat er ernstige vrees bestaat voor storing der openbare orde. Er zal derhalve niet gewacht behoeven te worden, totdat de oproerige beweging of de samenscholing een feit is, of de stoornis der openbare orde is ingetreden.

Of er aanleiding bestaat, assistentie van de krijgsmacht te vorderen, beslist de Burgemeester. Waar hij de verantwoordelijkheid in eerste instantie draagt, mag niet aan en ander overgelaten worden uit te maken, of er hulp ingeroepen moet worden. "Krijgsmacht" in dit artikel is gebezigd in den zin van artikel 30 der Curacaosche Staatsregeling. Waar de Gouverneur krachtens dat artikel daarover het opperbevel heeft, zal hij, voorzoover hem zulks noodig voorkomt, in verband met het in het eerste lid van artikel 137 bepaalde, instructies moeten geven en vaststellen tot welk gezag de vordering moet worden gericht. Daarbij zal, in verband met de verhouding, die er bestaat tusschen den Burgemeester

-als-

als plaatselijk hoofd van politie en den Procureur-Generaal als hoofd der politie in het geheele Staatsdeel, mede kunnen worden bepaald, dat de Burgemeester laatstgenoemden van zijn vordering zal kennisgeven, terwijl daarin tevens andere in dit verband noodige voorzieningen kunnen worden getroffen. Dat de Gezaghebber ook den Gouverneur van de vordering kennis geeft, is duidelijk. De openbare orde op eenig eiland is mede algemeen belang van het Staatsdeel. Daarbij vloeit de redelijkheid van het voorschrift voort uit het evengenoemde artikel 30 der Staatsregeling.

Ad art.138. Heeft de Burgemeester van de bevoegdheid, die artikel 137 hem geeft, gebruik gemaakt, en verleent de krijgsmacht bijstand, hij behoudt ook dan de leiding. Hij is -zoo zegt dit artikel- bevoegd alle bevelen, die hij ter handhaving der orde noodig acht, te geven. In zooverre blijft evenwel de wijze van aanwending der te hulp gekomen troepen aan het militair gezag, dat de Burgemeester den commandant dier troepen niet zal kunnen voorschrijven of gelasten, op welke wijze deze aan bovenbedoelde bevelen uitvoering moet geven. Daarvoor draagt de commandant de verantwoordelijkheid. De bevoegdheid van den Burgemeester is met het oog op de goede orde in dit opzicht beperkt, dat hij bij het uitvaardigen zijner bevelen de instructies, bedoeld in artikel 137, tweede lid, in acht heeft te nemen.

De Burgemeester laat tot maatregelen van geweld niet overgaan, dan na het doen der vereischte waarschuwingen. De vorm dezer waarschuwingen wordt hier niet omschreven; niet zoozeer op dezen vorm komt het aan dan wel hierop, dat behoorlijke waarschuwingen worden gedaan; dat voldoende tijd wordt gelaten tusschen de inmenging van de gewapende macht en het oogen-

-blik, waarop-

blik, waarop de gehoorzaamheid niet langer kan worden afgewacht, maar moet worden afgedwongen. Dat voorts meer dan één waarschuwing vereischt is, blijkt uit den gebruikten meervoudsvorm. Het behoeft wel geen betoog, dat in deze zeer delicate materie het beleid van den Burgemeester een grootenrol speelt. In Nederland wordt aangeraden, niet van de wapenen gebruik te doen maken, dan na de saamgeschoolden drie malen op deze wijze hoorbaar te hebben gewaarschuwd: "Gehoorzaamheid aan de wet! Naar huis of geweld zal worden gebruikt", terwijl deze waarschuwing zoo mogelijk dient te worden voorafgegaan door het eenige malen herhaald trom-, trompet- of hoorn-signaal; "Geeft acht!"

Bij het geven van de bevelen, in artikel 138 bedoeld, is de Burgemeester uiteraard aan de wettelijke regelingen gebonden. Zijn bevelen blijven daaraan steeds ondergeschikt. Ware het anders, aan artikel 139 zou geen behoefte bestaan, daar de Burgemeester dan steeds met"bevelen" zijn doel zou kunnen bereiken. Dit is hem evenwel niet mogelijk. Aan den anderen kant evenwel zou het een te enge uitleg van artikel 138 zijn om de daar bedoelde bevelen te beschouwen als uitsluitend gericht tot den bevelhebber van de krijgsmacht en niet tot de burgers. Onder de buitengewone omstandigheden, waarvan hier sprake is, is het vaak meer noodig vastomlijnde bevelen te geven, dan algemeene voorschriften uit te vaardigen.

Ad art.139. Dit artikel bekleedt den Burgemeester, voor de gevallen hier besproken, met regelende macht: hij kan, wanneer de toestand van artikel 137 is ingetreden, indien noodig, algemeene voorschriften van politie voor de inwoners uitvaardigen en onverwijld afkondigen. Deze dragen dan een voorloopig karakter; in de eerstvolgende vergadering van den Raad behooren zij dezen ter bekrachtiging te worden aangeboden, bij gebreke waarvan zij vervallen,

-onverschillig-

onverschillig om welke redenen de aanbieding achterwege is gebleven: wegens verzuim of omdat de instandhouding niet langer geboden is, dan wel anderszins. Bij niet-bekrachtiging door den Raad vervallen de voorschriften eveneens.

De verordenende macht, den Burgemeester hier gegeven, is niet ondergeschikt aan die, den Raad krachtens het bepaalde bij artikel 103 competeerende; de door den Burgemeester te geven algemeene voorschriften zullen derhalve aan keuren mogen derogeeren.

Politievoorschriften zijn voorschriften in het belang der openbare orde en/of veiligheid. Zooals reeds opgemerkt, is de openbare orde en veiligheid op eenig eiland mede algemeen belang van het Staatsdeel; vandaar het voorschrift, dat de Burgemeester de door hem uitgevaardigde voorschriften van politie terstond den Gouverneur ter kennis zal brengen; deze kan de uitvoering van zoodanig voorschrift schorsen.

Over de wijze van afkondiging spreekt het artikel met opzet niet. De omstandigheden, die tot uitvaardiging van de hier bedoelde voorschriften nopen, kunnen zoo verschillend van karakter en plaatselijk zijn, dat nu bezwaarlijk kan worden voorzien, hoe in die omstandigheden de afkondiging bedoeld het best zal kunnen geschieden; mits zij geschiedt, komt het op den vorm niet aan. Bij artikel 176 wordt voorgesteld in het Wetboek van Strafrecht een nieuw artikel 462a in te voegen, waarbij overtreding van de krachtens artikel 139 der Eilandenverordening uitgevaardigde en afgekondigde algemeene voorschriften van politie strafbaar wordt gesteld.

De bedoeling van het laatste lid van artikel 139 is den rechter de bevoegdheid te ontnemen, te beoordeelen of de toestand van artikel 137 inderdaad bestond ten tijde, dat de voorschriften van

-politie-

politie werden uitgevaardigd.

Ad art.140. Dit en de volgende artikelen regelen de preventieve controle op bepaalde besluiten van Burgemeester en Wethouders en van den Raad.

Letter a. De taak van secretaris en ontvanger, zooals het ontwerp die regelt, werd in de Algemeene Beschouwingen en in de Toelichting op de artikelen 72-82 en 83-92 in het licht gesteld. In het bijzonder de functie van eerstgenoemden ambtenaar is, vooral in de overgangsperiode, een uitermate belangrijke. Van zijn kennis, inzicht, organisatievermogen en werkkracht zal het voor een groot gedeelte afhangen, of de decentralisatie van bestuur vlot en zonder storende schokken zal verloopen; hij zal zich belast zien met het ontwerpen van voorschriften van wetgevenden, zoowel als van administratief-internen aard. Ondergeteekende heeft gemeend uit dezen hoofde de benoeming van den secretaris en parallel aan dezen, van den ontvanger, wiens functie mede een zeer belangrijke is en bij wien kennis van comptabele administratie is vereischt, aan de goedkeuring van den Gouverneur te moeten onderwerpen, als waarborg, dat het voldoen aan bovengestelde voorwaarden daarbij den doorslag zal geven.

Letter b. De bedoeling dezer bepaling werd in de Algemeene Beschouwingen belicht.

Letter c. De controle op het geldelijk beheer van den ontvanger is als schakel in het toezicht, op de besturen der eilanden uit te oefenen, té belangrijk, dan dat het opnemen van boeken en kas, waaraan inhaerent is het uitbrengen van de noodige omschrijvende rapporten, zou kunnen worden overgelaten aan den eersten den besten boekhoudkundige. Toezicht op de aanwijzing is derhalve vereischt.

Ad art.141. De goedkeuring hierbedoeld betreft handelingen van de

-besturen-

besturen der eilanden, optredende als burgerlijke personen, die hun vermogen raken, het verbinden en misschien bedreigen. Dit toezicht op het plaatselijk huishouden is verordend zoowel in het algemeen belang van het Staatsdeel, als van het betreffende eiland. Het hooger gezag moet waken, dat het vermogen der eilanden, gronddeelen van het Staatsdeel, altoos in stand blijft. De goedkeuring der betreffende besluiten strekt om te beoordeelen of de inhoud overeen te brengen is met een redelijke behartiging van het belang van het eiland en om na te gaan of het financieel belang daarbij voldoende is betrokken en in het oog gehouden. Inzonderheid over de goederen van het eiland mag niet door het op een gegeven oogenblik zetelend bestuur als door een particulier over de zijne worden beschikt, want zij behooren aan de allen overlevende gemeenschap, waarvan de tegenwoordige leden niet meer recht hebben dan hun opvolgers, de latere bezitters, wier aangewezen zaakwaarneemster de hoogere macht is, Het rechtskarakter van de vereischte goedkeuring is, dat zij de voorwaarde vormt voor de werking van het besluit, indien en voorzoover dit rechtsgeldig is genomen. Wanneer de goedkeuring is verleend en de voorwaarde derhalve vervuld, werkt het betreffende besluit van den datum af, waarop het is genomen, tenzij het zelf een lateren datum voor zijn inwerkingtreding stelt.

Als "hoogere macht" is de Gouverneur aangewezen, die, zooals bij verschillende andere gelegenheden vooraf den Raad van Bestuur hoort.

Bij de overweging en beslissing omtrent de krachtens dit artikel gevraagde goedkeuring op een besluit, zal in de eerste plaats de zorg voor instandhouding van het vermogen van het eiland den doorslag moeten geven. Er zal dan ook mogen en moeten getreden worden in een onderzoek naar en een beoordeeling van het belang

van het eiland, bij de handeling betrokken. Artikel 141 beperkt dat niet. Aan den anderen kant is groote omzichtigheid de bedoeling. De uitoefening van het toezicht behoort te geschieden op een wijze, die der vrijheid van het eiland het meest gunstig is,

Letters a en b. Het belang van het eiland moet bij een dezer handelingen direct of indirect betrokken zijn en het nemen van het risico kunnen rechtvaardigen. Geen onevenredig hooge verplichtingen of zoodanige, waarvan de omvang onbekend of niet te overzien is, mogen aan de tegenwoordige of toekomstige ingezetenen des eilands worden opgelegd. Het verstrekken van geldelijke voorschotten t.b.v. zuiver private belangen, zelfs met waarborgen en onder voorbehoud van rentebetaling, behoort niet tot de taak van het bestuur des eilands. Het dienen van belangen van particulieren betreft niet deszelfs huishouding.

Letter c. De onroerende goederen des eilands behooren in den regel in het openbaar te worden verkocht. Voor onderhandschen verkoop kan alleen dan grond aanwezig worden geacht, als er gewettigd vermoeden bestaat, dat bij openbare veiling geen hoogere opbrengst zal worden verkregen. Bij de hier bedoelde overeenkomsten overigens moet wederom het belang van het eiland gediend zijn; de offers mogen daarbij niet bovenmatig zijn, m.a.w. de gevolgen moeten zich verdragen met het belang van het eiland.

Letter d. Deze bepaling derogeert eenigermate aan hetgeen in de artikelen 927 en 1699 van het Curacaosch Burgerlijk Wetboek is bepaald.

Letter e. Als de Eilandraad voor het huren, verpachten of op andere wijze in gebruik geven van de eigendommen van het eiland niet de algemeene mededinging openstelt, maar verlangt, de huur, pacht of in gebruikgeving aan te gaan met of te doen aan bepaalde personen, met uitsluiting van anderen, dus onderhands, dan

-komt-

komt de waarborg der goedkeuring in de plaats van dien der algemeene mede-dinging.

Letter f. De kwijtschelding moet gegrond zijn op wettelijke regeling, overeenkomst of billijkheid. Kwijtschelding van verplichtingen naar willekeur is niet geoorloofd. Het goedkeuringsrecht van den Gouverneur beoogt tegen een en ander te waken.

Letter g. Het in de toelichting op a vermelde is van overeenkomstige toepassing op het onderhands aanbesteden van werken of leverantien. In het oog dient gehouden, dat artikel 110, eerste lid, zeer stellig als regel openbare aanbesteding wil. Alleen als bijzondere redenen onderhandsche aanbesteding in het belang van het eiland dringend eischen, kan daartoe worden overgegaan; artikel 141, letter g, is dan van toepassing. Genoemd artikel 110 is opgesteld in den gedachtengang, dat slechts bij hooge uitzondering aanbesteding in het openbaar niet het meest met het belang van het eiland zal strooken. Met een en ander zal bij de overwegingen en beslissingen rekening dienen te worden gehouden.

De strekking van artikel 110, tweede lid, werd aldaar toegelicht.

Letter h. Voor de hierbedoelde handelingen moet een zeer deugdelijke grond aanwezig zijn, b.v. de wisselvalligheid van een proces, het benutten van gunstige omstandigheden, e.d.

Letter i. Door het ondernemen of voortzetten van een rechtsgeding kan het eiland aan veel grooter kans op nadeel, dan op voordeel worden blootgesteld. Het doel dezer bepalingen is daarom te waken tegen het instellen van ongegronde rechtsvorderingen, hetgeen b.v. het geval is als met genoegzame zekerheid moet worden aangenomen, dat het geding geen redelijke kans van slagen biedt.

Letter j. Waar het hier kan gaan om prijsgeving of laten varen van rechten van de gemeenschap, verdient het aanbeveling, dat

-het-

het hoogere gezag daarin gekend wordt.

Letter k. Wordt in artikel 105 de regeling van bezoldiging van ambtenaren en bedienden aan den Raad overgelaten, de eisch dat de bezoldiging der landsdienaren, in den zin van artikel 34 der Staatsregeling en die van het personeel der onderscheidene eilanden naar ongeveer dezelfde maatstaven en richtlijnen wordt vastgesteld, teneinde ongewenschte tegenstellingen eenerzijds, excessen anderzijds te voorkomen, maakt hooger toezicht noodzakelijk. Alleen daardoor zal de gewenschte uniformiteit kunnen worden verkregen.

Letter l. Verwezen wordt naar het ter zake in de Algemeene Beschouwingen medegedeelde. Zie ook artikel 133.

Ad artt. 142, 143 en 144. Op een krachtens de voorgaande artikelen aan de goedkeuring van den Gouverneur onderworpen besluit beslist hij binnen dertig dagen, behoudens verdaging van de beslissing vóór dien tijd bij met redenen omkleede beschikking. Verdagingsmogelijkheid kan niet worden gemist. De beoordeeling van het besluit immers kan een onderzoek van zoodanigen omvang en duur vorderen, dat beslissing binnen dertig dagen onmogelijk is. Zoo zouden, om een voorbeeld te noemen, aan een schenking of legaat voorwaarden kunnen zijn verbonden, die uitvoerig overleg noodzakelijk maken nopens de gevolgen dier voorwaarden, met name de verplichtingen, die het eiland daarbij worden opgelegd, vóór dat kan worden beslist. Hoewel het uiteraard de bedoeling is, dat de verdaging zoo kort mogelijk duurt, is het reeds om die reden ongewenscht, hiervoor een vasten termijn te stellen.

De beschikking van den Gouverneur, waarbij de goedkeuring op een besluit geweigerd wordt, is altijd met redenen omkleed.

-Ad art.145.-

Ad art.145. Met zorg wordt ervoor gewaakt, dat over alles, wat de begrooting betreft, het licht der openbaarheid schijnt. Zoodra zij is aangeboden -hetwelk behoort te geschieden vóór den 1sten Augustus- wordt zij op de secretarie van het eiland voor een ieder ter lezing nedergelegd en algemeen verkrijgbaar gesteld. En opdat een ieder weten kan, dat zij ter secretarie is nedergelegd en verkrijgbaar gesteld, wordt daarvan openbare kennisgeving gedaan.

Tusschen de nederlegging en verkrijgbaarstelling der begrooting en haar behandeling in den Eilandraad, moeten tenminste veertien dagen verloopen. De beraadslagingen over de begrooting en haar vaststelling moeten volgens artikel 24 in een openbare vergadering plaats hebben.

Ad art.146. Dit artikel bepaalt, dat de begrooting van inkomsten alle ontvangsten van het eiland, van welken aard ook, vermeldt en voor zooveel mogelijk, het bedrag, waarop elke post in het bijzonder wordt geraamd. De aanhef van artikel 148 schrijft voor, dat op de begrooting van uitgaven alle uitgaven, van welken aard ook, moeten worden vermeld. Deze bepalingen staan niet in den weg aan het scheppen van afzonderlijke kassen voor bepaalde takken van dienst van het eiland en aan de mogelijkheid, dat van de bedrijven, die een eiland mocht exploiteeren, het beheer afzonderlijk gevoerd wordt (art.88), zoodat dan kan worden volstaan met opneming in de begrooting van het eiland en in de daarop aansluitende rekening in één ontvangst- of uitgaafpost van het saldo der begrootingen en rekeningen der afzonderlijke takken van dienst of van de bedrijven. Over de bedrijfs- en andere rekeningen voor deze diensttakken evenwel moet dan toch het licht der openbaarheid mede volledig schijnen. Daartoe moeten zij, voorzoover zij niet door de rekening van den ontvanger loopen, als "daarbijbehoorende-

de bescheiden" met die rekening worden overgelegd, zoodat de rekening van het eiland een getrouw en waarachtig beeld geeft van de financieele uitkomsten over eenig dienstjaar. Zie de artikelen 88, 89, derde lid, 157 e.v.

Ad art.147. Naast de eventueele andere posten, t.z.t. misschien eigen belastingen, of andere inkomsten, die ten bate van het eiland komen, wordt op de begrooting der inkomsten een post gebracht, vermeldende het bedrag, dat op de Curacaosche begrooting wordt uitgetrokken als tegemoetkoming uit 's Lands kas voor het betrokken dienstjaar. Naast de eigen inkomsten dus, die -zoo zij er zal zijn- vooral in het begin zeer gering zullen zijn, doch geleidelijk kunnen groeien, een tegemoetkoming uit de begrooting van het Staatsdeel; hierop zal het voorloopig wel aankomen.

Het vinden van een formule voor de vaststelling van deze tegemoetkoming was niet gemakkelijk. Gezocht is naar een weg, waarlangs bereikt wordt, dat de eilanden bedragen ter hunner beschikking krijgen, waarover zij, behoudens maatregelen van toezicht, zelfstandig t.b.v. de huishouding van het eiland naar eigen inzicht kunnen beschikken. Dit brengt de toe te kennen autonomie mede. Zooals in de Algemeene Beschouwingen reeds werd aangegeven, is nu voor de vaststelling der tegemoetkoming de volgende oplossing gedacht:

Rekening wordt gehouden met: 1o. de in het vorig jaar door het eiland gedane uitgave; 2o. de vermoedelijke eigen ontvangsten van het eiland in het betrokken dienstjaar; 3o. de vermoedelijke uitgaven van het eiland in dat jaar, alles in verband met de algemeene middelen van het Staatsdeel. De wijze, waarop ondergeteekende zich de practische werking van het artikel voorstelt, werd in de Algemeene Beschouwingen behandeld. Onder verwijzing daarnaar voegt hij hieraan toe, dat uiteraard bij de in de ontwerp-curacaosche

-begrooting-

begrooting geraamde tegemoetkomingen de noodige toelichting zal moeten worden gevoegd, waarin althans wordt aangegeven, waaraan de voornaamste bedragen zullen worden besteed; deze toelichting kan worden opgesteld aan de hand van het door den Gouverneur met den Raad en Burgemeester en Wethouders te plegen overleg.

Een van de bezwaren, waarvan ondergeteekende in de Algemeene Beschouwingen reeds erkende, dat zij in het gekozen stelsel verborgen lagen, is dit, dat het den Staten in de gelegenheid stelt, de uitgaven, die het eiland in eenig dienstjaar denkt te doen, aan nauwgezette beoordeeling te onderwerpen, en dit college het eiland door vermindering der toegedachte tegemoetkoming zelfs kan verhinderen, een bepaalde uitgave te doen. Het spreekt vanzelf, dat inmenging van de Staten in zuiver plaatselijke aangelegenheden in dezen geest de toegekende autonomie der eilanden in zoodanige mate zou kunnen uithollen, dat daarvan nog slechts in schijn zou kunnen worden besproken, een resultaat, hetwelk het ontwerp allerminst beoogt. Ondergeteekende herhaalt hier derhalve, hetgeen hij in de Algemeene Beschouwingen stelde, dat de Staten, willen zij medewerken aan een loyale uitvoering der Eilandenverordening, zich in dezen de noodige zelfbeperking zullen moeten opleggen. Anderzijds mag van de eilandbesturen worden verwacht, dat zij in de inrichting hunner huishouding en de vaststelling hunner plannen de grenzen der redelijkheid niet uit het oog zullen verliezen. Overleg en wederzijdsch begrip alleen zullen het gekozen systeem aan zijn doel kunnen doen beantwoorden.

Is ten slotte de bijdrage uit de begrooting van het Staatsdeel bekend geworden, dan zullen Burgemeester en Wethouders met de opstelling hunner begrooting voortgang kunnen maken.

-Het-

Het feit, dat de Curacaosche begrooting normaal vóór den lsten Dinsdag van Juni gereed is, geeft hun, naar het voorkomt, voldoenden tijd, om aan het voorschrift van artikel 145, eerste lid, te voldoen.

Een ander bezwaar der ontworpen regeling is, dat de eilandbesturen een buitengewone uitgave, die in den loop van het jaar opkomt en waarop derhalve bij het opstellen der begrooting niet is gerekend, tenzij daarvoor eigen middelen beschikbaar zijn of andere uitgaven in voldoende mate kunnen worden verminderd, niet kunnen doen, alvorens de daarvoor noodige credieten bij suppletoire Curacaosche begrooting zijn toegestaan. Een bezwaar, even onontkoombaar als het vorengesignaleerde.

Gelijk ondergeteekende reeds in de Algemeene Beschouwingen te kennen gaf, zullen voor het eerste begrootingsjaar der autonome gemeënschappen wellicht bijzondere voorzieningen noodzakelijk zijn en zullen deze kunnen worden neergelegd in de daarbedoelde "Invoeringsverordening".

Ad art.148. De begrooting der uitgaven moet alle uitgaven van het eiland, van welken aard ook, vermelden. Zie ook de toelichting op artikel 146. Onder de letters a t/m i zijn nu enkele posten aangegeven, die op de begrooting niet mogen ontbreken. Deze zoogenaamde "verplichte uitgaven" zijn dezulke, die, indien de omstandigheden dat mee brengen, door den Raad tot een voldoend bedrag moeten worden geraamd. Zij betreffen in het algemeen de belangrijkste onderwerpen, tot de huishouding des eilands behoorende.

Weigerachtigheid van den Raad, aan de hem hier opgelegde verplichting te voldoen, zal kunnen leiden tot toepassing van artikel 154. Dat zulks intusschen niet zal geschieden zonder overleg blijkt uit de redactie van het eerste lid van dat artikel

-zelve-

zelve. De mogelijkheid van toepassing van het tweede lid van artikel 154 kan weigering van de goedkeuring op de begrooting voorkomen. Anderzijds zal dit artikel 154 den Raden een prikkel zijn, tot samenstelling der begrooting naar best vermogen.

Letter a. Daar de artikelen 38 en 71 toekenning van presentiegeld facultatief stellen behoort uiteraard terzake slechts dan een post geraamd, indien die toekenning heeft plaats gehad.

Letter c. De eilanden hebben alleen de kosten van het opmaken der kiezerslijsten en die van de verkiezingen voor de Eilandraden te dragen; de kosten der kiesverrichtingen ter verkiezing van leden van de Staten komen ten laste van het Staatsdeel.

Letters d en e. Verwezen wordt naar de artikelen 169 en 183, alsmede naar de toelichting op laatstgenoemd artikel in de Algemeene Beschouwingen.

Letter g. Een abonnement op Publicatieblad en Curacaosche Courant is noodzakelijk, opdat de Eilandbesturen op de hoogte zijn van afgekondigde wettelijke regelingen van den hoogeren wetgever en andere officieele publicaties.

Letter h. De bedoeling van den post voor onvoorziene uitgaven verdient nadere toelichting in verband met de bepaling van de artikelen 155, 156 en 157. Zijn bestemming is te voorzien in behoeften, die in den loop van het begrootingsjaar onverwacht hooge bedragen vragen; waarop dus in beginsel wel gerekend is en omschrijving waarvan in de begrooting heeft plaats gevonden, doch waarvoor onvoldoende is geraamd geworden, om aan de als gevolg van bij de vaststelling der begrooting niet verwachtbare omstandigheden gestegen behoeften te kunnen voldoen. Ook uitgaven, die "pro memorie" zijn geraamd, omdat het onzeker was of ze reeds in het jaar, waarover de begrooting loopt, zouden moeten worden gedaan, kunnen uit den onderwerpelijken post wor-

-den-

den bestreden. Dergelijke memorieposten intusschen zullen niet dan in de uiterste noodzakelijkheid behooren te worden geschapen.

Reeds bij de begrooting zelve nu kan de Eilandraad, voor het geval de nood aan den man komt, machtiging verleenen tot afschrijven van den post van onvoorziene uitgaven en overschrijving van hetzelfde bedrag op de posten die hij, met het oog op hun mogelijke ontoereikendheid, uitdrukkelijk heeft aangewezen als daarvoor in aanmerking te komen. Natuurlijk zal daarvan geen sprake behooren te zijn m.b.t. de vaste posten van uitgaaf, zooals die voor jaarwedden, toelagen, subsidien en dergelijke.
De machtiging bij de begrooting zelve heeft dit voordeel, dat in geval de noodzakelijkheid zich voordoet den post voor onvoorziene uitgaven aan te spreken t.b.v. een uitdrukkelijk aangewezen, ontoereikend bevonden post, de overschrijving kan geschieden bij een raadsbesluit, waarop niet nog weder de goedkeuring van den Gouverneur noodig is. Anders is deze goedkeuring wel vereischt, tenzij het een geval betreft, als bedoeld in het tweede lid van artikel 156. Tot het bevelen der af- en overschrijvingen, waartoe bij de begrooting machtiging werd verleend, behoeven Burgemeester en Wethouders in elk geval de toestemming van den Raad (art.158).

Een uitgaaf tot het doen waarvan de behoefte onverwacht opkomt en die onder geen enkelen begrootingspost kan worden gebracht, is een uitgaaf buiten de begrooting. Zij kan niet gedaan worden uit den post voor onvoorziene uitgaven, doch alleen met afzonderlijke, voorafgaande machtiging van den Gouverneur, behalve in buitengewone gevallen van dringenden spoed (art.155). In zoodanig geval zal het betreffende besluit, dat met redenen omkleed moet zijn, terstond ter goedkeuring aan den Gouverneur moeten worden opgezonden. De Raad dient daarbij de middelen tot

-dekking -

dekking van deze uitgave aan te wijzen.

Keurt de Gouverneur een te doene uitgave buiten de begrooting niet goed, dan wordt zij niet aan de begrooting toegevoegd en kan zij derhalve niet worden gedaan.

Weigert de Gouverneur een in een buitengewoon geval van dringenden spoed gedane uitgave goed te keuren, dan zijn de leden van den Raad, die aan het besluit tot het doen dezer uitgave hebben medegewerkt, daarvoor persoonlijk aansprakelijk. Een weigering als hier bedoeld wordt echter niet uitgesproken, dan na voorafgaand onderzoek door den Raad van Bestuur in den zin van het meergenoemde, tegelijk met dit ingediende ontwerp. Dergelijk geval zal zich bovendien wel uiterst zelden voordoen. Radio-telegrafie en -telefonie openen de mogelijkheid van overleg met den Gouverneur op korten termijn.

Letter i. Zie hierna bij de artikelen 150-152.

Ad artt.150-152. De begrooting behoeft om te werken de goedkeuring van den Gouverneur. Zij wordt hem daartoe vóór den lsten November van het jaar, voorafgaande aan dat, waarvoor zij moet dienen, voorgedragen. Alvorens te beslissen, hoort de Gouverneur den Raad van Bestuur (art.151). Dit is voorgeschreven t.a.v. alle beslissingen, die hij inzake de begrooting moet nemen. Zijn beslissingen zijn met redenen omkleed (art.157).

De Gouverneur kan de begrooting niet wijzigen (art.152), tenzij daarop ontbreken of tot onvoldoend bedrag zijn geraamd, uitgaven, het betrokken eiland bij wettelijke regeling opgelegd. Tot deze behooren ook de uitgaven, genoemd in artikel 148, zie letter i van dat artikel; de Eilandenverordening is een wettelijke regeling als bedoeld in artikel 3, onder 2o, der Staatsregeling.De onderwerpelijke uitgaven moet de Gouverneur op de begrooting brengen, tenzij de Eilandraad dit nog op zijn verlangen

-wil-

wil doen.

Ten aanzien van de niet verplichte uitgaven komt den Gouverneur een recht van veto toe, dat o.m. gehanteerd kan worden als het verband tusschen het belang van het eiland en de uitgaaf niet kan worden aangewezen of het eiland door de uitgave te zeer zou worden belast. (Hiernaast staan de algemeene bepalingen van artikel 114, dat de besluiten van den Raad op zichzelf reeds op grond van strijd met wettelijke regelingen of met het algemeen belang door den Gouverneur kunnen worden vernietigd).

Niets belet derhalve den Gouverneur, dat hij de innerlijke waarde eener uitgave beoordeelt; dat hij treedt in een onderzoek naar hare doelmatigheid, met name of zij al dan niet strekt in het belang en t.b.v. het eiland. En niet slechts de aard der uitgaven, doch ook de grootte der bedragen staat onder zijn controle.

Indien nu de Gouverneur van oordeel is, tegen bepaalde posten, hetzij uit hoofde van de omschrijving, hetzij op grond van het daarop geraamde bedrag, bezwaar te moeten maken, behoeft zulks niet tot onmiddellijke weigering van goedkeuring der begrooting te leiden. Normaal is, dat hij in zoodanig geval met den Raad in overleg treedt; artikel 151, tweede lid, opent hem de mogelijkheid, de beslissing op de begrooting zoo noodig te verdagen en krachtens artikel 153 kan hij Burgemeester en Wethouders machtiging verleenen tot het doen van bepaalde uitgaven, derhalve ook voor alle, met uitzondering van die, waartegen hij bedenkingen heeft. Zoodoende is het mogelijk, dat het betrokken eiland het geheele jaar door op die machtiging zijn huishouding voert en er is als gevolg daarvan dus ruimschoots tijd, de gerezen moeilijkheden rustig onder oogen te zien en tot oplossing daarvan te geraken.

Is de Raad voor overreding vatbaar, dan zal hij de begrooting opnieuw vaststellen, zooals de Gouverneur wenscht. Mogelijk is uiteraard ook, dat deze als resultaat van het overleg zijn bezwaar opgeeft. Nu zal de vraag rijzen, wat er geschieden moet, als noch de Gouverneur, noch de

- Raad -

Raad van zijn ingenomen standpunt wenscht af te wijken. In dat geval moet de Gouverneur de goedkeuring op de begrooting weigeren, zoodat deze niet tot stand komt. Bij voortduren van de weigerachtigheid van den Raad, zal tenslotte mogelijk de vraag moeten rijzen, of niet artikel 118, vierde lid, der Staatsregeling toepassing behoort te vinden, een maatregel van uiterste consequentie, onvermijdelijk echter als het College mocht weigeren in te zien, dat de toegekende autonomie -hier evenmin als bij de grootste of volksrijkste gemeente in Nederland- niet zonder grenzen is.

Ad art.154. Zie de toelichting bij de artikelen 48 en 150-152.

Ad artt.155-156 en 158. Zie de toelichting op artikel 148, letter h.

Ad artt.159-160. Deze artikelen schrijven Burgemeester en Wethouders voor, binnen zeven maanden na afloop van het dienstjaar den Eilandraad verantwoording te doen van inkomsten en uitgaven van het eiland. Zij doen haar vergezeld gaan van de rekening, die hun College krachtens artikel 89 door den ontvanger wordt gedaan. Deze rekening wordt op dezelfde wijze openbaar gemaakt als de begrooting. Zie ook de toelichting op artikel 146.

Reeds bij artikel 129, letter d, is opgemerkt, dat het beheer van Burgemeester en Wethouders over de geldmiddelen administratief is. Dat van den ontvanger is geldelijk; deze is rekenplichtig en de man, die rekening doet (art.89). Het is zijn rekening, die een beeld geeft, hetzij door eigen inhoud, hetzij door de bijbehoorende bescheiden, ook van de ontvangsten en uitgaven, die door andere rekenplichtige ambtenaren zijn gedaan.

Het is deze rekening, die artikel 159 op het oog heeft, wanneer het bepaalt, dat zij met alle daarbij behoorende bescheiden en met vermelding van hetgeen Burgemeester en Wethouders te hunner verantwoording dienstig achten, moet worden overgelegd aan den Raad en tegelijk op de secretarie van het eiland ter lezing nedergelegd en algemeen verkrijgbaar gesteld.

Naast en onafhankelijk van de rekenplichtigheid van den

- ambtenaar -

ambtenaar met het geldelijk beheer belast, staat de verantwoordelijkheid van Burgemeester en Wethouders voor hun administratief beheer. De rekening, die de ontvanger doet en de verantwoording waartoe Burgemeester en Wethouders verplicht zijn, moeten derhalve scherp uit elkaar gehouden worden. Ook en vooral in de uitkomst doet zich dit onderscheid gevoelen. De ontvanger doet rekening, wat de inkomsten betreft, opdat worde vastgesteld, dat alle inkomsten en ontvangsten over het dienstjaar volledig door hem of, voor zoover een regeling, krachtens artikel 88 tot stand gekomen, daartoe aanleiding geeft, door de andere rekenplichtigen, de sub-ontvangers, zijn ingevorderd en, voor zoover de invordering niet is geschied, dat daarvoor wettige oorzaak is aan te wijzen; wat de uitgaven aangaat, opdat blijke, of hij zich strikt gehouden heeft aan de bepaling, de betalingen, behoudens de uitzonderingen ingevolge artikel 88 of artikel 165, niet anders te doen dan op bevelschriften, die hetgeen te betalen is en den begrootingspost, uit welken het bedrag moet worden gekweten, vermelden en door den voorzitter van het college van Burgemeester en Wethouders en een der leden zijn geteekend. (artt.87, tweede lid, en 164). Blijkt, dat de ontvanger alleen heeft betaald op stukken, die wat hun vorm betreft, geheel zijn in den toestand door de wet geeischt, dan is zijn verantwoordelijkheid gedekt, ook indien de uitgaaf ten onrechte is gedaan of niet overeenstemt met den begrootingspost, ten laste van welken zij is gebracht, of geschied is schoon de post reeds was uitgeput, of zelfs is gedaan te kwader trouw. Dit alles raakt niet des ontvangers rekenplichtigheid, maar de verantwoording van Burgemeester en Wethouders. Op hun bevel zijn de betalingen gedaan en zij alleen dragen daarvoor de aansprakelijkheid. Deze aansprakelijkheid betreft de doelmatigheid en de rechtmatigheid der uit-

-gaven-

gaven. De gevolgen zijn niet dezelfde voor de beide deelen der verantwoording. Die voor de doelmatigheid, de wenschelijkheid der gedane uitgaven, haar aanwending met de vereischte spaarzaamheid, voorzichtigheid en beleid, lost zich niet op in iets, dat zelfs maar zweemt naar geldelijk verhaal. Daarvoor is het oordeel, of een uitgaaf noodig was of gewenscht en of zij tot een lager bedrag dan het aangewende bedrag had kunnen beperkt blijven, te uitsluitend subjectief. Zij kan leiden tot openlijke citiek over het roekeloos omgaan met penningen; tot het uitdrukken van wantrouwen in het administratief beheer; tot een votum van afkeuring; desnoods tot niet-herkiezing van de Wethouders. (Vergelijk de toelichting op artikel 135). Maar op de vaststelling der rekening en op de aansprakelijkheid van Burgemeester en Wethouders blijft zij zonder invloed. Het niet lijden in de rekening van uitgaven en het aansprakelijk worden daarvoor van Burgemeester en Wethouders kan alleen intreden voor onrechtmatig gedane uitgaven. De gevolgen daarvan worden geregeld in artikel 166.

Ad art.161. De Raad onderzoekt de rekening van den ontvanger zonder uitstel. Het bedrag der ontvangsten en uitgaven, als resultaat van het onderzoek verkregen, stelt hij voorloopig vast bij een besluit, waarvan het ontwerp hem door Burgemeester en Wethouders tegelijk met de rekening werd aangeboden. Deze zijn bij de beraadslagingen in de openbare vergadering (zie art.28) van den Raad tegenwoordig, doch onthouden zich van medestemmen over het besluit. Zie voorts nog artikel 30, derde lid.

Ad art.162. Het besluit, met de rekening en de daarbij behoorende bescheiden wordt vervolgens binnen een maand toegezonden aan den Gouverneur, die de rekening sluit vóór het einde van het jaar, volgende op dat, waartoe zij betrekking heeft en het be-

-drag-

drag der ontvangsten en uitgaven definitief vaststelt. Hiertoe echter wordt eerst overgegaan, nadat gebleken is, dat de rekening gedurende tenminste veertien dagen op de secretarie van het eiland ter lezing heeft gelegen. De opdracht van sluiting der rekening aan den Gouverneur is het noodzakelijke sluitstuk op de door hem te verleenen goedkeuring op de begrooting en zijn toezicht, in den loop des jaars, op de handelingen der eilandbesturen en het geldelijk beheer van den ontvanger.

De beslissing van den Gouverneur, houdende vaststelling der ontvangsten en uitgaven, strekt voor zoover de daarin goedgekeurde ontvangsten en uitgaven betreft, den ontvanger en Burgemeester en Wethouders tot kwijting behoudens later in rechten gebleken valschheid in de stukken of andere onregelmatigheden. De Gouverneur is bevoegd, zoo hij het beheer van den ontvanger en dat van Burgemeester en Wethouders niet voor gelijktijdige goedkeuring vatbaar acht, hen afzonderlijk te dechargeeren (art.163).

Ad art.164. Zie de toelichting op de artikelen 159 en 160. De bevelschriften tot betaling moeten niet door den secretaris mede onderteekend worden.

Ad art.165. Zie het tweede lid van artikel 87 en de toelichting op de artikelen 159 en 160. De uitoefening van de bij dit artikel den Gouverneur verleende bevoegdheid is niet afhankelijk gesteld van een uitdrukkelijke weigering van Burgemeester en Wethouders om bevelschriften af te geven, maar alleen van de omstandigheid, dát geen bevelschriften zijn afgegeven.

Ad art.166. De letter van dit artikel zou kunnen duiden in de richting van een beperkte aansprakelijkheid van Burgemeester en Wethouders, t.w. op deze: dat iedere uitgaaf, waardoor het eindcijfer der begrooting of de aangewezen begrootingspost niet is overschreden en die niet te kwader trouw is aangewezen op een

-post-

post, waarmede zij niet overeenstemt, in de rekening moet worden geleden. Bedoeld is echter een aansprakelijkheid van Burgemeester en Wethouders voor de rechtmatigheid van de door hen bevolen betalingen in den ruimsten zin. De Raad en de Gouverneur, aan wie het onderzoek der rekening is opgedragen, zonder hen daarin door eenig voorschrift te binden, zijn in hun oordeel, welke uitgaven terecht zijn gebracht ten laste van het eiland, welke niet, geheel vrij. Burgemeester en Wethouders zullen zich niet achter artikel 166 kunnen verschuilen, als van hen vergoeding gevraagd wordt van een uitgaaf, die door den Gouverneur niet onder de uitgaven van het eiland is opgenomen, omdat zij onrechtmatig bevonden is, en eveneens niet, als zij het begrootingscijfer eerbiedigden of als het niet mogelijk is hun kwade trouw aan het licht te brengen. Gewezen zij hierbij intusschen op den waarborg, gelegen in het onderzoek, in het tweede lid bedoeld.

Het derde lid van artikel 166 is noodig, omdat de Burgemeester, die krachtens artikel 49 in alle rechtsgedingen het eiland betreffende als eischer of verweerder optreedt, zich in deze niet altijd van zijn taak zal kunnen kwijten. De rechtsvervolging kan door Burgemeester en Wethouders worden voorkomen door vrijwillig de schade te betalen.

Ad art.167. De bedoeling van het onderwerpelijke voorschrift is duidelijk. Er dient een staat gemaakt en bijgehouden te worden van de eigendommen van het eiland, welke niet ten dienste van het algemeen zijn bestemd, en deze staat en de daarin jaarlijks gebrachte verandering wordt den Gouverneur meegedeeld en openbaar gemaakt. Een en ander is gegrond op de overweging, dat het gewenscht is een volledig overzicht te hebben en te behouden van de privaatrechtelijke eigendommen des eilands.

-Ad art.168.-

Ad art.168. Naast het voorschrift van artikel 167, bepaalt dit artikel, dat eveneens een staat zal worden opgemaakt en bijgehouden van de wegen en andere ten dienste van het algemeen bestemde zaken. Het tweede lid is gebaseerd op de overweging, dat wanneer de onderwerpelijke staat eenmaal wordt opgemaakt, het aanbeveling verdient, dat zulks voor alle eilanden naar uniform model en voorschrift geschiedt.

Ad art.169. Hier wordt het onderhoud van aan een eiland behoorende wegen enz. tot een last van het eiland gestempeld, "behoudens bestaande wettelijke verplichting van anderen"; het artikel laat de bevoegdheid, bij wettelijke regeling het onderhoud aan een ander dan dat eiland op te dragen, onverlet.

Ad art.170. Dit en de volgende vier artikelen handelen over de heffing van eigen belastingen door de plaatselijke besturen. Het systeem, hetwelk ondergeteekende ten deze voorstaat, werd in de Algemeene Beschouwingen in het licht gesteld: de aanwijzing van de belastingen, welke de besturen der eilanden bevoegd zijn ter bestrijding van de huishoudelijke uitgaven te heffen zal bij afzonderlijke landsverordening geschieden (art.174). De Eilandenverordening zelve bevat met het oog daarop alleen bepalingen omtrent de wijze van totstandkoming der wettelijke regelingen, krachtens welke de heffing geschiedt.

Acht de Eilandraad invoering, wijziging of afschaffing eener belasting noodig, dan stelt hij terzake een keur vast, welke in geval van invoering of wijziging den aard, het bedrag -waarmede wordt bedoeld de mate, waarin zij elkenbelastingschuldige zal drukken en niet de totale te heffen som- en hare grondslagen vermeldt. Deze keur wordt binnen acht dagen, nadat zij is vastgesteld, voorgedragen aan den Gouverneur (art.171). Indien de Gouverneur, den Raad van Bestuur gehoord, tegen invoering,

-wijziging-

wijziging of afschaffing der belasting geen bezwaar heeft, deelt hij zijn beslissing binnen den in artikel 172 bepaalden termijn aan het bestuur van het betrokken eiland mede en wordt de keur vervolgens aldaar afgekondigd. In het tegenovergestelde geval, wanneer derhalve de Gouverneur van oordeel is tegen invoering, wijziging of afschaffing eener belasting wel bezwaar te moeten maken, beslist hij niet, dan na voorafgaand onderzoek van het voorhanden geval door den Raad van Bestuur.

Ad art.173. Het is denkbaar, dat een goedgekeurde belastingkeur later in strijd met het algemeen belang of met de Wet blijkt te zijn. Deze keur zal dan, als zij niet op aanwijzing van den Gouverneur door den Raad wordt ingetrokken, worden geschorst en vernietigd op de bij artikel 114 bepaalde wijze.

Ad art.175. Inhoud en bedoeling van dit artikel werden bereids in de Algemeene Beschouwingen toegelicht.

Ad art.176. Verwezen wordt naar de Algemeene Beschouwingen en de toelichting op artikel 139.

Ad artt.177 en 178. De strekking dezer artikelen is mede in de Algemeene Beschouwingen besproken; ook in de toelichting op artikel 101 wordt daarnaar verwezen.

De aard van de betrekking en de positie van den Burgemeester verschillen belangrijk van die van den huidigen Gezaghebber; vandaar de bepaling van artikel 177, tweede lid, dat waar in de op het tijdstip van inwerkingtreding van de onderhavige regeling geldende bepalingen de Gezaghebber wordt genoemd, daaronder wordt verstaan de Burgemeester volgens deze verordening. Waar vervolgens in de bestaande wettelijke regelingen bevoegdheden worden toegekend en verplichtingen opgelegd aan de Raden van Politie -een en ander zal vermoedelijk in hoofdzaak wel behooren tot wat te brengen is onder het begrip "dagelijksch bestuur" volgens

-deze-

deze verordening- gaan deze over op Burgemeester en Wethouders, behalve de bevoegdheid tot het maken van keuren, die in het ontwerp den Raad is voorbehouden. Gelijk reeds opgemerkt zullen de besturen der eilanden den Gouverneur wenschen kunnen kenbaar maken terzake van de in de onderwerpelijke artikelen geregelde materie.

Ad artt. 179 t/m 183. Verwezen wordt naar de Algemeene Beschouwingen; voor wat artikel 180 betreft ook naar de toelichting op artikel 101.

Willemstad, den